

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

**SROVNÁNÍ UKAZATELŮ TÝMOVÉHO HERNÍHO VÝKONU
MEZI DRUŽSTVEM USA A DRUŽSTVY JEHO SOUPEŘŮ NA
OLYMPIJSKÝCH HRÁCH 2012 V BASKETBALE MUŽŮ A PROTI
VÝKONU USA NA MISTROVSTVÍ SVĚTA 2010**

Diplomová Práce

Autor práce: Tomáš Rédli

Studijní obor: Tělesná výchova a sport

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: PaedDr. M. Velenský, Ph.D.

Katedra: Katedra sportovních her

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně, a že jsem uvedl všechny publikace, literaturu a informační zdroje v ní použité. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

Souhlasím, aby byla práce uložena na katedře sportovních her UK FTVS a zpřístupněna pro další studijní účely.

V Praze, dne

podpis diplomanta

.....

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Děkuji vedoucímu diplomové práce PaedDr. Michaelu Velenskému, Ph.D. za rady a konzultace, propůjčení a doporučení odborných publikací a literatury a za předlohu použitých materiálů pro výzkum práce.

ABSTRAKT

Název práce: Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu mezi družstvem USA a družstvy jeho soupeřů na olympijských hrách v basketbale mužů 2012 a proti výkonu USA na mistrovství světa 2010

Cíle práce: Hlavním cílem této práce bylo zjistit rozdílnost v herním výkonu družstva USA a jeho soupeřů po konfrontaci a srovnání zaznamenaných ukazatelů. Dalším cílem bylo odhalit, jakým způsobem se podobal či lišil výkon USA na OH 2012 proti výkonu USA na MS 2010. Toto srovnání naznačuje některé charakteristické tendence v pojetí amerického elitního mužského basketbalu.

Metody práce: Hlavní metodou práce byla kvantitativní analýza videozáznamů všech utkání mezi týmem USA a jeho soupeři na OH 2012. Z videozáznamů jsme metodou pozorování zaznamenali charakteristiku o utkání a následně jí srovnali v rámci zúčastněných týmů. V další části jsme porovnali dosažené hodnoty ukazatelů USA na OH 2012 a na MS 2010.

Výsledky práce: Na základě naší práce jsme zjistili, že tým USA na OH 2012 podával vysokou výkonnost ve všech utkáních a převyšoval touto výkonností všechny své soupeře. Hodnoty ukazatelů hrají vždy ve prospěch týmu USA. Na jejich vysoké výkonnosti se nejvíce podílela střelba z tříbodového území, relativně vysoký počet útočných doskoků, nízké procento ztrát míče a také množství a úspěšnost rychlých protiútoků. Ve druhé části výsledků jsme zjistili zvýšení výkonnosti družstva USA na OH 2012 proti družstvu USA na MS 2010. Toto zlepšení výkonnosti bylo dosaženo především v navýšení množství útočných akcí USA na OH 2012 a úspěšnosti střelby z pole, kdy hráči v roce 2012 zaznamenali vyšší četnost i úspěšnost tříbodových pokusů.

Klíčová slova: basketbal, týmový herní výkon, kvantitativní analýza videozáznamu, srovnání, rozdíly, úspěšnost, výsledek

ABSTRACT

Title of thesis: Comparison of indicators of the team game performance between the U.S. team and teams of its rivals at Men's Basketball at the Olympic Games 2012 and against the performance of the U.S. at World Championship 2010.

Aim of thesis: The main goal of the thesis was to find out the difference between the U.S. team game performance and its rivals after the confrontation and comparison of the indicators written down. Another point was to detect how the USA performance at the Olympic Games 2012 resembled to or differed from its performance at the World Championship 2010. This comparison signifies some specific tendency in conception of the American elite men's basketball.

Methods of thesis: The main approach of the thesis was the quantitative analysis of video recordings of all matches between the U.S. team and its rivals at the Olympic Games 2012. From the video recordings we registered the characteristic of the match by the method of observation and subsequently we compared the achieved values in terms of the teams involved. In the next part the achieved values of the indicators of the USA at the Olympic Games 2012 were compared to the values of the World Championship 2010.

Results of thesis: According to the thesis it was found that the U.S. team at the Olympic Games 2012 provided high performance in all matches and exceeded all its rivals by this efficiency. Values of indicators always play for the benefit of the U.S. team. On its high performance the most involved is shooting from three-point territory, quite high number of offensive rebounds, the low percentage of turnovers and also the amount and success rate of fast breaks. In the second part of the results it was found that the performance of the U.S. team at the Olympic Games 2012 increased comparing to the U.S. team at the World Championship 2010. This improved performance was reached primarily due to increasing the amount of USA's offensive actions at the Olympic Games 2012 and the success rate of field goals when the players noted higher frequency and success rate of three-point attempts.

Key words: basketball, team game performance, quantitative analysis of the video, comparison, differences, success, result

Obsah

ÚVOD.....	11
2. TEORETICÁ ČÁST.....	13
2.1 Rozdílnost herních směrů.....	13
2.1.1 Americké pojetí basketbalu pod záštitou NBA	13
2.1.2 Evropské pojetí basketbalu pod záštitou FIBA	17
2.1.3 Konfrontace obou herních pojetí	19
2.2 Sportovní výkon	23
2.3 Týmový herní výkon.....	24
2.3.1 Determinanty týmového herního výkonu.....	25
3. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE.....	31
4. METODY PRÁCE.....	33
4.1 Popis sledovaného souboru.....	33
4.2 Použité metody.....	34
4.2.1 Charakteristiky o utkání	34
4.2.2 Použitá metoda.....	36
4.3 Sběr dat a analýza dat	38
5. VÝSLEDKOVÁ ČÁST.....	40
5.1 Ukazatele týmového herního výkonu	40
5.2 Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu družstva USA a jeho soupeřů na OH 2012 v Londýně	40
5.2.1 Srovnání THV v utkání USA proti Francii	40
5.2.2 Srovnání THV v utkání USA proti Tunisku	49
5.2.3 Srovnání THV v utkání USA proti Nigérii	56
5.2.4 Srovnání THV v utkání USA proti Litvě	61
5.2.5 Srovnání THV v utkání USA proti Argentině (základní skup.)	66

5.2.6 Srovnání THV v utkání USA proti Austrálii.....	71
5.2.7 Srovnání THV v utkání USA proti Argentině (semifinále)	76
5.2.8 Srovnání THV v utkání USA proti Španělsku.....	81
5.2.9 Srovnání THV z celkového souhrnu 8 utkání USA proti souhrnu 8 utkání soupeře.....	88
5.3 Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu družstva USA na MS 2010 v Turecku a na OH 2012 v Londýně	93
5.3.1 Spojnicové grafy ukazatelů a kritériální pásma stability THV USA na MS 2010 a OH 2012	106
6. DISKUZE	113
7. ZÁVĚR.....	117
Seznam použité literatury	119
Přílohy	123

Seznam použitých zkratk

THV - týmový herní výkon

KVANTÝM - kvantitativní analýza videozáznamu týmového herního výkonu

PMK - počet míčů pod kontrolou

SK - střelba z krátké vzdálenosti

SS - střelba ze střední vzdálenosti

SD - střelba z dlouhé vzdálenosti (střelba z tříbodového území)

DO - střelba z krátké, či střední vzdálenosti bezprostředně po útočném doskoku

RÚS - relativní úspěšnost střelby, v % = efektivita střel z pole bez trestných hodů

TH - trestné hody

AÚS - absolutní úspěšnost střelby, v % = efektivita střel z pole + trestných hodů

do - útočné doskoky bez následné bezprostřední střelby na koš

ZPŘ - ztráty míče ze špatné přihrávky, přihrávky končící v zázemí

ZPP - ztráty míče kvůli přestupkům, porušení pravidel, útočné osobní chybě

ZBL - ztráty míče po bloku soupeře

ZJ - jiné ztráty míče, například po vypíchnutí míče obráncem

ZPMK - celkové ztráty míče z celkového počtu míčů pod kontrolou

PÚ - postupný útok

RP - rychlý protiútok

OD - obranné doskoky po neúspěšné střelbě soupeře

CEÚ - celková úspěšnost (efektivita v %) útočných akcí

RÚO - relativní úspěšnost (efektivita v %) obrany týmu = obranné doskoky + počet celkových ztrát soupeře

KDE - konečná úspěšnost (efektivita v %) týmového herního výkonu = $CEÚ + RÚS / PMK * 100$

V záznamovém archu

K - neúspěšná střela z krátké vzdálenosti **K** - úspěšná střela

S - neúspěšná střela ze střední vzdálenosti **S** - úspěšná střela

D - neúspěšná střela z dlouhé vzdálenosti **D** - úspěšná střela

PŘ - ztráta míče ze špatné přihrávky, přihrávky končící v zázemí

PP - ztráta míče kvůli přestupku, porušení pravidel, útočné osobní chybě

BL - ztráta míče po bloku soupeře

J - jiná ztráta, například po vypíchnutí míče obráncem

DO - útočný doskok s bezprostřední následnou neúspěšnou střelou na koš

DO - útočný doskok s bezprostřední úspěšnou střelou na koš

do - útočné doskoky bez následné bezprostřední střelby na koš, následuje po nich nový postupný útok

TH - neproměněné trestné hody TH/ - proměněný 1 hod TH// - proměněné 2 hody

K+1 - úspěšná střela z krátké vzdálenosti po faulu + 1 úspěšný trestný hod, totožné i u střední a dlouhé vzdálenosti, pouze s velkým písmenem **S**, nebo **D**

K+0 - úspěšná střela z krátké vzdálenosti po faulu + neproměněný trestný hod, totožné i u střední a dlouhé vzdálenosti, pouze s velkým písmenem **S**, nebo **D**

ÚVOD

Práce se soustředí na analýzu a popis týmového herního výkonu reprezentačního družstva USA a jeho soupeřů na OH 2012 v Londýně. Následně jsme srovnávali průměrné hodnoty ve statistikách se záznamem průměrných hodnot ukazatelů z MS 2010 v Turecku, které jsme zpracovali v bakalářské práci, na kterou tato práce navazuje. Důvodem, proč jsme toto téma zvolili, je snaha zjistit, v jakých ukazatelích se liší týmový herní výkon USA od jeho soupeřů a jak se tyto hodnoty promítly do celkového výsledku utkání a také následného umístění družstva USA na olympijských hrách 2012 v Londýně. Jako inspirace k danému tématu nám slouží fakt, že tým USA dominoval téměř na všech mezinárodních turnajích basketbalu, zejména po roce 1992, kdy proběhly olympijské hry v Barceloně za účasti profesionálních hráčů basketbalu vůbec poprvé. Od roku 1992 tým USA pouze jednou na OH 2004 v Aténách nezískal zlaté medaile a pouze 3 krát nezískal zlaté medaile na MS a to v letech 1998, 2002 a 2006. Někteří odborníci tyto neúspěchy týmu USA přisuzovali zaměření jednotlivých amerických hráčů více na své výkony, než na výkon a úspěch týmu. Nutno ještě podotknout, že od roku 1936, kdy se basketbal zařadil mezi olympijské sporty, tým USA 11 krát vyhrál zlaté medaile na OH a pouze 3 krát neuspěl.

K odhalení příčin úspěšnosti týmu USA na mezinárodním poli byla použita kvantitativní analýza videozáznamu, ze které jsme sběrem a zaznamenáváním herních aktivit získali námi potřebná data. V teoretické části jsme se zabývali rozdílností pojetí basketbalu NBA a FIBA, protože tým USA reprezentuje první pojetí a jeho soupeři pojetí druhé. V další části teorie interpretujeme obecné pojmy v basketbalu a některé jiné poznatky pro vytvoření správné představy o herních činnostech a herním výkonu. Ve výsledkové části jsme se snažili popsat herní výkon USA a jeho soupeřů. V následující části výsledků jsme pak srovnali průměrné hodnoty všech ukazatelů týmu USA z MS 2010 proti ukazatelům z OH 2012 a interpretujeme poznatky a možné změny v týmovém herním výkonu týmu USA. Tímto způsobem jsme zjistili příčiny, které se odrážejí ve výsledku a tedy i úspěchu či neúspěchu družstva na mezinárodních turnajích.

Charakteristiky patří ke sportu a zejména sportovním hrám od počátku jejich realizace v utkáních. Zjišťovalo se tak, v čem byl vítězný celek lepší než soupeř. Toto je

i podstatou naší práce. Naše základní ukazatele jsou totožné se všemi jinými charakteristikami v basketbalu. Pro naše potřeby jsme však vytvořili i jiné ukazatele efektivit. Tudíž není naše statistika totožná se statistikou z běžného utkání pod záštitou FIBA či NBA. Obecné charakteristiky zahrnují počet obranných faulů, které pro naši práci nejsou podstatné. Dalším rozdílem může být rozdělení na obranné a útočné doskoky. Mezi charakteristiky sportovních her patří i charakteristiky jednotlivců a jejich herního výkonu. Ty jsou pro naši práci zaměřenou na týmový herní výkon nepotřebné. Týmové charakteristiky vznikají při všech evidovaných a mediálně přenášených utkáních vrcholné úrovně. Není jim však často věnována taková pozornost, aby sloužily jako zpětná vazba pro trenéry a jejich hráče.

Cílem je zjištění příčin úspěchu reprezentačního družstva USA. Proto jsme zpracovali tabulku a následně graf, ze kterých bude zřejmé, v jakých činnostech byl tým USA lepší než soupeř, a tedy v čem by se měli zlepšovat jejich soupeři, kteří s týmem USA prohráli. Práce může sloužit jako informace pro trenéry poražených mužstev, ale i ostatní trenéry basketbalu, aby se po zpětné interakci zaměřili na největší nedostatky svého týmu a snažili se je napravit. Práce také může poskytovat zdroj informací pro přípravu na utkání nejen s reprezentačním družstvem, ale i s jakýmkoli mužským týmem z USA, protože herní projevy amerického basketbalu jsou si v širokém spektru výkonnostních kategorií podobné, liší se nejvíce v efektivitě a dovednostním potenciálu jednotlivců.

2. TEORETICÁ ČÁST

2.1 Rozdílnost herních směrů

Vývoj dnešního basketbalu značně ovlivňují 3 rozdílné herní směry basketbalu. Prvním z nich je pojat jako evropský basketbal, který organizačně přímo podléhá FIBA. Tento směr je nejvíce charakteristický svým důrazem na obranu a také svou taktickou vyspělostí, která tvoří vztahy mezi hráči celého družstva. Rozmanitost herních systémů je dalším jejím znakem. Další směr je znám jako pojetí basketbalu NCAA, což je americká neprofesionální univerzitní soutěž. Tento směr je znám díky bohatosti teoretických poznatků, které jsou probírány velmi přesně a detailně. Tento směr je velmi otevřený a nebrání se změnám, proto se zde vyvíjí celá řada novinek, konkrétně například herních systémů. Jako poslední směr se jeví americký profesionální basketbal známý pod názvem NBA, kterým se zabývá publikace od Cartera a Sachareho (1991). Je znám svojí rychlostí a pestrostí různých způsobů herních činností, které působí velmi přitažlivě, zejména pro diváky. Je také znám svojí relativní jednoduchostí v řešení herních situací. Jeho největším rozdílem proti ostatním dvěma směrům je stavění týmového herního výkonu na výrazných individuálních výkonech hráčů (Velenský a Karger, 1999). Pro lepší porozumění herních stylů používaných na olympijských hrách a mistrovstvích světa rozebereme v následujících kapitolách podrobněji pojetí hry pod americkou národní basketbalovou asociací (NBA) a pod mezinárodní basketbalovou federací (FIBA). Tyto dva způsoby pojetí hry se nejčastěji střetávají na těchto sportovních kláních. Zatímco pojetí hry NBA je prezentováno výhradně reprezentací týmu USA, pojetí hry FIBA prezentují víceméně všechna ostatní družstva. Výkonnostně nás nejvíce zajímají evropská družstva, která jsou velkými konkurenty družstva USA.

2.1.1 Americké pojetí basketbalu pod záštitou NBA

Publikaci, která nám pomáhá pochopit herní pojetí z NBA, vydalo NBCCA (1997). Tato publikace je sepsána několika úspěšnými trenéry z NBA, jako jsou Bob Medina, Sol Brandys, Robin Pound a další. Tito trenéři se zde zaměřují na důležitost kondičních faktorů a jejich rozvoj pro hráče basketbalu. Zmiňují důležitost zejména

rychlosti a síly. Hovoří zde také o důležitosti svalové hmoty pro doskakující hráče, tedy nejčastěji hráče na pozici 4 a 5. Od zahřátí přes hlavní část tréninkové jednotky až po tzv. „cool down“, česky znamenající zklidnění organismu, se věnují kondiční přípravě pro hráče basketbalu. Kniha obsahuje celý zásobník cviků a také celý program pro rozvoj jednotlivých kondičních faktorů, například rozvoj výbušnosti prostřednictvím plyometrické metody. Autoři poukazují na důležitost kondičních faktorů pro hráče NBA.

Další publikací, která se zabývá téměř stejným problémem je Foran a Pound (1994), kde autoři s dalšími trenéry z NBA opět rozebírají důležitost kondiční připravenosti pro hráče NBA. I tato druhá publikace se zabývá výhradně individualitami a nikoli herními kombinacemi, či systémy. Obsahuje velmi propracované a rozsáhlé kapitoly například o ovlivňování tělesné hmotnosti, správné výživě, anatomii a dalších známých faktorech kondice. Nezabývá se technikou nebo taktikou, avšak všechna kondiční cvičení a způsoby rozvoje jsou zaměřená vzhledem k basketbalu. V knize lze také nalézt velké množství kontrolních baterií testů, které hodnotí stupeň zlepšení hráče. Ačkoliv se publikace, co se rozvoje kondice týče, jeví téměř jako obecná, je tato kondice zaměřena pouze pro basketbal a jeho nároky.

Brittenham (1996) hovoří o důležitosti kondiční složky pro sezonu NBA, která v základní části čítá 82 utkání. Kniha tohoto autora, kondičního trenéra New York Knicks, poukazuje na kondiční faktory basketbalisty vzhledem k jeho působení na hřišti. Hráč může na hřišti strávit bez odpočinku delší dobu, aniž by musel být střídán kvůli své pasivitě. Efektivně plní herní úkoly bez přebytné tělesné námahy a neefektivního výsledku. Hovoří zde i o hráčích, kteří rozvíjí více svoje technicko - taktické basketbalové dovednosti a nedostatečně kondiční složku pohybu, kvůli které nedokážou v náročném utkání plně uplatnit svůj dovednostní potenciál. Důležitou roli pro něj hraje „footwork“ neboli práce nohou a hbitost. Jako modelového hráče vystihuje Michaela Jordana, který podle tohoto autora vlastnil tzv. „total package“, což znamená vynikající dovednostní potenciál a skvěle rozvinuté kondiční schopnosti, zejména rychlost a výbušnost. Publikace se zabývá všestrannou přípravou, ale také množstvím specifických cvičení na hřišti a jejich energetickým hrazením a rozvojem příslušných energetických systémů.

Všechny tyto publikace jsou zaměřeny výhradně na kondiční faktory basketbalu, které mají pomoci jednotlivcům k jejich lepšímu hernímu projevu. Je zřejmé, že

dovednosti dnes již nemůžeme v utkání uplatnit bez výborné kondice, kam se řadí rychlost, síla, výbušnost, vertikální výskok a i anaerobní vytrvalost. Stejně tomu je i naopak, kdy nám pouze tyto schopnosti nestačí k tomu, aby hráči podali dobrý herní výkon. Proto je důležité rozvíjet obě tyto skupiny. Jako nadřazenou skupinu považujeme psychické aspekty, bez kterých nemůže hráč působit na nejvyšší úrovni. Všechny tyto skupiny potřebných faktorů jsou nutné pro každého jednotlivce. Avšak jednotlivci jsou základem pro každý tým. Přestože je basketbal kolektivní hra, individuální dispozice dovedností a kondiční schopnosti jednotlivce jsou základní podstatou pro dobrý týmový výkon (Wissel, 1994).

S podstatou kondice se ztotožňuje celá řada autorů, kteří ve svých pracích významně propagují kondiční trénink. Theresa Grentz tvrdí, že dnešní hráči jsou silnější a rychlejší než hráči před 20 lety. Díky zlepšeným atletickým schopnostem se začal významněji basketbal upírat k nácviku útoku (WBCA, 2000). Publikace od Gandolfiho a Couzense (1987) opět výrazně sleduje kondiční zaměření basketbalových specialistů v USA. Tito autoři na základě svého pozorování tvrdí, že hráči profesionálního basketbalu naběhají za utkání vzdálenost mezi 6 - 9 km, a to většinou vysokou intenzitou, a proto je basketbal pravděpodobně nejnáročnější sportovní hrou. Většina publikace je zaměřena na útočné činnosti jednotlivce, které byly inspirovány hráči z NBA. Poslední kapitola pojednává o motivaci a vášni pro hru. Autoři tvrdí, že hráči vysoké výkonnosti se vyznačují vysokou výkonovou a tréninkovou motivací. Tato kniha je dalším důkazem rozdílu amerického pojetí basketbalu, kde se hráčům basketbalu, ale i jiných sportů, často připomíná motivace a jejich vůle být nejlepší a do tréninku vstupovat velmi aktivně. Takto působí mnoho trenérů na svoje svěřence. Tím, že jim dodávají sebevědomí a motivaci, podporují jejich sportovní růst.

Cousy a Power (1970) se ve své publikaci zabývají všemi činnostmi jednotlivce a to natolik podrobně, že tato kniha představuje i po více než 40 letech kvalitní zdroj o pojetí nejen amerického basketbalu a jeho tréninku. Bob Cousy je členem síně slávy NBA. Před svojí kariérou trenéra na univerzitě hrál v týmu Boston Celtics. Pro nás je důležité to, že publikace se zabývá zase jednotlivcem a nikoliv herními kombinacemi nebo systémy. Od správné techniky a taktiky přechází postupně ke kondiční složce a nakonec k psychické přípravě hráče. Nejenže ukazuje, popisuje a předvádí cvičení základních činností jednotlivce, jako jsou přihrávky, střelba, doskakování a další, ale popisuje i situace, jakým způsobem k nim dochází a jak je řešit. Například u přihrávání

popisuje i vhodný výběr doby přihrávky a také hráče, kterému bychom měli přihrát. Nás na této publikaci zaujalo několik pojmů z basketbalového slovníku Američanů. První pojem jsme již zmiňovali, jedná se o „footwork“ čili práci dolních končetin. Dalším pojmem, který je významně charakteristický pro pojetí amerického basketbalu je „free lance“ založený na „read game“. Tyto dva pojmy na sobě závisí, první z nich znamená volnější pojetí hry, které dává možnost pro hru jednotlivce, často 1 na 1. Tato činnost jednotlivce je ale založena a podpořena součinností ostatních spoluhráčů, kteří poskytují svým pohybem a činností hráči s míčem možnost řešení situace 1 na 1. Nejedná se tedy o individuální akci, ale o volný herní systém. Vychází z druhého pojmu, který znamená čtení hry. Čtení hry bychom si dovolili od anticipace rozlišit. Do anticipace řadíme všechny pocity a vjemy hráče včetně okolních, který podle nich volí svá řešení na základě zkušeností. Čtení hry v tomto případě znamená pouze předvídaní pohybu svých spoluhráčů na základě sebranosti, ale také čtení pohybu protihráčů na základě zkušeností. Tyto dva pojmy jsou extrémně náročné na rychlost rozhodování, schopnost improvizace a kondiční faktory. Dalším pojmem, který často používají hráči NBA při akcích 1 na 1 je „faking and feinting“. Tyto pojmy označují jistý způsob matení soupeře. První znamená předstírání, například střelby, či pohybu na jednu stranu a ihned změna pohybu na opačnou stranu zvanou „crossover“. Druhý pojem nemá doslovný překlad, ale je znám z NBA jako způsob hry, kdy hráč s míčem provádí větší počet driblinku na stejném místě a tím se snaží, aby soupeř nebyl tak bdělý a ostražitý a nenadále přejde z tohoto zdánlivě zbytečného driblinku do velmi rychlého, hbitého a hlavně nečekaného úniku pod koš soupeře. V češtině bychom jej nejspíš přeložili jako „uspávání“ soupeře. Zajímavou kapitolou, která řeší více hráčů najednou, je kapitola s názvem Koordinované jednotlivé útočné techniky v herních vztazích. Z této kapitoly je zřejmé pojetí hry, které čerpá z herního výkonu jednotlivců.

Basketbal je kolektivní sport uskutečňovaný pohybem cíleně trénovaných jednotlivců. A dnes je uskutečňován jeho nejzákladnější formou hráč proti hráči, rychlost proti reakci, velikost proti hbitosti, zkrátka 1 na 1. V rámci týmové koordinace a předem daných součinností je utkání sérií jednotlivých soupeření, kde hráči testují své taktické jednání, rychlost, odvalu a zkušenosti proti soupeři při rovných podmínkách. Výsledky těchto jednotlivých situací nám určí celkového vítěze (Croke a Poretz, 1971). Tento basketbal byl realizován i na konci 80. let v NBA týmy z Detroitu, Bostonu, Chicaga, Los Angeles a Milwaukee, jak popisuje publikace od Stautha (1990), kde je na

statistikách viditelné rozložení bodů jednotlivých hráčů a zejména opor těchto týmů. Ačkoliv jsou již některé tyto zdroje staršího data, ukazují nám, kudy se basketbal v USA ubíral v minulé době a z čeho čerpá i nadále v současnosti. Navíc téměř všechny citované publikace jsou zaměřeny na jednotlivce a na jeho technický, fyzický a psychický potenciál. To znamená, že i nadále jde o to být rychlejší a silnější, stejně tak, jako basketbal v USA.

2.1.2 Evropské pojetí basketbalu pod záštitou FIBA

Evropské pojetí basketbalu je nám více známé než to americké a každý, kdo dříve hrál basketbal, nebo ho i nadále hraje, se s ním setkává. Toto pojetí klade větší důraz na týmové pojetí na hřišti a na týmové přehrávání soupeře. Proto zde vzniká mnoho často až složitých herních situací a přesně vymezených úkolů, které hráči na hřišti musí plnit. Toto pojetí méně propaguje individuální uplatnění jednotlivců jako je tomu v USA. Odbornou terminologií se tyto systémy označují jako kontrolované herní systémy. Pojetí basketbalu pod záštitou FIBA je také známo vysokou úrovní obrany. Na rozdíl od USA se v ostatních zemích hrají 3 základní obranné systémy. Patří mezi ně osobní obrana, zónová obrana a kombinované obranné systémy. V NBA například povolily zónovou obranu až v posledních letech. Kvůli tomuto způsobu obrany se například v NBA prudce snížil od roku 2007 počet 20 bodových střelců v průměru (Janouch, 2013). V Evropě zaznamenávají družstva znatelně nižší počet bodů ve výsledku než v USA. Jednoznačně tomu tak je především kvůli kratšímu hracímu období pod záštitou FIBA, kde herní děj trvá 4 x 10 minut v porovnání s NBA, kde se je to 4 x 12 minut. Dalším důvodem dosažení nižších bodů však mohou být zmiňované způsoby obrany, která je v Evropě velmi propracovaná a precizní a dochází zde ke zdvojování nejlepších hráčů soupeře. Lze však namítnout, že v USA se hraje rychlejší basketbal s množstvím rychlých protiútoků, a proto zde družstva zaznamenávají vyšší konečné výsledky. Pro získání ucelenějšího pohledu na herní pojetí FIBA jsme vyhledali publikace napsané v Evropě, mezi něž se řadí i česká basketbalová literatura. V celé Evropě se hraje pod platnými pravidly FIBA a herní pojetí s tím koresponduje.

Buceta a kol. (2000) se zabývají basketbalem pro mladé hráče. Jejich publikace by měla být návodem pro trenéry mládeže. Velmi významně se zde kolektiv autorů z různých evropských zemí zmiňuje o „teamworku“, tedy o společné práci týmu,

protože jeden hráč sám nemůže vyhrát utkání bez pomoci ostatních členů družstva. Zabývá se pojmy, jako je kooperace a koordinace herních vztahů. Tyto pojmy podrobněji probíráme v dalších kapitolách. Zmiňuje psychickou výchovu mládeže pomocí basketbalu, respekt k soupeři i k trenérům, kontrolu nad sebou samým při úspěchu i při selhání. O selhání pojednává i americký autor Smith (1981), který radí trenérům, jak přeměnit zklamání hráčů v motivaci a ještě větší snahu v tréninku. Publikace od Bucety a kol. (2000) je zaměřena i na kondici hráčů, ale v menším rozsahu, než jaký jí věnují zmiňovaní američtí autoři. Forma cvičení zde probíhá nikoliv jednotlivě, ale týmově a většinou na hřišti a s míči. Jsou zde však i různé kondiční cviky pro děti ve věku 10 - 12 let, kdy se rozvíjí jejich kondice pomocí všeobecných cvičení bez míče, jako je lezení, šplhání, skákání a další. Většina cvičení je však zaměřena na provádění s míčem, nebo při jeho využití.

Zaměříme-li se na jinou literaturu, zjistíme, že mnoho autorů se zabývá většinou obecným basketbalem a jeho rozdělením. Publikace od Neumanna (1990) nám v názvu napovídá, že se bude zabývat taktikou, technikou a kondiční přípravou. My však v knize nalzáme mnoho obecných informací k basketbalu a málo specifických a konkrétních cvičení. Publikace je z větší části zaměřena pouze na taktiku a o kondiční přípravě se autor zmiňuje pouze velmi krátce. Velenský E. (1976) již podrobněji hovoří o speciálních dovednostech, kterými hráč musí disponovat. Podle něj není basketbal náročný pouze na fyzickou a psychickou oblast, ale i na oblast mentální. Klade vysoké nároky na rychlost reakce a rychlost rozhodování. Dále se zabývá vedením a řízením tréninkové jednotky, ale spíše v didaktické rovině. V publikaci je přesné rozdělení basketbalových činností jednotlivce a skupiny, které nám spíše pomáhá basketbal klasifikovat, než jej trénovat.

V dalším textu předkládáme i jiné publikace od evropských autorů. Ve všech analyzovaných publikacích však chybí tak kvalitně a přesně propracovaná cvičení a jejich dávkování, jako v publikacích z USA. Evropská literatura se velmi často zabývá hlavně členěním činností a jejich nácvikem. To vnímáme negativně. Jako další negativum se nám jeví fakt, že spousta autorů předkládá cvičení většinou s míčem a na hřišti a nezačleňuje do přípravy basketbalu i jiné prostředí a zejména všestranná cvičení z oblasti atletiky nebo gymnastiky. Zatímco v USA se trenéři velmi pečlivě soustředí na kondiční přípravu a chápou, že kondiční aspekty nám pomáhají realizovat naučené dovednosti, v Evropě se citovaní autoři převážněji zajímají o dovednosti. Po

prostudování publikací z USA máme kvalitní návod, jak přesně trénovat své hráče. Po prostudování evropské literatury víme vše o basketbalu, ale někdy nám chybí návod, jak postupovat v tréninkovém procesu. Myslíme tím přesné cviky včetně jejich zaměření a dávkování

2.1.3 Konfrontace obou herních pojetí

„Ukaž mi, jak hraješ basketbal, a já ti řeknu, odkud jsi“, řekl basketbalový expert z Francie Robert Bussnel. Bílí hráči vnesli ho hry taktiku a herní disciplínu a černí hráči zase dynamiku a styl (Gacík, 2000). Každý, kdo se zabývá basketbalem, si určitě někdy pokládá otázku, čím se liší americké pojetí basketbalu od toho ostatního, pro nás evropského. Je známo, že od vzniku americké profesionální soutěže ABL - 1926, se americká hra opírá o výrazné výkony jednotlivců. Jejich hra je rychlá, dynamická, jednoduchá a často se opírá i o množství rychlých protiútoků, které z rychlosti hry pramení. Množstvím řešení a vzniku rychlých protiútoků se zabývá například Wissel (1994). V publikaci od Petery a Koláře (1998) je podkapitola o začleňování hráčů z Evropy do NBA. Vstup zahraničních hráčů do NBA byl umožněn v 80. letech. Do té doby do NBA vstupovali pouze hráči z USA a to z univerzit (NCAA) a někdy i středních škol. Jako první cizinec vstoupil v roce 1985 do NBA hráč z Bulharska Georgij Gluškov. Před ním bylo v této soutěži také několik hráčů s cizí národností, avšak všichni do této doby vstoupili do NBA z univerzit pomocí draftu. Draft se koná v červnu a vybírá se zde ve 2 kolech z 60 hráčů, kteří byli vybráni do NBA. Přednost mají týmy, které skončily na posledních místech. Od roku 2013 mohou do NBA vstoupit hráči až z univerzit, tedy NCAA. Přímo ze středních škol to již není možné (Janouch, 2013a). NBA nejčastěji přijímala z Evropy a jiných kontinentů hráče na pozici středního útočníka. Pro některé z nich to však byl příliš velký rozdíl v herním pojetí a nárocích na kondici a proto se často neuplatnili. George Karl řekl: „Příprava hráčů v Evropě v raném věku je dobrá, později jim však chybí to, co mají u nás na univerzitách. Vynikající trenér, propracovaný systém postupného růstu výkonnosti, možnost basketbalového vzdělání, a zkušenosti z náročného mistrovství NCAA, motivace být lepší a lepší a zarputilost. Dalším faktorem jsou peníze. V Evropě dostávali hráči více peněz a lepší podmínky, než tehdy v NBA. První divizi NCAA hraje 300 mužstev a mají zhruba po 15 hráčích. V NBA se nesestupuje ani do ní nikdo

nepostupuje, je to uzavřená soutěž“ (Petera a Kolář, 1998). Toto ukazuje rozdíl mezi USA a Evropou, kdy v Evropě soutěže nejsou uzavřené, ale týmy mohou do nejvyšší soutěže postoupit, ale i sestoupit. Víceméně souhlasíme s tím, že v Evropě se o talenty v pozdějším věku starají pouze jejich kluby a někdy speciální centra mládeže, která dostávají dotace od státu. Propracovaný systém univerzitní péče a rozvoje zde chybí. Na toto téma se zaměřil v časopisu Basket Hamták (2013), který poukazuje na to, že v současnosti je nejpočetněji zastoupeným cizím státem v NBA Francie, kterou tu reprezentuje 10 hráčů v různých týmech. Většina z těchto hráčů v mládežnických kategoriích prošla Federálním basketbalovým centrem, které je od roku 1983 součástí Sportovního institutu pro sport a tělesnou výchovu (INSEP) v Paříži. V něm se připravuje 25 chlapců a stejný počet dívek a z nich se zde vytváří hráči vrcholné výkonnosti. Asi nejznámějším a nejúspěšnějším hráčem, který prošel tímto institutem je rozehrávač San Antonia Spurs Tony Parker.

Pro doložení složitosti uplatnění se vysokých středních útočníků ve fyzicky náročné NBA můžou sloužit případy Jiřího Zídka, prvního Čecha v NBA, nebo Andrea Bargnaniho, který se stal v roce 2006 jedničkou draftu v NBA. Bargnani s výškou 213 cm byl příliš neprůbojný pod košem, proto špatně doskakoval a i bránil (Janouch, 2013c). Případ Jiřího Zídka zase osvětluje on sám v článku pro Bartoně (2013b), kde tvrdí že jeho krátké působení v NBA bylo předurčeno jeho limity v atletických schopnostech. Dalším obdobným případem může být i současná kariéra našeho jediného českého hráče v NBA Jana Veselého, kterému se v zámoří do této doby nedaří. Janouch (2013d) píše, že v Evropě byl schopen bránit hráče na pozici 4, protože je na svou výšku pohyblivý, ale proti mimořádně rychlým a atletickým hráčům z NBA má zřejmě velké potíže. O individuálním pojetí hry pojednává i článek Jarocho (2013). Píše, že před příchodem Michaela Jordana do NBA r. 1984 nebylo zvykem vítězit ligu prostřednictvím křídelního útočníka, ale většinou díky práci středních útočníků. Každý trenér hledal spíš vysoké hráče, až Jordan přeměnil ligu, která nyní podporovala více bodující hráče z křídla, než pod košem.

V posledních letech se již obě tyto herní pojetí znatelně seznamují a prolínají. Za mezník, kdy se obě tato herní pojetí setkala, lze považovat olympijské hry roku 1992 v Barceloně, kde se střetl tzv. „Dreamteam“ hráčů z NBA s ostatními družstvy hrajícími pod FIBA. Český význam slova „Dreamteam“ znamená družstvo tehdejších nejlepších světových hráčů (z NBA), mnohých zapsaných jako nejlepších i v historickém kontextu.

V tomto roce byl povolen start profesionálním hráčům z NBA na olympijských hrách. Toto představení přineslo mnohým expertům řadu otázek o efektivitě evropského basketbalu v porovnání s tím americkým a opačně. Hollander a Zachare (1989) považují USA za domov basketbalu, zároveň však přiznávají, že úroveň basketbalu v ostatních zemích a zejména v Evropě, rychle roste. V druhé polovině 80. let se snažil komisionář a současný prezident NBA David Stern otevřít cestu ke spolupráci s FIBA EUROPA, tedy s nejlepšími týmy Evropy hrajícími Euroligu. Pořádalo se tehdy několik turnajů pod názvem Mc'Donalds Open, kde se střetávaly týmy z NBA s týmy z Euroligy. První turnaj se uskutečnil v roce 1987 v Millwaukee, další v Madridu 1988 a Římě 1989. Tyto turnaje se konaly pod pravidly FIBA. Splétání působnosti obou těchto směrů je zřejmé i v dnešním basketbalu a dnešním pojetí hry ve světě a také v pravidlech, kdy FIBA například vzdálila čáru tříbodového území, aby se podobala pravidlům NBA (kde je pořád téměř o 0,5 m dále). Byly také zavedeny půlkruhy proti prorážení. Ty vymezují zvláštní území pro posouzení situace prorážení či blokování pod košem. V tomto území nebude kontakt útočníka s obráncem posuzován jako útočný faul pouze v případě, že by útočník nedovoleně použil svých rukou, paží, nohou nebo těla. Když má útočník míč pod kontrolou, zatímco je ve vzduchu a pokusí se o hod na koš z pole, či přihrávku a obránce má obě nohy v území půlkruhu proti prorážení nejedná se o osobní chybu útočníka (Česká basketbalová federace, 2010). Naproti tomu v NBA byly v posledních letech povoleny zónové obrany, které dříve nebyly pravidly umožněny. Ramsay (1991) se také ve své publikaci zmiňuje o spolupráci FIBA s NBA, ale také přiznává, že do nedávné doby ještě NBA nemělo zájem o jiné basketbalové dění ve světě.

Protínání obou směrů hry je naznačeno i v následujícím textu. V roce 2007 bylo v celé lize 27 hráčů s průměrem přes 20 bodů na utkání. Letos toto číslo kleslo na 10 hráčů s tímto průměrem. V článku Janoucha (2013b) Durant, Anthony a další také tvrdí, že zaznamenávat pravidelně vysoké bodové skóre je čím dál obtížnější kvůli zaměření obrany na stěžejní hráče týmů. Prý byla změněna ofenzivní filozofie a trenéři se nyní snaží individuální hru 1 na 1 nahradit rychlým pohybem míče, což vede k vyváženějšímu a evropštějšímu stylu útoku. Faktem je, že spoustu let přebírala Evropa styl a pojetí hry od USA, ale nyní je tomu naopak, což dokládají týmy z Denveru, Minnesoty, San Antonia a Toronta, které se jasně přiklánějí k evropskému pojetí. Souvisí to také s jejich soupiskou a počtem zahraničních hráčů. Více se prosazují hráči z perimetru driblinkem. Došlo k rozšíření hráčských rolí a jejich schopností působit na

více pozicích. Joe Dumars z Detroit Pistons říká, že v roce 2004 si poprvé všiml odklonu NBA od „one man show“, čili představení jednoho hráče. V současnosti mají týmy 4 hráče po průměru 16 bodů častěji než jednoho po 40 bodech. Zaznamenávání bodů je rozloženo mezi více hráči. Všeobecně se má za to, že evropská hra má kolektivnější pojetí a z různých důvodů v ní není tolik fenomenálních střelců. Současný nejlepší střelec Euroligy Bobby Brown ze Sieny má průměr na zápas 17,5 bodů, po přičtení 8 minut (kvůli délce hrací doby v NBA) z toho je průměrných 20,4 bodů. Zajímavé ale je, že trenéři z Euroligy zdaleka tolik nevytěžují své hráče, jako trenéři z NBA své nejvýkonnější hráče. Například Paul Davis z Chimki Moskva je na 8. místě střelecké tabulky celé Euroligy a hraje průměrně 19 minut na utkání. V přepočtu na celých 40 minut by měl vyšší průměr, než nejvýkonnější hráči z NBA. Avšak Durant odehraje téměř 3 x více utkání a stráví na hřišti 2 x více času než Davis. Nebývá k prospěchu týmu, jestliže mají pouze jednoho aktivního střelce a ostatní nedokážou zaznamenávat body. Kobe Bryant dosáhl až 40 % všech střeleckých pokusů L. A. Lakers, měl však nižší procento úspěšných střel než Pau Gasol nebo Steve Nash. Je jasné, že pokud hráč vystřelí například 30 střel a ostatní z hráčů každý po 5, nemůže týmová „chemie“ fungovat dobře. Proto funguje týmová spolupráce v Miami, kde hráči nejvyšší výkonnosti LeBron James, Dwyane Wade a Chris Bosh se vzdali svých ohromných bodových záznamů ve prospěch týmu. Mike Miller, Mario Chalmers, Ray Allen a další střílejí velmi dobře, když jim ostatní přihrávají. Proto má v posledních sezonách každý z této trojice sice nižší průměr bodů na utkání, ale tým vyhrává a LeBron James tak zaznamenává mnoho „triple double“ (Janouch, 2013b). „Triple double“ znamená dvojciferný záznam v počtu bodů, asistencí a doskoků. V článku pro Bartoně (2013a) reaguje podobným způsobem Ricky Rubio, španělský reprezentant a hráč týmu NBA Minnesota Timberwolves. Mluví o tom, že v Minnesotě je hodně hráčů z Evropy a je to vidět i na stylu hry. Je charakteristický rychlým pohybem míče, dobrým čtením obrany, vyhledáváním dobrých střeleckých pozic nebo hrou bez míče a množstvím přihrávek bez výrazného převládání individuálního přehrávání soupeře. Podle Rubia se takovéto týmy v NBA mají šanci prosadit. Podobný basketbal předváděli i letošní účastníci finále NBA San Antonio Spurs a byli kandidáty na titul.

Z výše uvedeného textu o herním pojetí NBA a FIBA nechceme vyvozovat závěry, proč se liší i pojetí autorů a publikací nebo které pojetí je obecně lepší. Snažili jsme se pouze vytvořit obraz o obou těchto herních směrech, které byly zastoupeny na

olympijských hrách a mistrovstvích světa v minulosti a i současnosti. Jediný tým reprezentující pojetí NBA je tým USA, který je sestaven hráči výhradně z NBA. Ostatní týmy hrají podle pravidel FIBA i své klubové soutěže ve svých zemích. NBA se stále v současnosti pokládá za nejlepší basketbalovou klubovou soutěž světa a nejlepší hráči celého světa se tam snaží vstoupit. Jestliže uvážíme hráče z NBA a jejich přestupy do Evropy, Asie, či Jižní Ameriky, jedná se již o starší hráče nebo hráče, kteří se v NBA neprosadili. Pojetí evropského basketbalu však převládá i u týmů, které mají mnoho hráčů působících v NBA, jako je Španělsko nebo Francie. Proč tomu tak je, je opět k diskuzi. Je ale nutno si uvědomit, že většina těchto hráčů byla vychována právě v Evropě a jejich reprezentační trenér je Evropan, který působí v evropských soutěžích. V textu jsou však i části, kde je vidět zřejmý vliv evropského pojetí basketbalu na to americké. Naší snahou je, aby si každý čtenář této práce vytvořil vlastní názor na efektivitu obou herních pojetí a podle uvedených charakteristik a vlastního názoru si stanovil to vhodnější pro současný basketbal.

2.2 Sportovní výkon

Předtím než se zaměříme přímo na herní výkon, je třeba si charakterizovat vlastně jeho obecnou rovinu pro sport a tou je sportovní výkon. Sportovní výkony jsou realizovány ve specifických pohybových činnostech. Jejich obsahem je řešení daného pohybového úkonu nebo jen úkolu v souladu s pravidly daného sportu nebo v našem případě sportovní hry. V těchto úkolech se sportovec snaží využít všechny své dovednosti a schopnosti, aby tak realizoval tento úkol co nejefektivněji, nejsnadněji a nejlépe. Primárním úkolem ve sportovní hře je přehrát soupeře. Tento úkol však představuje určité nároky na osobu konající výkon, respektive hráče a jeho organismus. Vysoký sportovní výkon je v konkrétní podobě basketbalu vlastně vysoký herní výkon a ten vyžaduje dokonalou koordinaci provedení a jeho základem je integrovaný projev tělesných a psychických funkcí člověka podpořený mírou optimální motivace. V tomto obecném charakteru se pojednává o jednotlivci, v basketbalu však jde o týmový výkon. Protože je tomu tak, musíme vzít okrem tělesných a psychických funkcí člověka v úvahu ještě psychosociální rovinu, která se uplatňuje ve skupině. Sportovní výkon, potažmo herní výkon lze rozlišit na průběh výkonu a na jeho výsledek, který nám sice napovídá, jestli jsme soupeře přehráli, ale neříká nám nic o našem herním výkonu,

pouze o jeho konečném shrnutí. I když porazíme soupeře, nemuseli jsme podat dobrý herní výkon (Dovalil a kol., 2009).

2.3 Týmový herní výkon

Týmový herní výkon je složen z individuálních výkonů jednotlivců. Hráči ovlivňují své chování a jednání v roli družstva jako celku. Pro vytvoření týmového herního výkonu jako celku musí uvnitř týmu působit několik faktorů. Prvním z faktorů je koheze týmu. Tento faktor lze vyjádřit jako míru semknutosti týmu, kdy každý hráč zná svoji roli a své úkoly v utkání a nesnaží se tvořit herní výkon jen svojí aktivitou. Opakem koheze je chaos, kdy se ztrácejí interaktivní vztahy mezi spoluhráči a týmová hra se rozpadá na individuální akce hráčů. Druhým faktorem je participace neboli míra účasti hráče v herním ději. S tímto pojmem lze ztotožnit každou činnost, do které se hráč týmu zapojuje. I když je to činnost jednotlivce, opět tvoří vyšší celek týmového výkonu. Pro dobrou participaci je důležité mít dostatečně kvalitní technické a taktické dovednosti, dobře komunikovat s ostatními hráči, být schopen se autonomně rozhodovat a akceptovat své spoluhráče. Posledním důležitým faktorem je autorita. Autorita znázorňuje důležitost družstva pro jeho členy. Projevuje se jako nesobeckost a sebekázeň. Upřednostňuje potřeby a zájmy družstva (Dobry a Velenský E., 1987).

Dobry a Semiginovský (1988) se zase zmiňují o herním výkonu jako o souladu individuálních činností jednotlivce, které jsou základem pro týmový herní výkon. Tyto činnosti jednotlivce mají dvojí charakter a to kooperaci a kompetici. Kooperací je míněna součinnost hráčů ve snaze dosáhnout společného cíle, tedy co nejlepšího výsledku. Kompetice je zase odolnost vůči činnosti soupeře, tedy bránit mu v dosažení jeho cíle a prosazovat svoje zájmy, jakýsi soutěživý charakter. Dále se zmiňují o dvou klíčových cílech uvnitř týmu a to o úspěšném týmovém herním výkonu a o uspokojení jednotlivců z výkonu družstva. Znamená to, že týmový herní výkon by měl být nadřazený výkonům jednotlivců, kteří by z něho měli mít pozitivní pocity, protože se na něm také více či méně podíleli.

Podle Velenského (2008) je herní výkon činnost hráčů v utkání. Dále poukazuje na to, že z hlediska vytváření kvalitního herního výkonu jsou důležité 2 základní složky a to dovednostní a kondiční. Podle jeho tvrzení nejvíce ovlivňují herní výkon. Také

zmiňuje požadavek vytvoření podmínek pro rozvoj specifických dovedností a jejich předpokladů v podobě kondičních schopností v tréninku. To znamená, že herní výkon je závislý na míře kvality technických dovedností a kondičních schopností. Můžeme umět dobře střílet z krátké vzdálenosti, ale jestliže nám rychlostní schopnosti nedovolí uniknout obránci a vniknout pod koš, tuto dovednost nemáme šanci uplatnit. Stejně to platí i v obráceném případě.

Jiná literatura uvádí herní výkon jako souhrn 3 na sobě závislých, ale rozdílných úrovní. První je individuální úroveň, kde hráč hraje proti svému soupeři s míčem, nebo bez míče. Tato úroveň se odkazuje na individuální základy, tudíž na herní činnosti jednotlivce. Další úroveň je spolupráce, kde hráč hraje s jedním, nebo dvěma spoluhráči proti soupeři, známá jako herní kombinace. A třetí úroveň, která vyžaduje práci všech 5 hráčů, kde je důležité prostorové a časové chápání hry a míče, známé jako herní systémy (Ory, 2009).

2.3.1 Determinanty týmového herního výkonu

2.3.1.1 Koheze, participace, kooperace a kompetice hráčů v týmovém herním výkonu

O kohezi jsme již pojednávali v předchozích částech práce. Je to míra týmové celistvosti a soudržnosti hráčů týmu do týmového herního výkonu. Tento herní výkon je tvořen individuálními výkony jednotlivých hráčů, kteří nadřazují týmový výkon nad svým individuálním. Jedním z případů koheze je nesobectví, o kterém se zmiňuje Petr Schimon (2011) ve vydání časopisu Basket. Ten zde zastává názor, že každý trenér by měl být silou, jež bude nutit hráče upřednostňovat týmový herní výkon před tím svým. Zejména, jedná - li se o elitní velké kluby, kde je velká koncentrace hráčů vysoké výkonnosti, kteří se někdy cítí být tahouny svého družstva, o čemž vypovídá i jejich často sobecké pojetí hry. Navíc některé evropské elitní kluby mají hlubší filozofii než jen klub, za který hráč hraje. Jejich hráči společně s fanoušky tvoří jakousi „rozsáhlou rodinu“ příznivců tohoto sportu. Někteří hráči se vyjadřují k týmové kohezi jako například William Hatcher v článku pro Martina Gregora (2011). Na otázku rivality dvou nebo více hráčů pro určitou pozici v základní sestavě v týmu odpovídá, že pro zkušené a vyspělé hráče to nesmí být problém, protože by to mohlo narušovat jejich

týmový herní výkon, a že oba hráči přece jdou za stejným cílem. Trenér Panathinaikosu Atény Željko Obradovič uvedl v článku Predraga Benáčka (2011), že jeho motivací pro trenérskou činnost je po každé sezoně, kdy má k dispozici nové hráče, aby tyto hráče seznámil se svým přístupem a úspěšně je zařadil do týmového kolektivu a vytvořil tím potřebnou chemii v týmu.

O týmové kohezi vypovídá i další faktor, který je společný i pro participaci. Tento faktor se nazývá týmová role. Týmovou rolí však není jen úloha hráče v utkání nebo v tréninku, souvisí s ní o mnohem více věcí. Například přijet na přípravu v dobré kondici, dodržovat správné stravovací návyky, dostatečně před i po tréninku odpočívat, aby proběhla úspěšně regenerace, která má význam pro další přípravu. Týmovou rolí se myslí i chtění poctivě trénovat, učit se novým dovednostem a ty staré ještě zdokonalovat a také pracovat na soudržnosti (kohezi) týmu. Hráč je totiž jen jedním elementem týmu a prvořadé cíle jsou ty týmové. Jestliže některý hráč uspokojuje spíše svoje cíle na úkor těch týmových, stává se, že ho vedení týmu prostě odvolá. Také je známo, že někdy i týmová bojovnost slabšího týmu získává více sympatií od publika svým nasazením a snahou, což vypovídá o dobré týmové kohezi a „chemii“. Fanoušci rádi podporují takovéto týmy (Ježdík, 2011). Velenský E. (1976) uvádí basketbalovou skupinu jako skupinu neformální, kde základ tvoří emocionální náboj mezi jedinci. Každý hráč má svojí pozici a s tím spojenou roli. Záleží potom na hráči, jestli roli akceptuje a přijme nebo neakceptuje. Podle stupně ztotožnění se s rolí plní své úkoly. Uvádí některé role jako je role vůdce - kapitána, role bažanta, zlého muže nebo vtipálka.

Chris Mullin (1995) poukazuje ve své publikaci na to, že prakticky díky basketbalu se naučil spolupracovat s ostatními hráči, což mu pomohlo i do soukromého života, kde také začal tuto dovednost více uplatňovat. O dalším podobném tvrzení pojednává i Gandolfi a Couzens (1987), kteří se zmiňují ve své publikaci o basketbalu jako o sociálním sportu, který nabízí možnost nalezení nových přátel a zároveň o uspokojení svých soutěživých potřeb. To znamená, že se zde prolínají již zmiňované faktory koheze a kompetice.

Existují 3 podoby realizace týmového výkonu jedinci. Prvním z nich je, když jedinec tvoří svým individuálním výkonem kladné vztahy v celém týmovém výkonu. Druhý je, když tento jedinec nerealizuje žádnou činnost v utkání a drží se hesla „kdo nic nedělá, nic nezkaží“. Tento jev je viditelný v basketbalu dětí a někdy ještě i mládeže. Poslední podoba je, když se hráč snaží nadměrně realizovat a díky tomu má většinou

záporný vliv na herní výkon. Je to například případ hráče, který se snaží překonat svou frustraci z neúspěšné střelby tím, že střílí ještě častěji. Avšak takovýto hráč střely neproměňuje, má vysoký počet vystřelených pokusů, ale nízkou úspěšnost střelby, navíc ještě brání potencionálně úspěšnějším spoluhráčům k zakončení po vytvoření dobré šance (Smith, 1981).

Někteří autoři charakterizují basketbal jako hru souhry a obratnosti, jejíž pěstování v člověku rozvíjí řadu vlastností (Gifford, 2009). Na všech těchto skutečnostech se projevuje kooperace, kompetice, koheze, participace a další faktory týmového herního výkonu. Tato sportovní hra totiž není individuálního charakteru, ale na prvním místě sportem kolektivním. Uvádějí, že opravdovým hráčem basketbalu se jeho účastníci stanou, až když zvládnou spolu se svými spoluhráči technickou a zejména taktickou stránku basketbalu a tu dokážou využívat v zápolení se soupeřem (Legrand a Rat, 2002). K zápolení se soupeřem je však bezpodmínečně nutné mít dostatečně rozvinuté kondiční schopnosti pro uplatnění technicko - taktického potenciálu hráče. Tuto podmínku si velmi zřetelně uvědomují zejména trenéři a autoři v USA, kteří se této problematice velmi intenzivně věnují.

Velenský E. a kol. (1978) uvádějí další faktory v herním výkonu, které jsou elementárnějším celkem družstva. Kolektivnost hry vidí jako sociálně psychologickou interakci mezi hráči a celým realizačním týmem v čele s trenérem. Dává zde do kontrastu tvořivost a samostatnost v souladu s nutností kooperace se spoluhráči. Zmiňují se zde i o jakési hráčské inteligenci, která představuje znalost taktického myšlení, do kterého se promítá i anticipace plynoucí nejvíce ze zkušeností hráče. Rozdělil myšlení hráčů na 2 vzájemná hlediska porozumění. První hledisko, popisující začátečníky, je charakterizováno tak, že hráč s míčem vnímá spíše své úmysly a neví nic o konkrétních úmyslech svých spoluhráčů. Naopak hráč bez míče si všímá hráče s míčem, ale nevnímá činnost dalších spoluhráčů bez míče. Pokročilý hráč už zaměřuje svou činnost ve vztahu ke svým spoluhráčům bez míče. A hráči bez míče už i vnímají své ostatní spoluhráče bez míče a podle toho činí své další konání. To znamená, že herní děj má více vztahový charakter a kooperace mezi hráči na elitní úrovni je nezbytná. Podle této publikace je vzájemné porozumění spoluhráčů v průběhu utkání nejvíce ovlivňováno předvídáním jejich pohybu, respektive úmyslů a korekcí vlastních úmyslů ve vztahu k tomu. Trénovanost má na tomto porozumění značný podíl. Takže tato kooperace uvnitř týmu je dána mírou sehranosti týmu, respektive počtem společných

tréninků a přípravných utkání. Samozřejmě se v každé sociální skupině, jako i v basketbalu, ukazuje jistá rivalita spoluhráčů, avšak podle výzkumu většinou převažuje spolupráce za dosažením daného společného cíle nad soupeřivostí. Koheze týmu neboli semknutost vyplývá z počtu a zejména kvality společných tréninků, utkání, doby působení hráčů v týmu, veřejného uznání skupiny, nebo příznivého ocenění uvnitř skupiny.

Ve vztahu k závazku se vyjadřuje Buceta, Maurizio, Avakumovič a Kilik (2000), kteří píšou v publikaci FIBA o tom, že hráči, kteří chtějí dosáhnout elitní úrovně, musí vytvořit jakýsi závazek ve smyslu jejich snahy a nasazení. Dále zde poukazují na to, že hráč musí občas přinést i svojí osobní oběť pro tým. To znamená, že každý hráč by měl mít na mysli, že je součástí vyššího celku, a proto by měl myslet i na ostatní a ne jen na sebe.

Dean Smith (1981) pojednává v jedné z podkapitol o učení mladých hráčů k soupeření ve smyslu vypořádání se s těžkou situací nebo situací, kdy jsme pod tlakem. Tím, že se mladí hráči naučí vyrovnávat s takovými situacemi v utkání, se jim převádí částečně tato schopnost i do běžného života. To znamená, že role hráče v týmu a jeho realizace v utkání má i jistý edukační charakter prostřednictvím sportovní hry. Zmiňuje se zde také o tom, aby trenéři pomáhali hráčům vyrovnávat se i s prohrou, špatným výkonem, či neúspěchem. Jestliže se toto hráči naučí, zamezí po neúspěchu frustraci, která často vede k dalšímu neúspěchu. Tento aspekt je dost důležitý pro psychiku hráčů a jejich vyrovnanost a může hrát roli v každé herní činnosti, například v trestných hodech. V americké literatuře hovoří Cousy a Power (1970) o schopnosti „odpočívat“ během utkání. Mají tím na mysli schopnost psychicky relaxovat a plně se soustředit jen na činnost, kterou hráč provádí. Tato schopnost je u nejlepších hráčů viditelná třeba v již zmiňovaných trestných hodech, kdy v závěru zápasu elitní hráči dokážou velmi klidně a chladně proměňovat téměř všechny trestné hody. Touto schopností je dobře znám Kevin Durant, křídelní útočník americké reprezentace.

Sociální koheze je tvořena několika faktory. Prvním faktorem je uspokojení z týmového výkonu. Druhým je uspokojení z vlastního individuálního výkonu. Třetím faktorem je úkolově orientovaná koheze, která se vztahuje k hráčům a jejich působení v týmu. To znamená, zda hráči rádi hrají zvolenou sportovní hru. Předposledním z faktorů je afilační koheze, která znamená vztah k vlastnímu týmu. Otázky týkající se radosti a uspokojení hráčů z působení v jejich týmu, sounáležitosti týmu a socializace

hráče v týmu. Posledním faktorem, který se vztahuje ke kohezi, je touha jednotlivce po uznání. K tomuto uznání může dospět jako individualista, respektive tahoun týmu nebo jako člen úspěšné skupiny, která se vyrovnaně podílela na úspěchu. Podle výzkumu byla míra afilační koheze nejdůležitějším faktorem koheze uvnitř týmu. Důležitým činitelem ve sportovním výkonu, respektive v týmovém herním výkonu je i komunikace a motivace v týmu (Dobry a Semiginovský, 1988).

Těmito všemi faktory vzniká v týmu určité sociální klima. Sociální klima je podle Velenského E. (1976) hodnoceno parametry stejnorodosti a polarizace. Tyto dva parametry udávají stupeň spolupráce na jednom společném cíli a schopnosti se tomuto cíli obětovat. Dále stabilitou a autonomií, kdy autonomie udává stupeň volnosti každého člena týmu. Sociální klima dále ovlivňuje autorita - stupeň potřeby pro tým, důvěrnost, soudržnost a participace. Tyto faktory mají vliv na úspěšnosti skupiny. Efektivní skupiny mají dobré sociální klima, tudíž přiměřenou motivaci na skupinový cíl. Vyznačují se hojnou komunikací mezi členy, akceptují názory všech hráčů, je zde vhodná skladba meziosobnostních vazeb. Podle Velenského E. (1976) musí v družstvu převládat kladné vzájemné vazby mezi hráči jako podmínka vysoké efektivity družstva.

2.3.1.2 Týmový herní výkon ve vztahu k trenérovi

Na týmovém herním výkonu se nepřímou podílí i trenér družstva (Pim, 2004). Trenér zadává hráčům dílčí úkoly a rozděluje je pro jednotlivé hráče. Vymýšlí týmovou strategii. Jaký herní systém se bude hrát a další důležité aspekty hry. Trenér má řídicí funkci svého družstva během utkání. Týmový výkon ovlivňuje značným způsobem interakční přístup nejenom mezi hráči navzájem, ale také mezi hráči a trenérem. Trenérovo chování spolu s chováním hráčů na sebe navzájem působí a ovlivňuje se. Tento pojem dohromady tvoří týmovou dynamiku. Trenér vytváří družstvo (Cousy a Power, 1970). Postavení trenéra v týmové dynamice je odlišné od postavení hráčů. I trenér uplatňuje svoje potřeby, snaží se dosáhnout svého cíle, ale v jednu chvíli vystupuje jako činitel institucionální, donucovací, protože se snaží hráče přimět k aktivitě, která podtrhuje jeho požadavky. Trenér prosazuje své požadavky, stanoviska a rozhodnutí a snaží se přetvářet hráče v družstvo (Wooten, 2003). V jiných případech se však stává členem týmu a vstupuje do něj se svými osobnostními vlastnostmi, individuálními potřebami a cíli. V těchto případech se také dostává do interakce se

soupeřem. Trenér vlastně tedy někdy působí jako člověk, který urychluje, zpomaluje, aktivuje a zklidňuje reakce probíhající v družstvu jak během utkání, tak i mimo něj a také v trénincích. Existují sportovní hry, kde se chyba spoluhráče dá napravit činností ostatních hráčů. V některých sportovních hrách tomu tak není a chyba se již téměř nedá odčinit. To znamená, že úroveň interakce v každé sportovní hře je jiná (Dobry a Semiginovský, 1988). Tento fakt může být podtržen i počtem hráčů podílejících se na utkání. Hraje-li v utkání 11 hráčů v jednom týmu, jestliže selže jeden a nepodává dobrý výkon, není to tak závažné, jako kdyby se totéž stalo u hry, kde se na herním výkonu podílí 3 hráči.

Komunikace a motivace uvnitř týmu je rovněž velmi důležitým činitelem. V komunikaci mezi trenérem a hráči nebo hráčem může vzniknout problém, jestliže jeden z nich nesouhlasí s hodnocením, názory a nároky toho druhého. Například hráč nesouhlasí s negativním hodnocením od trenéra během nebo po utkání. Jako důsledek takovýchto neshod je většinou snížení herního výkonu. Je to způsob, který narušuje již zmiňovanou týmovou „chemii“. Pro takovéto případy, by si měl trenér umět poradit a snažit se odhalit příčiny rozmrzelosti hráčů a následně jim dát možnost tuto rozmrzelost odstranit v nějaké pozitivní motivaci (Wissel, 1994). Pro zlepšení motivace všech hráčů je dobré snažit se zařadit do herního výkonu co nejvíce hráčů. To znamená, aby nehráli pouze ti stejní hráči, ale aby trenér dal také možnost hráčům z lavičky (Sivils, 2009). V takovém případě se budou více snažit všichni hráči, protože si budou chtít vydobýt místo v základní sestavě. Střídání hráčů z lavičky během utkání má i jiný pozitivní význam. Čím více hráčů je schopno aktivně a kvalitně se zapojit do herního výkonu v utkání, tím je to pro tým lepší. Například není takový problém po 5 faulech nějakého hráče ho kvalitně zastoupit a klesá i míra únavy (Dobry a Semiginovský, 1988). Důležité pro herní výkon jednotlivce je i individualizované chování trenéra vůči jednotlivým hráčům (Velenský E., 1976).

3. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Hlavním cílem naší práce je srovnat týmový herní výkon reprezentace USA z MS 2010 v Turecku a OH 2012 v Londýně získaný z průměrných hodnot ukazatelů všech analyzovaných utkání USA na obou turnajích. Dílčím cílem práce je odhalení a srovnání týmového herního výkonu družstva USA a jeho soupeřů na OH 2012 v Londýně. Na základě údajů, které jsme získali kvantitativní analýzou videozáznamu, jsme mohli porovnat týmový herní výkon obou družstev a komentovat závěry, ke kterým jsme došli. Podle těchto údajů jsme zjistili, které družstvo podalo lepší týmový herní výkon a v čem nejvýrazněji převyšovalo svého soupeře. Ke srovnání týmových herních ukazatelů nám sloužili olympijské hry 2012 v Londýně, kde se utkal tým USA s těmito soupeři: Francie, Tunis, Nigérie, Litva, Argentina, Austrálie, Španělsko a mistrovství světa 2010 v Turecku. Vedlejším cílem práce bylo získat ucelený obraz o herním pojetí družstva USA, představující pojetí basketbalu NBA, a jeho soupeřů, zastupující pojetí basketbalu FIBA. Informace o rozdílnosti herních pojetí je možno vysledovat ze získaných údajů. Například, že tým USA zaznamenal velké množství rychlých protiútoků, které jim často pomohly v konečném výsledku utkání a do jisté míry můžeme i říci, že charakterizují americké pojetí basketbalu. Cílem práce nebylo zjišťovat, proč se ukazatele liší v získaných hodnotách, tedy kvalitativně interpretovat příčiny ukazatelů, i když jsme se tomu v některých částech práce zcela nevyhnuli.

Úkoly práce byly následující. Nejdříve jsme odhalili kvantitativní rozdíly v ukazatelích mezi USA a jeho soupeři. Ze zjištěných dat jsme vypočítali podle našich potřeb efektivitu z různých herních činností. Po dosazení vybraných činností do vzorců, jsme dále zjistili ukazatele pro relativní efektivitu obrany a konečnou efektivitu týmu, které nejsou v běžných statistikách zahrnuty. Tyto dva ukazatele nám pomohli spolu s dalšími zhodnotit herní výkony realizované týmem USA na MS 2010 a OH 2012. Toto srovnání nám pomohlo odhalit některé znaky amerického pojetí basketbalu a také ukázalo, jak se týmový herní výkon USA lišil na obou turnajích a co je pro něj charakteristické. Je potřebné říci, že týmový herní výkon Američanů na těchto dvou turnajích nebyl realizován stejnými hráči. Na olympijských hrách v Londýně se představilo jen 5 hráčů hrajících na mistrovství světa v Turecku před dvěma lety. Pouze jeden hráč (Kevin Durant) byl v základní sestavě v Turecku i v Londýně.

Nejdříve jsme analyzovali videozáznamy všech utkání USA na olympijských hrách 2012 v Londýně. Po této analýze jsme spočítali a dosadili hodnoty do předem vytvořených tabulek, které obsahují kromě údajů v běžných statistikách i údaje jako konečná efektivita týmu, počet míčů pod kontrolou, relativní úspěšnost obrany a další. V první části výsledků jsme tedy srovnali týmový herní výkon družstva Američanů s družstvy jeho soupeřů. V druhé části výsledků srovnáváme průměrné hodnoty ukazatelů ze všech 8 utkání týmu USA z OH 2012 s průměrnými hodnotami týmu USA získanými z MS 2010 basketbalu mužů, které jsme již zpracovali v bakalářské práci. Toto srovnání nám poskytlo rozdílnost nebo také stálost herních projevů americké reprezentace a způsob pojetí amerického mužského elitního basketbalu obecně.

Zajímá nás, jak se údaje získané kvantitativní analýzou promítly do výsledků utkání a čím jsou charakteristické pro pojetí amerického basketbalu pod asociací NBA, který je znám svojí rychlostí, jednoduchostí a výraznou kondiční složkou přípravy.

Výzkumné otázky

Pro práci jsme si stanovili následující otázky, blíže nám charakterizující výsledky získané z kvantitativní analýzy videozáznamu.

1. Ve kterých činnostech byl tým USA efektivnější než soupeř a zda hrály tyto rozdíly důležitou roli ve výsledku?
2. Jak významnou roli hrály trestné hody, počet ztrát a četnost střelby a její efektivita v utkáních?
3. V jakých činnostech jsou hodnoty ukazatelů srovnatelné nebo se naopak liší při srovnání USA na OH 2012 a na MS 2010?
4. Které činnosti jsou největším pozitivem, tedy výhodou reprezentantů USA proti soupeřům a jsou shodné na obou turnajích?

4. METODY PRÁCE

4.1 Popis sledovaného souboru

Sledovaným souborem je reprezentační tým USA a družstva jeho soupeřů na OH 2012 v Londýně. Družstvu USA jsme věnovali větší pozornost, protože nás zajímá jeho týmový herní výkon v porovnání s reprezentačním družstvem USA na MS 2010 v Turecku. Tým na OH 2012 v Londýně tvořili hráči LeBron James, Kevin Durant, Kobe Bryant, Carmelo Anthony, Kevin Love, Chris Paul, James Harden, Andre Iguodala, Deron Williams, Tyson Chandler, Russell Westbrook a Anthony Davis. Všichni tito hráči jsou aktivními hráči v NBA kromě Anthonyho Davise, který byl jako nejmladší hráč amerického výběru draftován teprve před olympijskými hrami do týmu NBA New Orleans Hornets. Z reprezentačního družstva hrajícího na MS 2010 v Turecku hráli na OH 2012 pouze Kevin Durant, Russell Westbrook, Tyson Chandler, Kevin Love a Andre Iguodala. Je ale důležité říci, že někteří hráči, kteří byli nominováni na OH 2012, již v reprezentačním družstvu USA působili v předchozích letech, například na OH 2004 v Aténách a na OH 2008 v Pekingu. Trenérem reprezentačního družstva je od roku 2006 univerzitní trenér Mike Krzyzewski. Na olympijském turnaji v basketbalu mužů se podílelo 12 reprezentačních družstev, z toho 5 evropských, která obsadila za týmem USA 2. a 3. místo. MS 2010 v Turecku se účastnilo 24 reprezentačních basketbalových družstev mužů. Američané tam odehráli o 1 utkání více než v Londýně 2012, ve kterém vyhráli všech 8 nastoupených utkání.

Zajímavou informací je, že tým USA odehrál 5 přípravných utkání a to proti Dominikánské republice, Brazílii, Velké Británii, Argentině a Španělsku a všech 5 dokázal vyhrát. Tento počet přípravných utkání není nijak vysoký. Některé týmy odehrají i více než 6 přípravných utkání před důležitými mezinárodními turnaji. Navíc je třeba vzít v úvahu, že se tým z více než poloviny lišil od reprezentace, která nastupovala v Turecku 2010 a pouze jediný hráč působil v základní sestavě i na MS 2010 i na OH 2012 a to Kevin Durant. Pro trenéra týmu USA bylo stěžejní začlenit nově nominované hráče do družstva, aby nastala dobrá participace a kooperace hráčů pro kvalitní týmový herní výkon. Důležitým úkolem pro trenéra bylo zamezit preferování individuálního herního výkonu nejlepšími hráči a posílit jejich vztah

k týmovému hernímu výkonu. K posílení rolí v týmu mohlo napomoci i to, že mnoho hráčů z americké sestavy se již dříve střetávalo ve vzájemných utkáních v NBA a také jako spoluhráči při předchozích mezinárodních turnajích či All Star game konaných v zimních měsících, kde se diváky zvolení nejlepší hráči NBA střetávají každý rok ve vzájemném utkání. Toto utkání hrají dva týmy reprezentující nejlepší hráče z východní a západní konfederace týmů NBA.

Další faktor, který mohl být negativem pro reprezentaci USA, byla doba strávená na přípravném táboře (kempu). Hráči americké reprezentace spolu strávili pouze krátký čas v přípravném období pro OH 2012 a to kvůli jejich klubovým povinnostem. Protože v NBA, odkud byli všichni hráči americké reprezentace vybráni, se hraje v základní části 82 utkání. V každém dalším kole, které se hraje vyřazovacím systémem play off, se hraje na 4 vítězná utkání (Jordan a Stern, 2000). Téměř všichni hráči sestavy USA se vyřazovací části NBA zúčastnili alespoň v prvním kole. Finále NBA vrcholí zhruba ke konci června a 29. 7. 2012 již Američané nastoupili k prvnímu utkání na OH v Londýně proti Francii. Finále NBA se účastnili 4 hráči ze sestavy reprezentace USA a 2 z nich tvořili základní sestavu týmu USA. Trenéři, včetně realizačního týmu, měli měsíc na vytvoření kvalitně sehraného družstva. Tato relativně krátká doba pro vytvoření soudržnosti, herních návyků, hráčských rolí, základní sestavy a dalších faktorů pro vytvoření dobrého týmového výkonu mohla být možným negativem pro družstvo Američanů. Hráči některých dalších týmů vrcholné úrovně spolu trénují a připravují se i déle než 2 až 3 měsíce.

4.2 Použité metody

4.2.1 Charakteristiky o utkání

Podobně jako v naší práci, je zpracování statistik pro diagnostiku určitých činností důležitou informací i v mnoha jiných odvětvích. Publikace od Walkera (2013) se zabývá problematikou metodiky výzkumu a statistikami, které popisují údaje zjištěné výzkumem. Popisované údaje dále zpracovávají do grafů a tabulek, což je podobné naší práci. Charakteristiky o utkání se začaly vytvářet již od počátku realizace herního

výkonu v utkání. Z počátku to byly pouze jednoduché záznamy s nejdůležitějšími ukazateli hry. Později začaly vznikat složitější a rozsáhlejší charakteristiky, které vznikaly díky sjednocení pravidel po roce 1932, kdy byla založena mezinárodní basketbalová federace FIBA (Ramsay, 1991). Charakteristiky vznikly z technického zápisu o utkání. Důležitým faktem tvoření charakteristik byla možnost diagnostikování herního výkonu obou týmů v utkání. Charakteristika znamená vytčení znaků a hlavních projevů pro určitou věc, činnost, nebo cokoli jiného (Velenský, 2009). Důležitou otázkou pro charakteristiku týmového herního výkonu je, zda mají smysl, jestliže nejsou vztaženy k hernímu výkonu soupeře. Na tuto otázku reagujeme odpovědí, že jistý smysl zde existuje, ale pouze v informačním smyslu. To znamená, že trenéři si můžou vzít z dlouhodobých statistik svého týmu námět na zaměření tréninkové jednotky, kde budou zdokonalovat to, v čem odhalila charakteristika jejich slabinu (například trestné hody pod tlakem). V tomto případě nemusíme znát výkon soupeřů. Dalším důležitým faktorem charakteristiky týmového herního výkonu je participace individuálních výkonů na celkovém týmovém výkonu. Tento fakt se dá v převráceném smyslu pochopit i tak, že týmový herní výkon je východiskem pro působení na jednotlivce a ovlivňování jejich míry participace na týmovém výkonu (Dobry a Semiginovský, 1988). Možnosti kvantitativních charakteristik jsou založeny na metodě přímého pozorování a existují dva druhy kvantitativních charakteristik. Obecněji pojaté charakteristiky se zaměřují na širší množství ukazatelů. Zaměřují se na individuální herní výkon, týmový herní výkon, nebo na obojí. Používají se v praxi běžně v elitním basketbalu. Někdy jsou upraveny pro potřeby daného sledování. Druhým typem jsou specifické charakteristiky, které se zajímají pouze o předem vybraný ukazatel. Tento ukazatel je potom složitěji rozebírán a jsou zde zpracovány případně i příčiny tohoto ukazatele. Takováto charakteristika se však už hodnotí i kvalitativně (Velenský, 2009). Statistikami v basketbale a jejich hodnocením se zabývá také Cousy a Power (1970), kteří tvrdí, že statistiky jsou v basketbalu potřebným zdrojem informací. Podle těchto autorů ale mnoho trenérů nehodnotí pouze útočné statistiky hráčů a týmu, ale zejména obranné statistiky a statistiku doskakování, ztrát a dalších ukazatelů. Tito autoři hovoří o uplatnění statistik pro 4 skupiny lidí, a to v první řadě pro trenéry, poté hráče, média a fanoušky. Zmiňované statistiky jsou v této práci synonymem pro pojem charakteristiky o utkání.

4.2.2 Použitá metoda

V naší práci byla použita metoda kvantitativní analýzy videozáznamu týmového herního výkonu. Tato metoda koresponduje s obecněji pojatou charakteristikou, kde jsou základní ukazatele totožné s mnoha jinými záznamy a pouze celkovou úspěšnost útočných akcí, relativní úspěšnost obrany a konečnou efektivitu družstva jsme vytvořily pro naše potřeby navíc. Analýzu videozáznamu jsme provedli metodou pozorování a následného vyhodnocení videozáznamů a srovnání herních výkonů dle ukazatelů. Videozáznamy jsou uloženy na internetovém serveru YouTube.com a jsou vyhledatelné po zadání příslušných hesel (Olympic games 2012 basketball men) do vyhledávače.

Pro získání dat jsme pozorovali chronologicky za sebou všechna utkání týmu USA na olympijských hrách 2012 v Londýně. Celý soubor tvoří 8 utkání, které hráči USA na tomto turnaji odehráli od základní skupiny až do finále. Pro co nejpřesnější analýzu jsme analyzovali a zaznamenali statistiku všech utkání, abychom byli schopni vytvořit co nejpřesnější informace o týmovém herním výkonu basketbalistů družstva USA na těchto OH. Pro zajištění stálosti podmínek jsme zvolili OH 2012 v Londýně. Práce se zabývala nejen výkonem reprezentace USA na tomto turnaji, ale částečně také celým pojetím amerického mužského basketbalu. Za stálost podmínek považujeme stejné místo konání, stejné časové rozpětí všech utkání, stejné sestavy družstev, stejné realizační týmy a další faktory, které by mohly objektivitu práce narušovat. Stálost podmínek je nutností pro každá dvě soupeřící družstva v utkání, to znamená vzájemná rovnost a stejné podmínky pro oba týmy. Rozdílem proti bakalářské práci je, že jsme srovnali týmový herní výkon Američanů z tohoto turnaje s týmovým herním výkonem USA z Turecka 2010, kde většinu týmu tvořili jiní hráči. Toto srovnání proběhlo na základě průměrných hodnot ukazatelů týmu USA, tedy z MS 2010 a OH 2012. Tento cíl práce již nezajišťuje shodné podmínky, jelikož se jedná o dva rozdílné turnaje, co se týče místa konání, sestavy, času a dalších parametrů. Přesto získáme širší pohled na americké pojetí basketbalu a na jeho charakteristické, či naopak zcela odlišné znaky. Pro takovýto cíl jsou informace získané naší analýzou přijatelné.

Pro přesný získání dat a jejich analýzu jsme si přehrávali uvedené videozáznamy dvakrát. Nejdříve jsme se zastavováním průběhu ručně zapisovali do předem připravené tabulky údaje o ději v utkání a poté jsme videozáznam ještě jednou zhlédli pro ucelený obraz o utkání, z něhož jsme mohli zodpovědět některé otázky.

Připravili jsme si záznamový arch, kde jsme vyznačili pole a do každého z nich jsme zapisovali, jak dopadla příslušná útočná akce. Každé jednotlivé pole znázorňuje jedno držení míče pod kontrolou. Takže v každém poli musel být záznam o úspěšné nebo neúspěšné akci. Úspěšné akce znázorňovaly proměněné střely z krátké, střední, dlouhé vzdálenosti, nebo střely bezprostředně po útočném doskoku, které byly zakroužkovány. Ty co zakroužkovány nebyly, byly neúspěšné. Jako úspěšné akce se také braly proměněné trestné hody po proměněné střele i po neproměněné střele nebo zkrátka jen po 5. faulu bránícího družstva. Za neúspěšné akce byly považovány již zmíněné neproměněné střely ze všech vzdáleností nebo jakákoli ztráta ze špatné přihrávky, porušení pravidel, bloku, či jiných. Za neúspěšnou akci je považováno i neproměnění žádného trestného hodu, avšak při proměnění alespoň jednoho hodu se akce počítala jako úspěšná. Je důležité, že úspěšnost každé akce se hodnotila pouze jedním bodem, zatímco neúspěšnost žádným. Pro charakteristiku nebylo důležité, jestli z jedné situace kontrolovaného míče byla proměněna střela za 3 body, nebo byl proměněn jeden trestný hod. Rozdíl ve výsledku z jedné úspěšné akce mohl činit až 3 body za předpokladu, že by hráč střílející z tříbodového území střelu proměnil a byl přitom faulován a následně proměnil i trestný hod. Z tohoto důvodu výpovědní hodnota do výsledného záznamu bodů může být zavádějící. Tyto hodnoty se ale užívaly jen v počítání úspěšností (efektivit). Ze záznamového archu a tabulky, kde jsou akce podrobně rozebrány, se dají body přesně spočítat. V této práci jsme, na rozdíl od bakalářské práce, na kterou navazujeme, stanovili a tedy i zaznamenávali střely z dlouhé vzdálenosti jako střely z tříbodového území, čili za 3 body. Obranné doskoky jsme zaznamenávali zcela odděleně čárkou. Navíc byla v záznamovém archu rozdělena i jednotlivá hrací období, stejně tak postupné útoky a rychlé protiútoky. Příklad přeepsaného záznamového archu do počítačové formy pro lepší názornost je v příloze.

Jako střely z krátké vzdálenosti jsou nejčastěji charakterizovány střely z pohybu, nebo po útočném doskoku, a střely ve vymezeném území pod košem. Střelba ze střední vzdálenosti je charakterizována kolem vymezeného území a před čarou tříbodového území. Obě vzdálenosti těchto střel jsou v basketbalovém utkání odměněny 2 body. O střelbě z dlouhé vzdálenosti jsme již pojednávali. Rychlé protiútoky jsou rychlé přechody z obrany do útoku, přičemž útočníci útočí do neúplné a nezformované obrany (Velenský, 2008).

4.3 Sběr dat a analýza dat

Nejdříve jsme museli získat nebo zjistit, kde jsou k dispozici videozáznamy, ze kterých se analyzovala všechna utkání. Po nalezení zdroje jsme museli vypracovat nebo vyhledat vhodný záznamový arch a tabulku, které by obsahovali všechno, co jsme potřebovali analyzovat. S tímto úkolem nám pomohl vedoucí práce PaedDr. M. Velenský, Ph.D., který již analyzoval záznamy z dřívější doby v utkáních NBA nebo Mattoni NBL. Poté jsme mohli začít metodou pozorování sběr dat z videozáznamů vybraných utkání. Chronologicky, podle data utkání, jsme sledovali utkání týmu USA a jeho soupeřů na OH 2012. Během tohoto sledování bylo nutné záznam častokrát pozastavovat z důvodu přesného zaznamenání údajů. Každou činnost v utkání jsme zaznamenali do záznamového archu, kromě obranných osobních chyb, které nejsou v zájmu této práce. Po skončení utkání a zápisu z utkání do archu jsme spočítali všechny úspěšné i neúspěšné rychlé protiútoky, postupné útoky, střely z krátké, střední a dlouhé vzdálenosti, útočné doskoky a všechny další jednotlivé ukazatele a z nich jsme dále analyzovali další ukazatele. Například počet míčů pod kontrolou složený z rychlých protiútoků a postupných útoků tvoří celkovou úspěšnost útočných akcí. Ztráty byly zaznamenávány odděleně, ale bylo s nimi počítáno v jejich celkovém součtu k počtu míčů pod kontrolou. Tím bylo zjištěno, kolikrát ztratili útočníci míč místo možnosti ohrožení soupeřova koše. Relativní úspěšnost střelby obsahuje součet všech střel z pole, mimo trestné hody, respektive procentuální výpočet proměněných střel ze všech střel z pole. Absolutní úspěšnost střelby obsahovala navíc trestné hody. Relativní úspěšnost obrany jsme hodnotili součtem obranných doskoků a počtu ztrát soupeře vzhledem k počtu míčů pod kontrolou soupeře. A konečnou efektivitu družstva jsme zjistili sečtením CEÚ a RÚO a následným vypočítáním její úspěšnosti. Tímto počítáním s jednotlivými údaji jsme dosáhli některých ucelenějších celků, které však mohly někdy výpovědní hodnotou v zaznamenaných bodech mást. Ve výsledkové části je však zřejmé, že konečná efektivita družstva je, kromě posledního utkání se Španělskem, vždy lepší pro Američany, kteří vyhráli všechna utkání. To znamená, že v konečném propočtu bodů můžou existovat odchylky se skutečným výsledkem, protože akce byly hodnoceny jen 1 bodem nebo 0, ale v naší relativní rovině jsou ukazatele platné. Ze záznamového archu jsou všechny zaznamenané body přesně spočítatelné. Důvody

jiného výsledku v zaznamenaných bodech mezi týmem USA a Španělskem i přes totožnou konečnou efektivitu družstva budeme komentovat ve výsledkové části.

Poslední data, která jsme vyhledali, byly průměrné hodnoty ukazatelů týmového herního výkonu reprezentace USA z mistrovství světa 2010 v Turecku. K tomuto nám sloužila naše bakalářská práce s názvem Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu mezi družstvem USA a družstvy jeho soupeřů na mistrovství světa mužů 2010, kde jsme tato data již zpracovali a mohli jsme je porovnat s námi zjištěnými daty z OH 2012 v Londýně. Tato průměrná data na jedno utkání jsme srovnali s průměrnými hodnotami ukazatelů USA z OH 2012 proti soupeři. Všechny průměrné hodnoty ukazatelů byly zaznamenány včetně jedné směrodatné odchylky. Tato směrodatná odchylka znázorňuje plus, mínus jeden bod na škále. Směrodatná odchylka podává informaci o poloze výsledku na škále od + 3 do - 3. V tomto rozmezí se pohybuje 99,9 % populace. V naší práci může tato hodnota naznačit variabilitu souboru, protože vynásobením tří směrodatných odchylek a odečtením nebo přičtením tohoto násobku k průměrné hodnotě, by měla tato hodnota postihnout všechny záznamy v kterémkoli ukazateli v jakémkoli utkání. Ze směrodatné odchylky lze tedy poznat různorodost nebo relativní stabilitu ukazatele výkonu a jak výrazně v jednotlivých utkáních kolísal. Směrodatnou odchylku jsme vypočítali pomocí funkce SMODCH (směrodatná odchylka základního souboru) v programu Microsoft Office Excel 97 - 2003. Přesnost výpočtu jsme ověřili ručním výpočtem některých hodnot podle příslušného vzorce. Na závěr jsme ještě vytvořili spojnicové grafy některých ukazatelů, které jsme považovali za nejdůležitější. Tyto grafy znázorňovaly rozdílnost týmového herního výkonu USA na OH 2012 proti USA na MS 2010. V některých grafech jsme vyznačili pásmo od nejnižší hodnoty ukazatele po nejvyšší. Toto kolísání hodnot kolem průměru dává možnost kontrolovat variační rozpětí, které tvoří kritériální pásmo stability. Čím jsou si výsledky ve výkonech podobnější, tím je toto pásmo užší a stálost výkonu vyšší (Dobry a Semiginovský, 1988). Vysokou stálostí výkonů se vyznačují elitní basketbalové týmy dospělých kategorií. Pro naši práci slouží toto pásmo pouze orientačně, protože postrádáme dlouhodobé sledování příslušných charakteristik. Slouží pouze pro potvrzení nenáhodnosti kvalitních výkonů týmu USA.

5. VÝSLEDKOVÁ ČÁST

5.1 Ukazatele týmového herního výkonu

Pro srovnání týmového herního výkonu jsme zvolili ukazatele, které vypovídají pouze o týmovém výkonu družstva. To znamená, že zde nejsou zahrnuty individuální charakteristiky jednotlivců. Hodnotíme zde tým jako jeden celek, přesto ale individuální herní výkon jednotlivců je jeho elementární částí. Nepotřebujeme proto znát soupisku jmen hráčů, i když některé zjištěné informace z předchozí kapitoly se vztahují k hráčům jako jednotlivcům. Tím jsme pouze chtěli popsat složení týmu USA. Kdy a kteří hráči byli trenérem střídáni, rovněž není v zájmu naší práce, a proto v ní tyto informace nejsou obsaženy.

Charakteristiku těchto ukazatelů jsme vytvořili pro potřeby naší práce. A použitá metoda kvantitativní analýzy videozáznamu týmového herního výkonu nám po zhlédnutí všech dostupných utkání z videozáznamů odhalila nejzávažnější a zřejmě také rozhodující ukazatele, které byly příčinou výhry, respektive prohry sledovaných týmů.

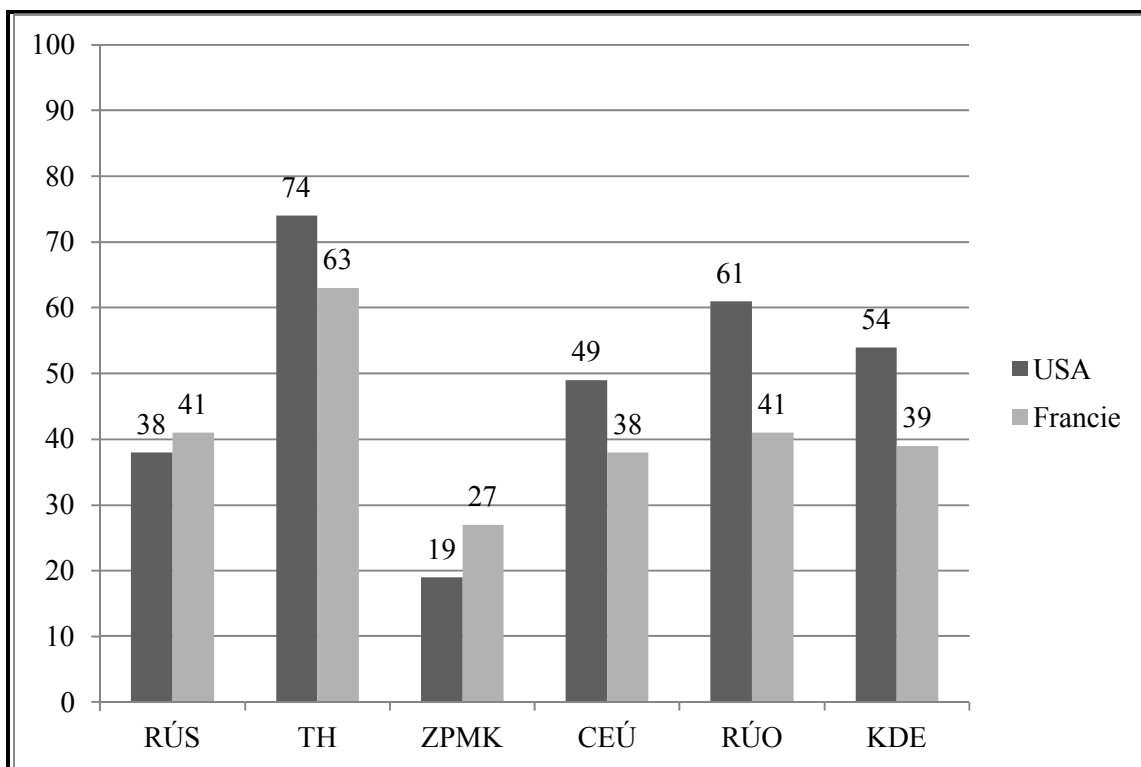
5.2 Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu družstva USA a jeho soupeřů na OH 2012 v Londýně

5.2.1 Srovnání THV v utkání USA proti Francii

Toto utkání se odehrálo 29. 7. 2012 a bylo pro obě družstva prvním utkáním na OH 2012 v Londýně. Olympijského turnaje se účastnilo 12 týmů, které postoupily přes kvalifikace svých kontinentů. Na mistrovství světa 2010 v Turecku se na rozdíl od OH 2012 podílelo 24 týmů z celého světa. Utkání s Francií mělo prověřit připravenost obou reprezentačních celků v turnaji. V kapitole o teorii jsme uváděli, že Francie má v současné době největší počet hráčů v NBA. Na základě této informace jsme očekávali velmi zajímavý děj během utkání z toho důvodu, že francouzští hráči působící v NBA dobře znají herní pojetí amerického basketbalu. Toto utkání také mělo napovědět, jak se s výraznou přeměnou amerického týmu, respektive hráčů na soupisce, vypořádal hlavní

trenér Mike Krzyzewski, který na turnaj před 2 lety nominoval 10 hráčů, odlišných od hráčů z olympijských her 2012. Tento soupeř měl být pro tým USA skutečným prověřením sešranosti.

Kvantitativní analýzu videozáznamu jsme nejprve psali na papír pro rychlejší a pohodlnější zpracování. Ručně psané informace jsme následně převedli do počítačové podoby, abychom je mohli vložit do této práce. Poté byly z dosažených výsledků zpracovány údaje a tyto údaje pak byly všechny převedeny do procentuálních hodnot pro lepší a názornější pochopení. Z každého utkání jsme vybrali 6 totožných a pro naši práci nejdůležitějších ukazatelů a tyto ukazatele znázornili ve sloupcovém grafu srovnání s družstvem, proti kterému tým USA hrál. Z grafu je patrné, v čem byly jednotlivé rozdíly v herním výkonu družstev a z čeho mohl pramenit výsledek utkání. V prvním utkání se zaměříme jednotlivě na každý údaj z příslušného ukazatele pro lepší pochopení a názornost. V dalších utkáních budeme hodnotit pouze údaje, o kterých si myslíme, že jsou stěžejní a nejvíce projevily do výsledného záznamu bodů v utkání.

Graf č. 1 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání USA x Francie v %

Tabulka č. 1 : Ukazatele týmového herního výkonu USA x Francie

Utkání: USA x Francie									
Soutěž: LOH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: základní skupina									
Datum: 29. 7. 2012									
Místo: Londýn, Velká Británie									
Výsledek: 98 : 71 (USA)									
Konfrontace									
Domáci: USA					Hosté: Francie				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	49	52	101		PMK	36	58	94	
SK	16	18	34	47	SK	18	15	33	55
SS	5	10	15	33	SS	3	3	6	50
SD	8	20	28	29	SD	2	20	22	9
DO	2	2	4	50	DO	3	0	3	100
RÚS	31	50	81	38	RÚS	26	38	64	41
TH	28	10	38	74	TH	17	10	27	63
AÚS	59	60	119	50	AÚS	43	48	91	47
DO + do			14		DO + do			8	
ZPŘ		3	19	16	ZPŘ		11	25	44
ZPP		11	19	58	ZPP		5	25	20
ZBL		1	19	5	ZBL		4	25	16
ZJ		4	19	21	ZJ		5	25	20
Celkem		19			Celkem		25		
ZPMK		19	101	19	ZPMK		25	94	27
PÚ	41	45	86	48	PÚ	35	57	92	38
RP	8	7	15	53	RP	1	1	2	50
OD			32		OD			22	
CEÚ	49	52	101	49	CEÚ	36	58	94	38
RÚO	57		94	61	RÚO	41		101	41
KDE	106		195	54	KDE	76		195	39

Na základě vyzkoušených a spočítaných údajů v tabulce č. 1 budeme hodnotit týmový herní výkon družstev USA a Francie. Musíme ale vzít v úvahu, že naše práce se zabývá kvantitativními ukazateli a nikoli kvalitativními, které jsou ale příčinou těch kvantitativních. Zbytečně nediskutujeme, čím byly hodnoty ukazatelů způsobeny, nicméně u některých ukazatelů budeme interpretovat vlastní subjektivní názory z předchozích zkušeností a poznatků o tom, co je mohlo zapříčinit.

První ukazatel je zaměřen na počet míčů pod kontrolou. Tento ukazatel však není procentuálně vyjádřen. Je zde vypočítán pouze poměr úspěšných a neúspěšných situací, kdy družstvo drželo míč bez procenta úspěšnosti. Procento úspěšnosti je vypočítáno v celkové úspěšnosti útočných akcí. Každé kontrolované držení míče, tedy míč pod kontrolou, mohlo končit úspěšnou nebo neúspěšnou akcí. Úspěšná akce by byla zakončena košem po střelbě z pole nebo košem po trestném hodu. Za neúspěšnou akci byla považována ta, kde družstvo ztratilo míč špatnou přihrávkou, porušením pravidel, přestupkem, blokem, či jinými, a situace, kdy nedokázalo vstřelit koš z pole, ani případně z trestných hodů. V tomto ukazateli se liší celková četnost mezi týmem USA a Francií, kdy Američané měli o 7 možností více ohrozit koš soupeře. Tento rozdíl mohl znamenat v konečném záznamu bodů týmu až 21 bodů, jestliže bychom počítali každý koš proměněný z tříbodového území.

Dalším ukazatelem je střelba z krátké vzdálenosti, která je většinou prováděna z pohybu a ve výskoku v tzv. dvojtaktu, kdy hráč může využít 2 kroků bez driblingu před střelbou nebo přihrávkou. Další situací vyznačující se střelbou z krátké vzdálenosti je střelba z místa pod košem bezprostředně po útočném doskoku a také střelba z místa po přihrávce do prostoru pod košem od spoluhráče či po zisku míče. Tento ukazatel je pro obě družstva téměř stejný. Tým USA vystřelil celkem 34 krát proti 33 střelám Francie. Můžeme říci, že tým Francie zaznamenal vyšší úspěšnost těchto střel, protože proměnil 18 střel, zatímco Američané pouze 16. Ve výsledku je tento rozdíl nepatrný, pouze 4 body. K tomuto údaji se vážou rychlé protiútoky, které bývají většinou zakončovány právě střelbou z pohybu a z krátké vzdálenosti.

Výraznější rozdíl v efektivitě byl zaznamenán ve střelách ze střední vzdálenosti, kdy tým USA proměnil 5 z 15 pokusů, zatímco tým Francie pouze 3 z 6 pokusů. Jestliže bychom neznali celkové četnosti střel, informace o jejich úspěšnosti by byly značně matoucí. V tomto případě proměnili Francouzi 50 % pokusů ze střední vzdálenosti, na rozdíl od 33 % Američanů. Nicméně Američané zaznamenali z této vzdálenosti do výsledku o 4 body více, protože vystřelili o 9 střel více než tým Francie. Důležitou

informací je, že těchto střel zaznamenaly oba týmy výrazně méně než střel z krátké či dlouhé vzdálenosti. Jak jsme již zmiňovali v kapitole o metodice, všechny střely ze střední vzdálenosti jsou obodovány 2 body.

Střelba z dlouhé vzdálenosti byla výraznou slabinou obou družstev v tomto utkání, zejména ale pro družstva Francie. Všechny střely z dlouhé vzdálenosti byly klasifikovány jako střely z tříbodového území, tedy za 3 body. Úspěšnost těchto střel na takovéto úrovni byla u obou družstev podprůměrná. Francie dokázala proměnit pouze 2 střely z 22 pokusů a to je 9 % úspěšnost. Američané proměnili 8 střel z 28, a to je 29 % úspěšnost. V závěru činí tento rozdíl 18 bodů do výsledku. Podle našeho názoru, jeden z důležitých údajů, které se nejvíce promítly na výsledku utkání.

Do střel zahrnujeme ukazatel v tabulce zapsaný jako DO, který znamená střelbu z krátké či střední vzdálenosti bezprostředně po útočném doskoku. Tento ukazatel nehrál nijak důležitou roli ve výsledku, jelikož rozdíl byl pouze v jedné střele z této situace a to činí 2 body ve prospěch Francie, která v této činnosti byla stoprocentní. K těmto střelám došlo pouze 7 krát za celé utkání, z toho k 4 francouzským.

Ukazatel relativní úspěšnost střelby zahrnuje četnost všech střel z pole kromě trestných hodů. Nerozlišuje střelbu z krátké, střední nebo dlouhé vzdálenosti. V tomto údaji má převažující váhu četnost, jelikož tým USA vystřelil o 17 střel z pole více než tým Francie za zhruba stejné úspěšnosti. V číslech je tento rozdíl vyjádřen 31 úspěšnými střeleckými pokusy z pole proti 26 úspěšným střelám Francouzů. Minimální počet bodů do výsledku je tedy rozdíl 10 bodů, protože zde jsou zahrnuty střely za 2 a 3 body a maximálně může tento rozdíl znamenat až 15 bodů. Rozdělení střel a četností do hodnot bodů naleznete v tabulce číslo 1, kde jsou informace, kolik střel obou soupeřů bylo v hodnotě dvou a tři bodů.

Trestné hody jsou důležitým ukazatelem a součinitelem konečného výsledku pro všechny týmy a zejména ve vyrovnaných utkáních hrají důležitou roli, proto byly také vybrány do grafu pro grafické znázornění rozdílu o úspěšnosti. Nutnou podmínkou trestných hodů je agresivní napadání soupeřova koše, ze kterého mohou plynout osobní chyby obránců a následně právě trestné hody. Z údajů v tabulce č. 1 je zřejmé, že touto agresivitou více vynikali Američané, kteří proměnili více trestných hodů, než jejich soupeř v tomto utkání celkově vystřelil. Rozdíl ve výsledku je 11 bodů, které se také zapříčinily o výhru USA nad Francií. V souvislosti s trestnými hody je důležitý fakt, že čím více jich Američané vystřelili, tím více faulů měli hráči Francie. Kvůli tomu mohli docházet k častějšímu střídání hráčů základní sestavy nebo dokonce k vyřazení hráče po

5. faulu z utkání. 74 % proměněných trestných hodů USA je velmi dobrý výsledek z celkových 38 trestných hodů.

Absolutní úspěšnost střelby hodnotí úspěšnost všech střel z pole včetně trestných hodů. Zde je počítání s hodnotami bodů v utkání zavádějící, protože mohou mít hodnoty od 1 do 3 a výsledek by byl nepřesný. Proto se v každém vyhodnocení efektivit družstva počítalo s 1 bodem za úspěšnou akci a s 0 body za neúspěšnou. Toto číslo vznikne součtem RÚS + TH. V tomto ukazateli jednoznačně převyšoval tým USA svého soupeře, protože zaznamenal o 28 střel více. Z celkového počtu střelby z pole v součtu s trestnými hody proměnilo USA 50 % střel, zatímco soupeř z nižšího počtu střel dosáhl i nižší úspěšnosti.

Útočné doskoky jsou důležitým ukazatelem herním výkonu, vytváří se jimi další možnost kontrolovat míč a rychle znovu ohrozit koš soupeře. Ukazatel DO + do zahrnuje všechny útočné doskoky a to doskoky s bezprostřední střelbou, o kterých jsme se již zmiňovali, tak také doskoky s následným novým postupným útokem (do). Samostatný ukazatel DO je odděleně zaznamenaný v tabulce č. 1 o několik řádků výše. Takže doskoky s následným postupným útokem můžeme lehce spočítat odečtením DO. Družstvo Američanů zaznamenalo celkem 14 útočných doskoků a z toho mělo celkem 10 krát možnost rozehrát nový postupný útok, to je příležitost zaznamenat dvojciferný počet bodů. Družstvo Francie nebylo v útočných doskocích tak úspěšné, jelikož zaznamenalo pouze 8 celkových doskoků a z toho 5 s možností rozehrát nový protiútok na polovině soupeře. Tento ukazatel závisí na několika proměnných a jednou z nich je úspěšnost střelby. Jestliže má družstvo vysokou úspěšnost střelby, nemá tolik možností získat v útoku odražený míč, protože proměněný koš doskočit nelze. Tento fakt koresponduje i s obrannými doskoky. Další proměnnou je četnost trestných hodů, kdy je obtížnější získat útočný doskok kvůli rozestavení hráčů podle pravidel ve vymezeném území pro doskakování po trestných hodech. Toto pravidlo zvýhodňuje hráče bránícího družstva. Tento ukazatel vypovídá o kvalitě a schopnosti týmu USA doskakovat míče i za předpokladu, že disponují pouze dvěma klasickými středními útočníky na pozici 5 a těmi byli Tyson Chandler a Anthony Davis. Anthony Davisovi bylo pouhých 19 let a teprve v roce 2012 byl draftován do NBA. Tomuto ukazateli napomohla i nízká efektivita střelby hráčů Francie.

Údajem, který se sleduje v každém utkání vrcholové úrovně, je údaj o ztrátách míče. V našem případě tento údaj zahrnuje 4 skupiny ztrát, které jsou souhrnně vyjádřeny v procentuální hodnotě v grafu číslo 1. Těmito skupinami jsou ztráty ze

špatné nebo nepřesné přihrávky končící v rukou soupeře či v zázemí, ztráty míče kvůli přestupkům, porušení pravidel nebo útočné osobní chybě, dále pak ztráty po bloku soupeře a v poslední řadě jiné ztráty, mezi které patří například vypíchnutí míče útočnickovi aktivním a dobře pracujícím obráncem. Počet ztrát nám částečně poskytuje informaci o kohezi a sehranosti týmu, kdy ty nejlépe sehrané týmy vynikají nízkými hodnotami ztrát. Dalším faktorem, který se může na ztrátách podílet, je i schopnost jednotlivců kontrolovat míč zejména při driblinku. Tato schopnost se v americké terminologii nazývá „ballhandling“. Výrazným činitelem ztrát je rychlost herního dění v utkání. Při rychlém a dynamickém ději hry, kdy se hráči snaží rychle přecházet z obrany do útoku, dochází často ke ztrátám. Neméně důležitým činitelem je i agresivita obránců ve smyslu napadání hráče s míčem a velmi aktivní bránění útočnicků bez míče pro obtížněji proveditelné přihrávky mezi útočníky. V tomto ukazateli zaznamenali hráči USA nižší procento ztrát, a to z vyššího počtu kontrolovaných míčů. Rozdíl 6 možností ohrozit koš soupeře ve prospěch USA se také projevil na konečném výsledku, a to výrazněji, než se může na první pohled zdát z důvodu tendence týmu USA trestat ztráty soupeře rychlými protiútoky. Proto jedna ztráta může vytvořit až 6 bodů rozdílu, kdy hráč místo vstřelení koše za 2 nebo 3 body ztratí míč a ztráta je „potrestána“ 2 nebo i 3 body z rychlého protiútku. Jestliže tedy tým Francie v tomto utkání ztratil 11 krát míč po nepřesné přihrávce, mohl tento ukazatel nejméně ovlivnit jejich prohru. Proti tomu tým USA také ztratil 11 krát míč, ale po přestupku, porušení pravidel nebo útočném faulu. V takovýchto případech se ale přerušuje hra a dochází k vhadzování míče a to neumožňuje situaci rychlého protiútku.

Postupný útok je způsob útoku, kdy družstvo útočí do zformované, připravené obrany a snaží se přehrát soupeře pomocí individuálních dovedností jednotlivce, herních kombinací, nebo herních systémů. Tímto způsobem útoku převyšovala Francie tým USA a to v 6 situacích. Francie zaznamenala 92 postupných útoků, zatímco USA 86 postupných útoků. Větší výpovědní hodnotu má ale efektivita těchto útoků, která byla ve prospěch Američanů, kteří zaznamenali o 10 % vyšší úspěšnost a celkem tedy o 6 postupných útoků více než soupeř. S neúspěšností postupných útoků Francie souvisí agresivní obrana Američanů a díky ní vysoký počet ztrát hráčů Francie.

Zřejmě největší rozdíl v tomto utkání činila četnost rychlých protiútoků obou soupeřů. Rychlý protiútok je charakterizován odbornou literaturou, jako způsob útoku do nezformované a neúplné obrany protihráče. Tento způsob hry je již téměř tradičním pro pojetí hry týmu USA. Efektivita těchto útoků není v tomto případě stěžejní, jelikož

vykazuje téměř identické hodnoty, avšak ze zcela jiných četností obou týmů. Američané provedli 15 rychlých protiútoků proti pouze 2 protiútokům Francie. Z toho tým USA zaznamenal body z 8 rychlých protiútoků. Ze záznamového archu lze vyčíst, že 4 krát po rychlém protiútku doskočili Američané míč a měli tedy další možnost ohrožit koš soupeře. Ze zkušeností je známo, že jestliže není rychlý protiútok eliminován faulem obránců nebo ztrátou z přihrávky, bývá většinou zakončen zaznamenáním 2 bodů. Američané tedy zaznamenali z rychlých protiútoků přesně 16 bodů, proti 2 francouzským.

Obranné doskakování není údaj, který se přímo projevuje ve výsledku, přesto po obranném doskoku mají hráči doskakujícího družstva možnost založit útočnou akci. Cennější informací z obranných doskoků je kvalita obrany. Celkový počet 32 obranných doskoků USA proti 22 doskokům Francie podtrhuje v tomto utkání lepší americkou obranu a nižší úspěšnost střelby Francie. Jestliže přihlídneme i k neúspěšným trestným hodům, kdy mají obránci pravidly umožněnou lepší pozici pro doskok, je zřejmé, že Američané vynikali touto činností nad Francií a to i s méně klasickými středními útočníky. Obě družstva v tomto utkání neproměnila 10 trestných hodů. Cousy a Power (1970) tvrdí, že pro doskakování je nejdůležitější správná pozice doskakujícího hráče a načasování výskoku, nikoli jen výška hráče.

Celková efektivita útočných akcí je údaj, který jsme sami vytvořili a vypovídá o úspěšnosti všech situací kontrolovaných míčů. Jedná se o první ukazatel v tabulce číslo 1, pouze vyjádřen v procentech úspěšnosti. Každá úspěšná akce měla nominální hodnotu 1 až 4 body, pouze v efektivitách se každá úspěšná akce hodnotila 1 bodem a neúspěšná 0. USA mělo o 13 úspěšných akcí více než Francie. V konečném počtu bodů to tedy mohlo činit od 13 bodům až do 52 bodů, jestliže by každou akci zakončili úspěšnou střelou za 3 body a ještě proměněným trestným hodem po faulu na střelujícího hráče. Z praxe ale víme, že 4 bodové situace se v utkání vyskytují velmi zřídka. Přesný rozdíl bodů lze spočítat ze záznamového archu. V tomto utkání činil 27 bodů.

Další, pro naši práci vytvořený ukazatel, se zabývá relativní úspěšností obrany družstva, kterou jsme získali z počtu obranných doskoků + počtu ztrát soupeře. Obranné doskoky i ztráty míče soupeře závisí z velké části na aktivitě obrany bránícího družstva. Tento ukazatel zcela vypovídá ve prospěch týmu USA, viz graf č. 1. Rozdíl činí celých 20 % v úspěšnosti obrany obou týmů. Znamená tedy skutečnost, že americká obrana donutila reprezentanty Francie k 57 neúspěšným akcím, kdy nebyli schopni vstřelit koš a míče se zmocnili naopak hráči USA. Tento údaj je vztažen k počtu míčů pod

kontrolou soupeře. Tedy Američané donutili Francii 57 krát udělat chybu z 94 držených kontrolovaných míčů Francouzů. Zatímco Američané udělali chybu pouze ve 41 případech ze 101 kontrolovaných míčů.

Konečná efektivita týmového herního výkonu je také ukazatel sestavený pro účely této práce a zahrnuje celkovou efektivitu útočných akcí, relativní úspěšnost obrany a počet míčů pod kontrolou. Podle vzorce $CEÚ + RÚS / PMK * 100$ získáme tento údaj. Tento ukazatel tedy zahrnuje většinu herních činností, které se podílejí jak na herním výkonu družstva, tak na výsledku utkání. Tento ukazatel má nejvyšší výpovědní hodnotu a ve většině případů by měl poskytovat informaci o tom, kdo utkání vyhrál. Nemusí tomu tak ale být ve všech případech. V případě, že obě družstva zaznamenají velmi podobné úspěšnosti střel a četnosti ztrát a doskoků spolu s počtem míčů pod kontrolou, záleží pak na četnosti střel za 2 a za 3 body a trestných hodech, které nám o výsledku vypoví přesnější informace. Tento případ se netýká tohoto utkání, kdy družstvo USA převýšilo Francii v konečné úspěšnosti týmového herního výkonu o 15 %. Tým USA lépe bránil, donucoval soupeře k více chybám a také efektivněji a častěji útočil.

V grafu číslo 1 jsou znázorněny nejpodstatnější údaje, ale pouze v efektivitách vyjádřených v procentech. Nicméně v tomto utkání jsou tyto efektivity dostatečnou výpovědní hodnotou pro učinění závěru, že tým USA byl vítězem tohoto utkání a že převyšoval soupeře zejména v obranných činnostech a víceméně i ve všech ostatních. Je zde dobře patrné, že úkolem obrany amerických hráčů nebylo získat míč, ale donutit soupeře k chybě v podobě ztráty míče nebo neúspěšné střelby na koš. Nejvýrazněji se na výsledku vítězného týmu podílely proměněné trestné hody a hody z třibodového území.

5.2.1.1 Shrnutí utkání USA x Francie ze záznamového archu

Záznamový arch jsme vyplňovali v ruční podobě a poté jsme z něj vypočetli údaje a převedli je do tabulek a grafů. Pro názornost jsme v další části práce převedli jeden záznamový arch do počítačové podoby, a to utkání USA x Litva. Z tabulek a grafů nevynecháme všechny informace, které obsahuje ručně psaný záznamový arch. Tyto informace postihují všechna 4 jednotlivá hrací období, která byla v záznamovém archu zaznamenávána odděleně v rámci postupných útoků i rychlých protiútoků. Herní děj je zde zaznamenán chronologicky postupně, jak se v utkání odehrával, proto je

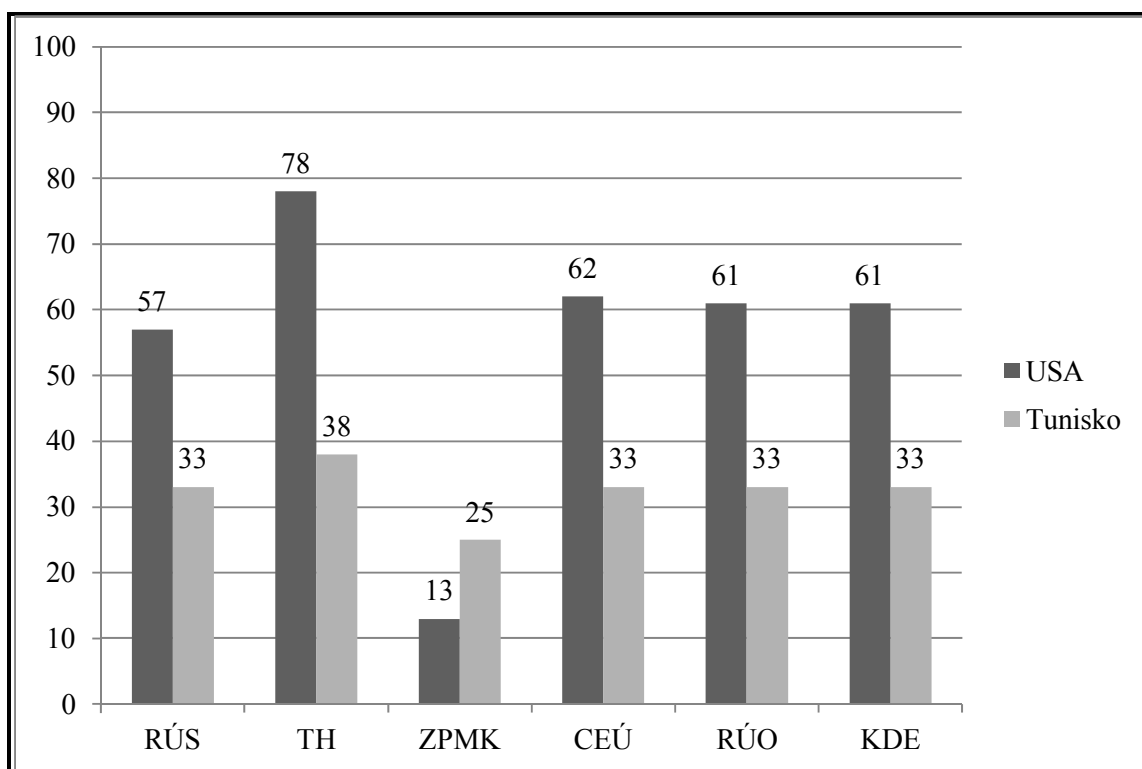
možné zjistit vývoj hry a například to, které hrací období bylo nejrozdílnější nebo nejdůležitější pro vývoj utkání. Navíc jsme zaznamenali postřehy z pozorování videozáznamu, které se do záznamového archu uvést nedají, ale o kterých se můžeme okrajově také zmínit.

První hrací období bylo velmi vyrovnané a tým USA zaznamenal pouze o jednu úspěšnou akci více než tým Francie, a to prostřednictvím rychlých protiútoků. V tomto období dokonce Američané neproměnili ani jednu střelu za 3 body a nejvíce bodů zaznamenali z krátké vzdálenosti. V neprospěch Francie hrál fakt, že v tomto období její hráči 7 krát ztratili míč. Stěžejním obdobím pro vývoj utkání bylo 2. hrací období, kdy tým USA proměnil 6 tříbodových pokusů a ujal se tak výrazného vedení nad Francií, která byla schopna zaznamenat pouze 7 úspěšných akcí, ale z toho žádnou střelu za 3 body. Proti 12 úspěšným akcím USA to bylo výrazné oslabení herního výkonu družstva Francie, která i v tomto období ztratila velké množství míčů. Třetí hrací období se na první pohled zdá jako nepodstatné, ale je důležité téměř stejně jako předchozí období. Je to zejména kvůli tomu, že USA proměnilo 12 z 20 kontrolovaných míčů a pouze 1 krát ztratilo míč. To je proti 4 ztrátám soupeře a pouze 8 proměněným míčům pod kontrolou Francie výrazný rozdíl. Navíc 2 úspěšné akce Francie byly ohodnoceny pouze 1 bodem představujícím jeden proměněný trestný hod. USA 4 krát útočily v podobě rychlého protiútoků, kdy hráči USA proměnili pouze jeden z nich, ale dva další se jim podařilo doskočit a poté rozehrát nový postupný útok. Čtvrté hrací období přineslo opět o něco vyrovnanější výkon ve srovnání obou týmů v postupných útocích. Oba týmy se srovnatelně dopustily 6 ztrát. Rozdílem však byly rychlé protiútoky, ve kterých Američané v tomto období zaznamenali 7 bodů. Dalším rozdílem byl fakt, že hráči USA se 8 krát postavili na čáru trestného hodu a z toho 2 krát po 5. a 6. obranné osobní chybě Francie, která se v této čtvrtině dopustila nejvíce těchto chyb. Američané faulovali v tomto období pouze jednou. Obranné osobní chyby vypovídaly o agresivním útoku družstva Američanů, kdy hráči USA často vnikali do vymezeného území ke koši soupeře a snažili se z této pozice zakončovat.

5.2.2 Srovnání THV v utkání USA proti Tunisku

V dalším utkání základní skupiny olympijských her 2012 v Londýně nastoupili basketbalisté USA proti africkému zástupci, Tunisku. Tento stát se již v minulosti

účastnil takto velkého turnaje na mezinárodní úrovni, ale za favority byli považováni basketbalisté USA. Tunisko spolu s Nigérií byly jedinými zástupci afrického kontinentu na těchto hrách. V základní skupině A kromě USA a Tuniska ještě nastupovali hráči Francie, Litvy, Argentiny a Nigérie. Tunisko spolu s Nigérií patřilo podle statistik k nejslabším družstvům v této skupině a i na celých hrách. Toto utkání mělo patřit k těm méně dramatickým, co se týče vyrovnanosti průběhu. Tunisko v poslední době zaznamenává vzestupnou úroveň svého basketbalu a toto utkání pro něj bylo výzvou. Nejlepšími hráči na hrách měli být ze strany Tuniska střední útočník Salah Mejri a Makram Ben Romdhane nejčastěji hrající jako křídelní útočník. Žádný z hráčů týmu Tuniska neměl zkušenosti se zámořskou klubovou soutěží NBA. Američané v tomto utkání měli převyšovat soupeře především v technických a taktických aspektech hry. Toto utkání se odehrálo 31. 7. 2012 v londýnské Basketball Aréně, ve které se odehrála všechna utkání základní skupiny A i B.

Graf č. 2 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání USA x Tunisko v %

Tabulka č. 2 : Ukazatele týmového herního výkonu USA x Tunisko

Utkání: USA x Tunisko									
Soutěž: LOH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: základní skupina									
Datum: 31. 7. 2012									
Místo: Londýn, Velká Británie									
Výsledek: 110 : 63 (USA)									
Konfrontace									
Domáci: USA					Hosté: Tunisko				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	51	31	82		PMK	28	56	84	
SK	22	13	35	63	SK	13	18	31	42
SS	6	4	10	60	SS	0	7	7	0
SD	11	15	26	42	SD	9	16	25	36
DO	4	1	5	80	DO	1	6	7	14
RÚS	43	33	76	57	RÚS	23	47	70	33
TH	14	4	18	78	TH	8	13	21	38
AÚS	57	37	94	61	AÚS	31	60	91	34
DO + do			9		DO + do			12	
ZPŘ		5	11	46	ZPŘ		8	21	38
ZPP		2	11	18	ZPP		4	21	19
ZBL		3	11	27	ZBL		2	21	10
ZJ		1	11	9	ZJ		7	21	33
Celkem		11			Celkem		21		
ZPMK		11	82	13	ZPMK		21	84	25
PÚ	38	30	68	56	PÚ	25	54	79	32
RP	13	1	14	93	RP	3	2	5	60
OD			30		OD			16	
CEÚ	51	31	82	62	CEÚ	28	56	84	33
RÚO	51		84	61	RÚO	27		82	33
KDE	102		166	61	KDE	55		166	33

V předchozím rozboru kvantitativní analýzy týmových herních ukazatelů jsme se věnovali všem ukazatelům jednotlivě. Učinili jsme tak pro lepší názornost a pochopení hodnoty ukazatelů pro čtenáře práce. V další části výsledkové kapitoly se budeme věnovat již pouze vybraným údajům, o kterých si myslíme, že hrály v utkání rozhodující roli nebo jinak podtrhují výkony týmu USA a jeho soupeřů. Bude se tedy jednat o nejrozdílnější ukazatele proti soupeři.

Jestliže se v tabulce č. 2 podíváme hned na první údaj, zjistíme, že již v tomto ukazateli tým USA výrazně převyšoval Tunisko a dá se předpokládat již z tohoto záznamu vítěz utkání. Celková četnost kontrolovaných míčů je téměř totožná, ale úspěšnost v tomto ukazateli hraje zásadní roli. Tým USA využil o 23 kontrolovaných míčů více než jeho soupeř, který dokázal zaznamenat body pouze z 28 situací míčů pod kontrolou. Tým USA zaznamenal 51 úspěšných akcí. Z tohoto údaje lze vyvozovat, že američtí hráči lépe a přesněji řešili herní situace, podle našeho názoru zejména pro vyšší technickou a taktickou vospělost.

Relativní úspěšnost střelby se skládá ze všech střel z pole. Tento ukazatel byl také ve prospěch Američanů a to zcela výrazně, kdy zaznamenali o 20 úspěšných střel více než Tunisko. Tým USA nejmórazněji převýšil reprezentanty Tuniska ve střelbě z krátké vzdálenosti, kde proměnil 22 střel proti 13 tuniským. Vysoká procentuální úspěšnost střel z krátké vzdálenosti svědčí o ne zcela důsledné obraně hráčů Tunisu. Dalším negativem pro hráče Tuniska bylo, že nedokázali proměnit ani jednu střelu ze 7 pokusů ze střední vzdálenosti, zatímco USA proměnilo 6 střel z této vzdálenosti. V případě tříbodových pokusů rozdily mezi oběma týmy nebyly značné, pouze dvě úspěšně proměněné střely z tříbodového území USA navíc. Střely ihned po útočném doskoku nehrály v tomto utkání velkou roli. Prokázaly pouze to, že i hráči Tunisu dokázali doskakovat v útoku, ale následné zakončení již nebývalo úspěšné.

Velkým rozdílem v efektivitě se vyznačovaly trestné hody v tomto utkání, viz. graf č. 2. Celková četnost trestných hodů nebyla u obou týmů nijak vysoká a rozdíl v ní nijak velký. Přesto efektivita trestných hodů byla u hráčů Tuniska velmi nízká, pouze 38 %. To je na elitní úrovni velmi podprůměrný záznam. Američané proměnili kromě 4 trestných hodů všechny a zaznamenali tak úspěšnost 78 %, která je naopak velmi dobrá. V tomto utkání nehrál bodový záznam z trestných hodů výraznou úlohu, protože se jednalo o velmi nevyrovnaný výkon mezi oběma týmy, ale kdyby se jednalo o vyrovnanější utkání, mohl by se tento údaj důležitě promítnout do konečného výsledku.

Absolutní úspěšnost střelby je součtem všech střel z pole a trestných hodů. Na základě toho koresponduje s neefektivní střelbou hráčů Tuniska a naopak s úspěšností amerických střel ze všech vzdáleností a trestných hodů. Tento ukazatel potvrzuje potřebu vyšší přesnosti pro střelbu hráčů tuniské reprezentace. Naopak vysoká úspěšnost střelby Američanů byla zřejmě zapříčiněna nedůslednou obranou hráčů Tuniska, zejména obranou střelby z krátké a střední vzdálenosti.

Hráči tuniské reprezentace byli schopni v tomto utkání dobře doskakovat v útoku po neúspěšné střelbě svého týmu. Z videozáznamu bylo zjištěno, že výškový průměr hráčů Tuniska byl znatelně vyšší než výška hráčů USA. Tato informace se projevila do počtu útočných doskoků zaznamenaných Tuniskem, kdy převýšili počet amerických útočných doskoků o 3 doskoky. Tento rozdíl není důležitý při takovémto průběhu tohoto utkání, pouze vypovídá o agresivní snaze Tuniska získat míč. Ze 12 doskočených míčů v útoku dokázali hráči Tuniska pouze jednou ihned úspěšně vystřelit na koš, zatímco další útočné doskoky končily neúspěšnou střelou nebo novým postupným útokem. Proti tomu USA dokázaly proměnit 4 útočné doskoky následnou střelbou ihned z doskoku z celkových 9 útočných doskoků. Tento ukazatel se projevuje do konečného výsledku utkání méně, přesto podle nás vystihuje snahu a bojovnost hráčů Tuniska, kterým však v utkání chyběla vyšší přesnost.

V grafu č. 2 je viditelný rozdíl vyjádřený v procentech zaznamenaných ztrát mezi oběma soupeři. Ukazatel ZPMK (ztrát) je vyjádřen nepřímou úměrou, tedy vyšší procento ztrát znamená horší herní výkon v tomto ukazateli. Američané zaznamenali pouze 11 ztrát proti 21 tuniským ztrátám míče. Počet amerických ztrát není výrazný, spíše nadprůměrný ve srovnání s elitní úrovní basketbalu. Nejvíce ztrát Američané zaznamenali z nepřesných přihrávek a 3 krát ztratili míč po bloku soupeře. Ztráta míče po bloku soupeře může svědčit o výškové převaze hráčů Tuniska a jejich atletických schopnostech, které byly znatelně viditelné i z videozáznamu. Hráči USA se příliš často blokovat na žádném turnaji nenechávají, blokování střel je spíše jejich oblíbenou činností. Je ale důležité upřesnit, že údaj o ztrátách po bloku soupeře zahrnuje pouze bloky, po kterých tým ztratí míč, nikoli bloky, po kterých spoluhráči zblokovaného hráče doskočí odražený míč. Přesto v žádném dalším utkání neztratili tolik míčů po bloku soupeře jako v tomto. Tuniských 21 ztrát naznačuje horší výkonnost tohoto týmu. Nejvíce ztrát zaznamenali Tunisané ze špatných přihrávek a ze špatné kontroly míče při

driblinku, která patří pod označení ZJ. Tyto informace svědčí o nižší technické vyspělosti Tuniska, kdy pod tlakem často ztráceli míč.

Počet postupných útoků byl ve prospěch Tuniska a to 79 : 68. Důležitější informací z tohoto údaje však je efektivita těchto útoků. V tomto ukazateli Američané zaznamenali o 24 % vyšší úspěšnost z postupného útoku než Tunisané. V počtu to znamená o 13 postupných útoků více pro USA. Rozdíl do výsledku tak mohl z tohoto ukazatele činit od 13 bodů až do 39 bodů. 32 % úspěšnost postupných útoků Tuniska byla podprůměrná a vypovídá o nekvalitní schopnosti Tuniska zakončovat. Téměř stejně výrazným činitelem do výsledků byly i rychlé protiútoky. V tomto rychlém přechodu hry na útočnou polovinu zcela dominoval tým USA a ze 14 rychlých protiútoků zaznamenal 13 úspěšných. Bodová hodnota v každém rychlém protiútku neklesla pod 2 body, protože američtí hráči proměnili všechny trestné hody, jestliže byli zastaveni obrannou osobní chybou při tomto způsobu útoku. Tunisané proměnili pouze 3 z celkových 5 rychlých protiútoků. Navíc nestíhali reagovat na takto rychlé změny vývoje hry a často se stávalo, že obránci ponechali amerického hráče zcela bez obrany.

Jestliže se zaměříme v tabulce č. 2 na obranné doskoky, zjistíme výraznou převahu týmu USA o 14 doskoků. Při útočných doskocích jsme zmiňovali schopnost hráčů Tuniska kvalitně a agresivně doskakovat, obranné doskoky ale hovoří v jejich neprospěch. Tento fakt byl zapříčiněn úspěšností střelby obou týmů. Zatímco hráči USA měli mnoho možností k obrannému doskakování zapříčiněných nízkou efektivitou střílejících hráčů Tuniska, naopak Tunisané neměli tolik možností kvůli vysoké efektivitě americké střelby. To znamená, že tento ukazatel není zcela platný pro posuzování schopnosti doskakovat, protože víme, že doskakovat se dají pouze neproměněné střely a z nich odražené míče.

Celková úspěšnost útočných akcí, relativní úspěšnost obrany týmu a konečná efektivita týmového herního výkonu vykazují po srovnání obou týmů téměř totožné hodnoty znázorněné v grafu číslo 2. Všechny tyto ukazatele pramenící z efektivit střel z pole, trestných hodů, útočných doskoků, ztrát a obranných doskoků korespondují s již popsanými údaji. Dalším faktem, kterým můžeme přispět do celkového popisu tohoto utkání, je informace o nedůslednosti tuniské obrany, která nebyla schopna ubránit technicky a takticky vyspělé hráče USA a nedokázala je přinutit k chybě nebo alespoň snížení úspěšnosti střelby. Naopak tým USA v nadpoloviční většině případů donutil tuniské hráče k chybám a nepřesnostem.

Výsledný záznam bodů koresponduje se získanými daty ve zjištěných hodnotách. Myslíme tím, že Američané vyhráli téměř dvojnásobným rozdílem nad Tuniskem v počtu bodů a tomu odpovídá i téměř dvojnásobná převaha Američanů v konečné efektivitě týmového herního výkonu. Nejzávažnějšími důvody tohoto rozdílu byla střelba z krátké vzdálenosti, střelba ze střední vzdálenosti a výrazný rozdíl v počtu ztrát míče spolu s neefektivní obranou Tuniska. Výrazným způsobem se do výsledku projeví i úspěšné rychlé protiútoky týmu USA. V tomto utkání tedy převyšoval tým USA svého soupeře téměř ve všech ukazatelích kromě útočných doskoků.

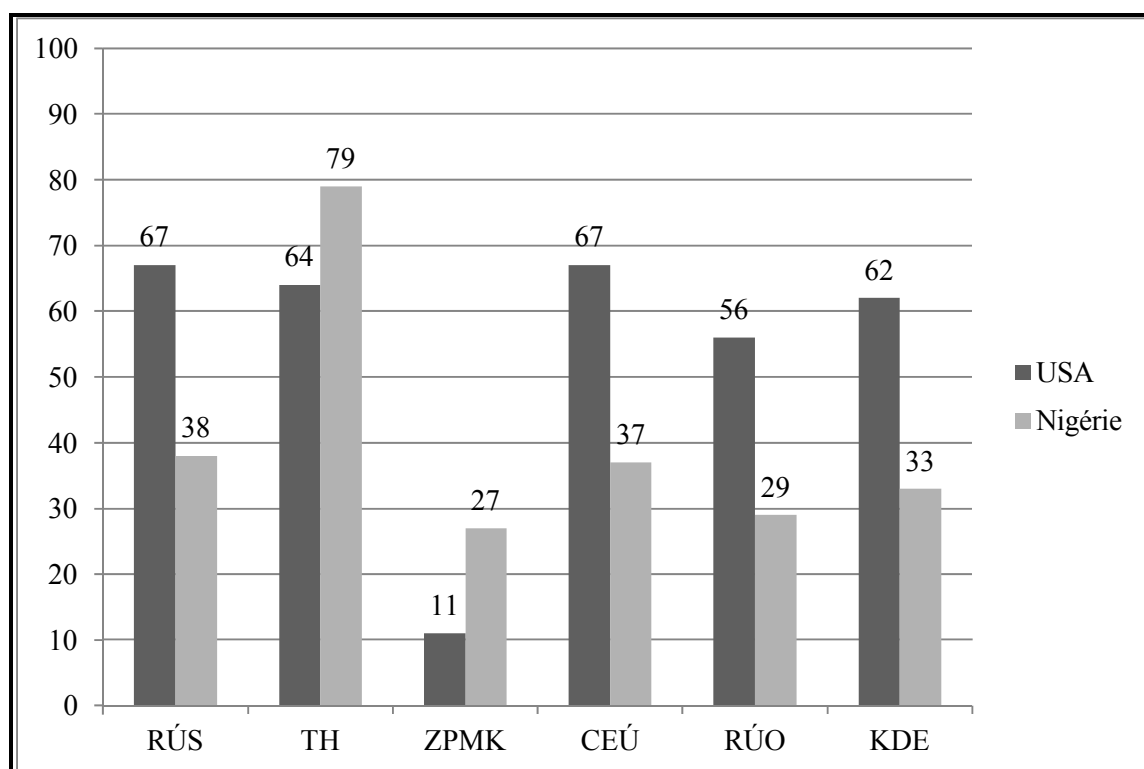
5.2.2.1 Shrnutí utkání USA x Tunisko ze záznamového archu

Ačkoli tým Tunisu nastupoval jako méně kvalitní soupeř proti USA, jeho výkony byly velmi sympatické zejména pro velkou odhodlanost a snahu ukázat své kvality. Tato snaha byla dobře viditelná v agresivitě napadání amerického koše, ale také v některých obranných zákrocích Tuniska. Tyto souboje ve výskoku byly krásnou ukázkou atraktivního basketbalu. Nejplatnějším hráčem tuniské reprezentace byl Makram Ben Romdhane, který zaznamenal 22 bodů, 11 doskoků a 4 asistence.

Již v prvním hracím období se ukázaly rozdíly mezi oběma družstvy a to opět zejména v úspěšnosti. Tunisko zaznamenalo stejný počet útoků jako USA, proměnilo ale pouze 6 útočných akcí proti 11 americkým. Během druhého období se děj v utkání podobal prvnímu období. Tunisku ještě v tomto úseku hry pomohly 4 proměněné tříbodové pokusy, ale jejich výkon značně narušilo 7 ztrát míče v této čtvrtině. Největšího rozdílu v herním výkonu došlo ve 3. hracím období. V tomto období dokázali Američané využít kromě 2 útoků všechny kontrolované míče a zaznamenali pouze jednu ztrátu a jednu neúspěšnou střelu ze střední vzdálenosti, kterou však doskočili a navázali na ni dalším postupným útokem. Vytvořili si příležitost k 5 rychlým protiútokům, které všechny proměnili ve 2 body a jeden dokonce v 3 body po úspěšném trestném hodu po osobní chybě obránce. V tomto období zaznamenal tým USA 39 bodů, zatímco tým Tuniska pouze 14 bodů. Čtvrté hrací období vykazovalo opět podobnou převahu USA nad Tuniskem jako v 1. a 2. období, nicméně ne tak výraznou převahu jako ve 3. období. Efektivita hráčů na obou stranách v tomto období byla podobná, ale USA bylo schopno zaznamenat 5 tříbodových pokusů a hráči Tunisu proměnili pouze 1 trestný hod ze dvou ve všech případech.

5.2.3 Srovnání THV v utkání USA proti Nigérii

Třetím soupeřem amerického výběru na olympijských hrách v Londýně bylo družstvo Nigérie, druhý zástupce Afriky na tomto turnaji. Nigérie prošla stejně jako Tunisko africkou kvalifikací na olympijský turnaj a byl to pro ně značný úspěch. V posledních letech se tým Nigérie znatelně zlepšil a posunul se tak do nejvyšší části tabulek reprezentačních družstev zóny FIBA Africa. Hráči tohoto celku jsou výborně fyzicky vybaveni, zejména v rychlostních a silových schopnostech a výbušnosti při odrazu do výskoku. Otázkou bylo, jak se jim podaří přenést tyto schopnosti do koordinace s míčem a s pohybem spoluhráčů. Tým Nigérie nemá velké zkušenosti s rychlou hrou Američanů, kteří navíc disponují přesností a rychlostí rozhodování v herních situacích. Výrazným pozitivem amerických hráčů je skvělá pohyblivost a dovednost anticipace získaná mnoha utkáními na klubové i mezinárodní úrovni. Toto utkání se odehrálo 2. 8. 2012 v Basketball Aréně v Londýně.

Graf č. 3 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání USA x Nigérie v %

Tabulka č. 3 : Ukazatele týmového herního výkonu USA x Nigérie

Utkání: USA x Nigérie									
Soutěž: LOH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: základní skupina									
Datum: 2. 8. 2012									
Místo: Londýn, Velká Británie									
Výsledek: 156 : 73 (USA)									
Konfrontace									
Domáci: USA					Hosté: Nigérie				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	64	31	95		PMK	35	59	94	
SK	23	5	28	82	SK	13	17	30	43
SS	5	4	9	56	SS	7	6	13	54
SD	29	18	47	62	SD	6	20	26	23
DO	2	2	4	50	DO	2	3	5	40
RÚS	59	29	88	67	RÚS	28	46	74	38
TH	9	5	14	64	TH	11	3	14	79
AÚS	68	34	102	67	AÚS	39	49	88	44
DO + do			10		DO + do			9	
ZPŘ		5	10	50	ZPŘ		13	25	52
ZPP		1	10	10	ZPP		4	25	16
ZBL		1	10	10	ZBL		0	25	0
ZJ		3	10	30	ZJ		8	25	32
Celkem		10			Celkem		25		
ZPMK		10	95	11	ZPMK		25	94	27
PÚ	49	31	80	61	PÚ	31	57	88	35
RP	15	0	15	100	RP	4	2	6	67
OD			28		OD			18	
CEÚ	64	31	95	67	CEÚ	35	59	94	37
RÚO	53		94	56	RÚO	28		95	29
KDE	117		189	62	KDE	63		189	33

První zjištěný údaj v tabulce č. 3 zjištěný údaj nás informuje o četnosti útočných akcí, které byly zakončeny úspěšně košem, neúspěšně ztrátou nebo neproměněnou strelou. Počet míčů pod kontrolou se ale nemusí nutně rovnat počtu útoků, protože míč pod kontrolou, který byl ukončen ztrátou útočícího hráče na vlastní polovině, se nedá považovat za útok. K takovýmto situacím docházelo pouze vzácně. Z tohoto důvodu můžeme konstatovat podle prvního ukazatele, že hra se přesouvala poměrně pravidelně z jedné poloviny hřiště na druhou. To znamená, že se hrál dynamický a velmi rychlý basketbal. Oba týmy zaznamenaly skoro 95 útočných akcí.

Relativní úspěšnost střelby je pro naši práci cennější ukazatel než absolutní úspěšnost střelby, protože AÚS obsahuje nízký počet trestných hodů v utkání a představuje nedůležitý rozdíl 2 bodů do výsledku z trestných hodů. Američané dokázali proměnit 23 z 28 střel z krátké vzdálenosti. Takováto úspěšnost je velmi vysokou a neobvyklou a značí ve většině případů nedůslednou obranu nigerijských hráčů. K tomu přidali hráči USA ještě 29 úspěšných střel z třibodového území, které do výsledku znamenaly 87 bodů. Úspěšnost 62 % třibodových pokusů se nejvíce projevila na konečném výsledku utkání. Z této vzdálenosti hráči Nigérie proměnili pouze 18 bodů. Na tomto záznamu byl znatelný fakt, že téměř všichni hráči USA byli schopni vystřelit z dlouhé vzdálenosti. Jedinými hráči, kteří tak nečinili, byli střední útočníci Tyson Chandler a Anthony Davis. Zatímco v nigerijském týmu bylo schopno úspěšně vystřelit pouze několik hráčů. V tomto ukazateli hráči USA převýšili svého soupeře četností i výbornou úspěšností střelby z pole. Trestné hody hrají ve prospěch hráčů Nigérie, tento údaj ale nehraje téměř žádnou roli pro nízký počet trestných hodů.

Počet všech útočných doskoků byl pro obě družstva téměř vyrovnaný. Rozdíl jednoho doskoku nehraje v tomto utkání roli. Pouze může dokazovat kondiční vyrovnanost obou celků. Američtí doskakující hráči nahrazovali své nižší fyzické parametry (tělesná výška a hmotnost) pohyblivostí a výběrem správné pozice pro doskok. Z videozáznamu bylo viditelné, že při střelbě pomáhali často doskakovat téměř všichni hráči USA v útoku.

Dalším ukazatelem, který se výrazně projevil ve výsledném záznamu bodů, byly ztracené míče. Tým USA 10 krát ztratil míč a tým Nigérie přišel kvůli chybě o míč 25 krát. Toto je výrazný rozdíl, který svědčí o nižší technické úrovni hráčů Nigérie. Takto vysoký počet ztrát byl zapříčiněn působením tlaku Američanů na protihráče už na polovině soupeře. Tým USA často používal systém osobního presinku (tlaku) na celém

hřišti, který se vyznačuje právě agresivitou ve smyslu napadání hráče s míčem a bránění hráčů bez míče pro nemožnost přihrávky. Z důvodu tohoto způsobu obrany hráči Nigérie často přicházeli o míč ze špatné přihrávky a také velmi často po vypíchnutí míče obráncem nebo ztráty míče při driblinku. Američané ztratili nejčastěji míč z přihrávky a to protože při vysokém bodovém rozdílu se snažili předvádět některé exhibiční akce, ze kterých ztráceli míč během obtížných a nezvyklých přihrávek.

Během postupných útoků hráči USA předčili tým Nigérie v úspěšnosti zakončení těchto útoků. Američané byli schopni zaznamenat bodový zisk ze 49 postupných útoků. Nigerijci zaznamenali z tohoto způsobu útoku pouze 31 úspěšných akcí a to z vyššího celkového počtu postupných útoků, než si vytvořili Američané. Ještě k výraznějšímu rozdílu v herním výkonu došlo v rychlých protiútocích. I toto utkání potvrzuje, že rychlé protiútoky jsou častým a efektivním úkazem amerického basketbalu. V tabulce č. 3 je to jediný ukazatel, který zaznamenal 100 % úspěšnost. USA proměnilo všech 15 rychlých protiútoků minimálně v 1 bod. Družstvo Nigérie zaznamenalo 6 protiútoků, ze kterých byly 4 úspěšné. Tento ukazatel se také dvojciferným záznamem bodů projevil do konečného výsledku utkání.

Záznam obranných doskoků nám poskytuje informaci o dobrém plnění obranných úkolů ze strany USA, které zaznamenalo 28 obranných doskoků po neúspěšné střelbě soupeře. Nigérie doskočila pouze 18 míčů v obraně, ale toto relativně nízké číslo může být jako v předchozím utkání zapříčiněno vysokou úspěšností amerických střel z pole a trestných hodů.

67 % úspěšně zakončených míčů pod kontrolou znamená velmi vysokou efektivitu tohoto ukazatele. V některých utkáních mají podobnou úspěšnost týmy v trestných hodech, během kterých nedochází k aktivní obraně střílejícího hráče při hodu na koš. I v tomto utkání, podobně jako v předchozím, se nelišil výsledek počtem možností ohrozit koš soupeře, ale schopností tyto akce úspěšně zakončit. V grafu č. 3 je viditelný rozdíl 30 % procent mezi oběma týmy, který v nominální hodnotě činí 83 bodů do konečného výsledku. Jako příklad bodové převahy nám poslouží ohodnocení každé úspěšné akce 2 body, kdy by Američané zaznamenali 128 bodů z 64 úspěšných míčů pod kontrolou a Nigerijci pouze 70 bodů z 35 úspěšných útoků. Přihlédneme-li k množství úspěšných tříbodových střel, dojdeme přibližně ke konečnému výsledku utkání. K nedobrému hernímu výkonu Nigérie se přidala i velmi špatná obrana družstva, kdy hráči Nigérie nedokázali eliminovat množství, ani úspěšnost rychlých protiútoků

Američanů, a také americkou střelbu z dlouhé vzdálenosti. Toto utkání se v konečné efektivitě týmového herního výkonu vyznačovalo nízkou efektivitou útoku a špatnou obranou Nigérie a naopak vysokou efektivitou týmových herních činností USA. Tyto dvě skupiny herních činností znamenají převahu Američanů téměř ve všech ukazatelích, kromě trestných hodů.

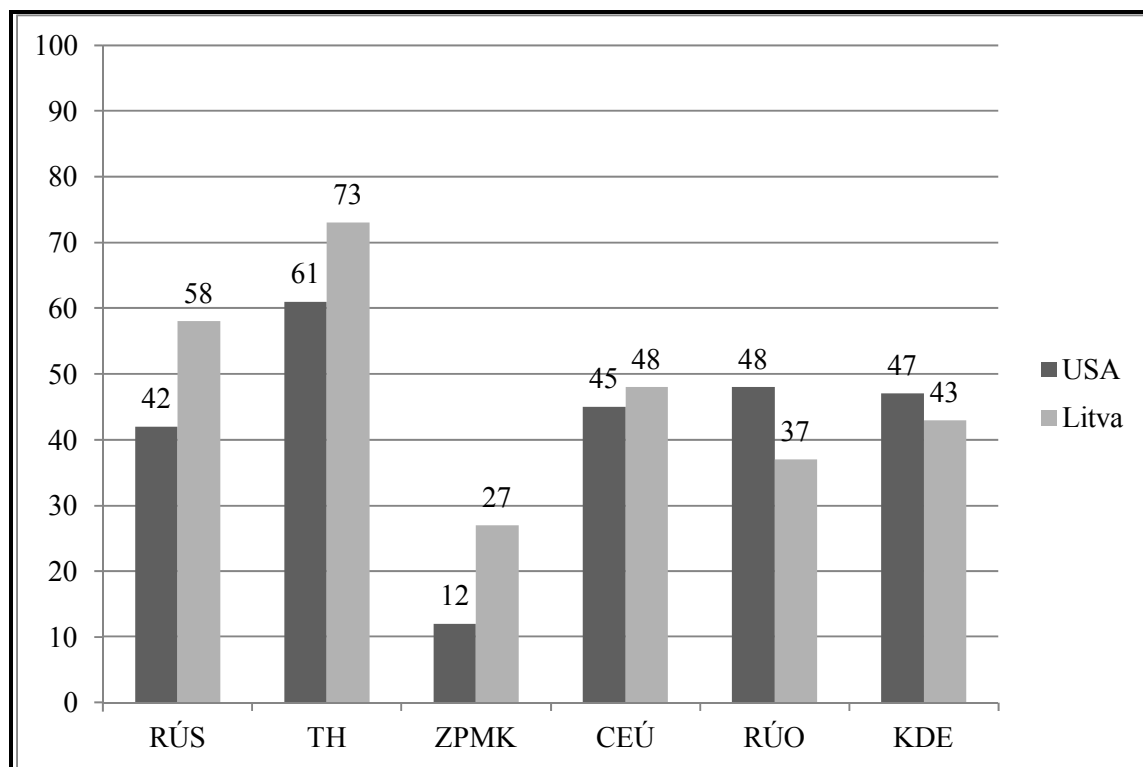
5.2.3.1 Shrnutí utkání USA x Nigérie ze záznamového archu

V tomto utkání docházelo k rychlému přenášení hry na útočnou polovinu soupeře ze strany Američanů, kteří velmi často ani z poloviny nevyužívali 24 vteřinový limit pro zakončení, zatímco hráči Nigérie se snažili využít delší doby k vytvoření dobré střelecké pozice. Z tohoto důvodu byli schopni američtí reprezentanti zaznamenat 156 bodů do konečného výsledku utkání, které se tak staly rekordem v počtu zaznamenaných bodů během jednoho utkání na olympijských hrách. Umožnila jim to vysoká efektivita obranných činností, při které získávali míč po neúspěšných akcích soupeře a následná vysoká efektivita jejich vlastního útoku. Hráči Nigérie byli často vystaveni tlaku napadání na jejich vlastní polovině americkými bránícími hráči a kvůli tomu často ztráceli míč.

První hrací období přineslo vysoký počet bodů na obou stranách. USA zaznamenalo 49 bodů proti 25 bodem Nigerijců. Největším podílem na tomto stavu měly střely z tříbodového území, kdy tým USA proměnil 11 střel v tomto úseku hry a doplnil je 5 úspěšnými rychlými protiútoky. Nejnižší rozdíl v zaznamenaných bodech nastal v druhém hracím období. Bez rychlých protiútoků Američanů, by zaznamenaly stejnou úspěšnost v počtu kontrolovaných míčů jako Nigérie. Navíc USA ztratilo v této části hry 6 míčů, tedy více než polovinu ze všech svých ztrát. Toto období bylo jednoznačně nejslabší pro USA, ale zároveň nejvyrovnanější pro oba soupeře. Třetí a čtvrté období opět výrazně navýšilo náskok týmu USA, a to v každém období průměrně o 25 bodů. Zajímavostí je, že v druhé polovině utkání došlo pouze k 4 rychlým protiútokům USA. Nigérie dokázala ve 3. čtvrtině doskočit 5 míčů v útoku. Během druhé poloviny již Američané tolik v útoku nespěchali, zřejmě z důvodu šetření sil na dalšího soupeře. Jejich hra se lehce zpomalila, ale zároveň zpřesnila. V posledním období Nigérie zaznamenala nejnižší úspěšnost zakončení držených míčů.

5.2.4 Srovnání THV v utkání USA proti Litvě

Dalším utkáním v základní skupině A bylo utkání Spojených států amerických s Litvou. Litva zastupovala na tomto turnaji evropský basketbal a v rámci mistrovství světa nebo olympijských her už se několikrát s výběrem USA střetla. Litva patří dlouhodobě k úspěšným týmům v Evropě a tato malá země se zhruba 3 miliony obyvatel produkuje mnoho skvělých hráčů. Někteří hráči z týmu Litvy prošli působením v zámořské NBA nebo v některém týmu NBA nadále působí. Proto by zkušenosti a poznatky o hře Američanů měly Litevcům pomoci vyrovnat se s herním stylem hráčů USA. Toto utkání se odehrálo 4. 8. 2012 a mělo být opravdovou zkouškou pro oba týmy na OH 2012. Nutno podotknout, že Litevci na tomto olympijském turnaji do této doby nepodávali velmi dobrý výkon, protože ze tří předchozích utkání dokázali pouze jednou zvítězit nad Nigérií a dvakrát prohráli s basketbalisty Argentiny a Ruska. Na předchozím mezinárodním turnaji v Turecku 2010 dokázali v konkurenci 24 států obsadit 3. místo. V semifinále se na MS 2010 také střetli s týmem Američanů, v tomto utkání ale prohráli. Na OH 2008 v Pekingu obsadil tým Litvy 4. místo.

Graf č. 4 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání USA x Litva v %

Tabulka č. 4 : Ukazatele týmového herního výkonu USA x Litva

Utkání: USA x Litva									
Soutěž: LOH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: základní skupina									
Datum: 4. 8. 2012									
Místo: Londýn, Velká Británie									
Výsledek: 99 : 94 (USA)									
Konfrontace									
Domáci: USA					Hosté: Litva				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	45	54	99		PMK	44	47	91	
SK	20	9	29	69	SK	23	10	33	70
SS	4	12	16	25	SS	5	9	14	36
SD	10	24	34	29	SD	7	9	16	44
DO	1	3	4	25	DO	3	0	3	100
RÚS	35	48	83	42	RÚS	38	28	66	58
TH	19	12	31	61	TH	11	4	15	73
AÚS	54	60	114	47	AÚS	49	32	81	60
DO + do			14		DO + do			5	
ZPŘ		8	12	67	ZPŘ		16	25	64
ZPP		2	12	17	ZPP		2	25	8
ZBL		1	12	8	ZBL		1	25	4
ZJ		1	12	8	ZJ		6	25	24
Celkem		12			Celkem		25		
ZPMK		12	99	12	ZPMK		25	91	27
PÚ	37	53	90	41	PÚ	40	47	87	46
RP	8	1	9	89	RP	4	0	4	100
OD			19		OD			25	
CEÚ	45	54	99	45	CEÚ	44	47	91	48
RÚO	44		91	48	RÚO	37		99	37
KDE	89		190	47	KDE	81		190	43

V grafu č. 4 je viditelný výrazný rozdíl v relativní úspěšnosti střelby z pole. Tento rozdíl činí 16 % úspěšných střel pro Litvu. Takto vysoká efektivita střelby ve prospěch Litvy by se měla objevit i ve výsledku. Důležitým údajem je počet celkových střel z pole obou týmů. V počtu naopak převyšují tým Litvy hráči USA, kteří vystřelili 83 krát z pole zatímco Litevci pouze 66 krát. Rozdíl 17 střel může v konečném výsledku vyrovnat nízké procento úspěšnosti střelby. V konečném součtu proměnili hráči Litvy pouze o 3 střely více než hráči USA. V tomto utkání oba týmy poměrně často střelily ze střední vzdálenosti. Počet proměněných střel z této vzdálenosti je 5 : 4 ve prospěch Litvy. I ve střelbě z blízkosti koše vynikali více Litevci, a to o 3 proměněné střely, tedy 6 bodů. O něco vyšším rozdílem se vyznačila střelba z tříbodového území. I v tomto ukazateli zaznamenal tým USA nižší úspěšnost, ale hráči USA střelili z této vzdálenosti o dost častěji než soupeř, a proto zaznamenali z dlouhé vzdálenosti o 9 bodů více než Litva. O 18 střel z dlouhé vzdálenosti více s takto kvalitním soupeřem svědčí o vysokém sebevědomí Američanů, uvážíme-li i informaci poskytující nám ukazatel DO, který odhaluje nižší hodnoty střelby z doskoku. Američané i přes svou neefektivní střelbu zaznamenali pouze 4 pokusy bezprostřední střelby na koš po útočném doskoku. Z těchto pokusů proměnili pouze jeden, zatímco Litevci všechny tři pokusy.

Trestné hody poskytly USA o 8 bodů více do konečného výsledku utkání než jeho soupeři. Zatímco úspěšnost těchto hodů byla pro Američany nižší, důležitějším údajem je, že Američané měli o mnoho vyšší množství pokusů z trestných hodů a to 31 proti 15 litevským. Nejenom kvůli bodům byl tento ukazatel důležitý v konečném výsledku, ale ovlivňoval utkání i během jeho průběhu, a to z důvodu vysoké četnosti osobních chyb Litvy, které mohly ovlivňovat litevskou důslednost v obraně. Zatímco Američané se postavili na čáru trestného hodu po 16 situacích, kdy je Litevci faulovali, Litevci tuto příležitost dostali pouze 9 krát. V každé z těchto situací mohli zaznamenat od 1 do 3 bodů. Tento údaj se odrazil i na počtu faulů příslušných jednotlivým hráčům, kteří byli kvůli tomu vystřídáni. Spolu s trestnými hody zaznamenal tým USA nejvýraznějšího výsledku v celkové četnosti ještě v tříbodových pokusech. To se nejvíce projevilo v absolutním počtu střel, kdy USA předčilo Litvu 114 : 81 pokusů.

Důležitou informaci poskytuje údaj útočných doskoků obou týmů. V tabulce č. 4 můžeme vypočítat útočné doskoky, po kterých následoval další připravený postupný útok družstva (do). V tomto ukazateli převýšilo družstvo USA velmi výrazně svého soupeře z Litvy, protože Američané doskočili 10 míčů v útoku a Litevci pouze 2, po

kterých mohl následovat další postupný útok. Tento údaj svědčí o vyšší agresivitě amerických reprezentantů doskakovat míč v útoku, a také o výborných atletických schopnostech Američanů, kteří i přes nižší výškový průměr převyšovali soupeře v tomto ukazateli. Litva nedokázala odstavovat útočící hráče od míče a jejich obrana v této činnosti často selhávala.

Zřejmě nejvýraznějším činitelem projeveným v konečném výsledku byly ztráty míče a jejich rozdíl mezi oběma soupeři. Tým USA zaznamenal proti kvalitnímu soupeři 12 ztrát, které se dají považovat za velmi dobrý výsledek. Tým Litvy ztratil 25 míčů a v celkovém procentuálním vyjádření to znamenalo 27 % ztracených míčů ze všech kontrolovaných míčů. Tento ukazatel představuje s relativní úspěšností střelby nejvýraznější rozdíl v grafu číslo 4, ale ztráty míče jsou vztaženy k počtu kontrolovaných míčů, zatímco úspěšnost střelby a její bodový výsledek z celkového součtu je vztažen k počtu vystřelených pokusů a bez tohoto údaje by byla efektivita neprůkazná. Dvojnásobně vyšší počet ztrát zaznamenali Litevci z nepřesných přihrávek nebo přihrávek, které byly lehce odhadnutelné obránci. Velké množství ztrát také pramenilo ze ztrát hráče s míčem, který nezvládl driblink a pod tlakem obránce si nechal míč odebrat soupeřem. Tento rozdíl ve ztrátách mohl znamenat největší důvod prohry Litvy nad USA, protože družstvo Litvy prohrálo pouze o 5 bodů. Každá ztráta může být potrestána proměněnými body soupeřem, místo vlastní možnosti zakončení.

Celkové efektivita útoku v sobě zahrnuje postupné útoky a rychlé protiútoky. Dohromady oba způsoby útoku vytváří podobný záznam u obou soupeřů. Zvláště je viditelný jeden jev v tomto utkání. Zatímco Litevci byli efektivnější v postupných útocích, Američané je předčili v efektivitě rychlých protiútoků, kterých zaznamenali i více a to konkrétně 9 proti 4 litevským. Nebylo jich ale tolik, jako v předchozích utkáních. V některých případech částečně korespondují ztráty s rychlými protiútoky, zejména v utkáních s USA. Tento tým často využívá ztráty soupeře k rychlému přenesení hry na útočnou polovinu a co nejrychlejšímu zakončení, například po vypíchnutí a zmocnění se míče obránci. V tomto utkání se tomu ale nestávalo často. Ztráty přicházely nejčastěji po nepřesné přihrávce, kdy míč končil v zázemí.

Zajímavý údaj nám přinesl ukazatel relativní úspěšnosti obrany, který se nejvíce vepsal do konečné efektivitě týmového herního výkonu obou týmů. I přes nižší počet obranných doskoků předčili Američané tým Litvy o 11 % v obranných činnostech, které jsou vyčísleny v tabulce č. 4. Největší podíl na tom měly ztráty litevských hráčů. Téměř

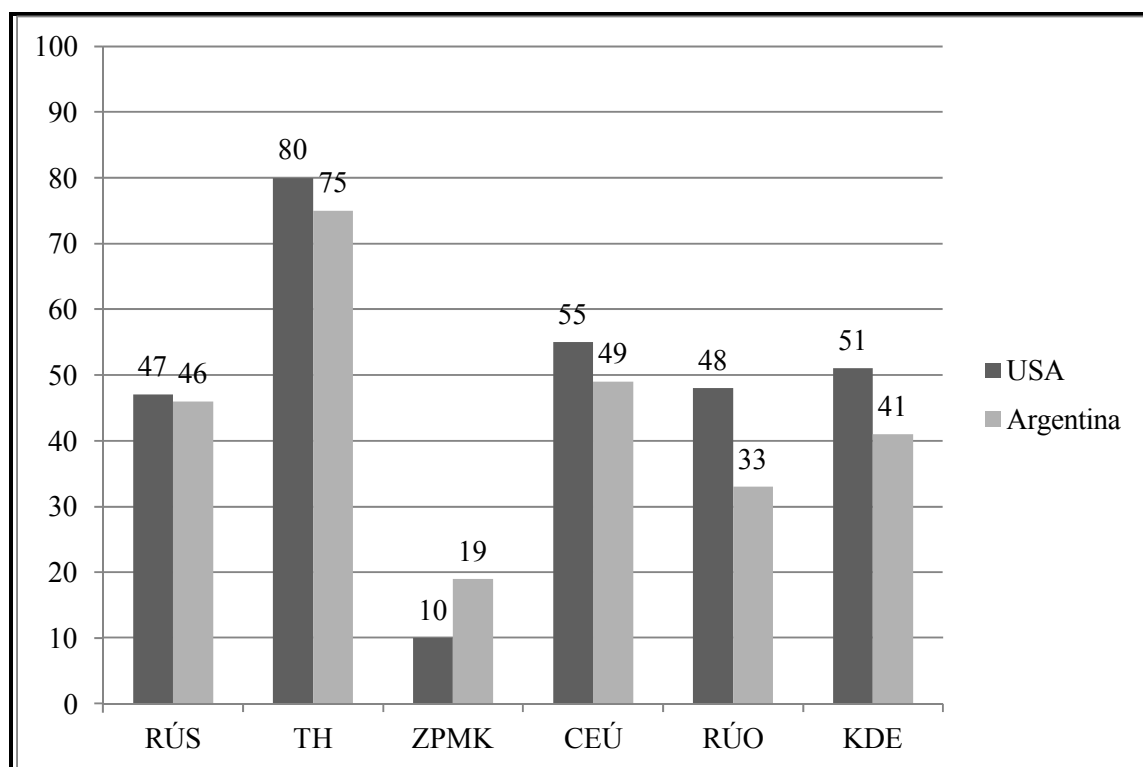
všechny tyto ztráty byly vynuceny agresivní a důslednou americkou obranou, protože tak kvalitní tým jako Litva neztrácí často a nevynuceně kontrolu nad míčem. Z nižšího počtu útoků donutili Američané Litevce k vyššímu počtu ztrát. I když USA zaznamenaly nižší počet obranných doskoků, mohlo to být způsobeno tím, že Litva vystřelila nižší počet střel z pole a zejména zaznamenala méně trestných hodů, kdy nejčastěji doskočí míč obránci. Z těchto údajů lze konstatovat, že USA nahrazovaly nízkou efektivitu svých střel efektivní obranou, která vyústila v mnoho ztrát soupeře a v celkovém počtu všech střel. Díky tomu tým USA dokázal vyhrát toto utkání.

5.2.4.1 Shrnutí utkání USA x Litva ze záznamového archu

Již první hrací období zřejmě umožnilo USA vyhrát celé utkání. V tomto utkání byl stav na konci období 25 : 33 pro tým USA. Tento 8 bodový rozdíl byl nejvýraznějším rozdílem ze všech období. Litevci také vyhráli 2 hrací období, ale pouze rozdílem 4 bodů v druhém období a 1 bodem v posledním období. V prvním úseku hry americká reprezentace dokázala proměnit 5 tříbodových pokusů, zatímco Litevci pouze 2. Litva si v každém období vytvořila pouze jednu příležitost rychlého protiútoky. Hráči USA po nižší aktivitě začali opět lehce vynikat v rychlých protiútocích v druhé polovině utkání. Na tomto jevu mohla mít vliv i únava hráčů Litvy ve druhé polovině utkání. Z předchozích utkání jsme vysledovali, že tým USA v každém z nich střídal všechny hráče z lavičky, kteří byli schopni stejně kvalitního herního výkonu, jako hráči základní sestavy. Jestliže ale Litva chtěla udržet výkonnost podobnou jejímu soupeři, museli často setrvat delší dobu na hřišti právě hráči základní sestavy. To mohl být důvod lehké kondiční převahy týmu USA. Je to však spekulativní, jelikož nejlepší výkon družstvo USA zaznamenalo v první čtvrtině proti ještě odpočínutým hráčům Litvy. Z americké strany bylo nejslabším obdobím druhé období, protože nedokázali zakončovat vytvořené příležitosti, kterých si vytvořili poměrně dost, a to 24. Podobný výkon předvedli i v posledním úseku hry, kde ale podpořily jejich výkon rychlé protiútoky a pouze 2 ztráty míče. Nejslabší částí hry Litvy bylo 3. hrací období, kdy litevští hráči ztratili 11 míčů a z 25 možností ohrozit koš soupeře zaznamenali pouze 9 krát body do výsledku. Nejvyšší efektivitou Litevců se vyznačilo 4 období, kdy proměnili 10 z 18 PMK v bodový zápis. Záznamový arch tohoto utkání přepsaný do počítačové podoby je poskytnut v příloze.

5.2.5 Srovnání THV v utkání USA proti Argentině (základní skup.)

Posledním utkáním základní skupiny bylo utkání USA s Argentinou dne 6. 8. 2012. V týmu Argentiny se nacházelo několik hráčů, kteří hrají za týmy NBA, a argentinská základní sestava byla většinou tvořena právě těmito hráči. Hráči jako Emanuel Ginobili, Carlos Delfino či Luis Scola tvoří důležité hráče pro své týmy v NBA a participují na herním výkonu těchto družstev již několik let. Tento tým byl dalším velmi kvalitním soupeřem, který nastoupil proti Američanům. Spolu s Brazílií, se kterou se na tomto turnaji USA nesetkalo, je to jeden ze dvou zástupců jihoamerického basketbalu. Ačkoliv je Argentina a Brazílie nejbližší k USA, jejich herní pojetí se liší. Do Argentiny se basketbal dostal až v pozdějších letech, než tomu bylo v USA. Argentina byla jedním z 8 zakládajících zemí FIBA v roce 1932. Z tohoto důvodu herní pojetí Argentiny spíše odpovídá evropskému pojetí a ani jejich klubová soutěž není vedena pod americkou NBA, nýbrž FIBA Americas. Hráči hrající za týmy NBA z řad Argentiny znají velmi dobře způsob hry USA a například Emanuel Ginobili používá americký styl basketbalu velmi často. Ale v Argentinském týmu není tolik skvělých a adaptovaných individualit na styl hry NBA.

Graf č. 5 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání USA x Argentina v %

Tabulka č. 5 : Ukazatele týmového herního výkonu USA x Argentina

Utkání: USA x Argentina									
Soutěž: LOH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: základní skupina									
Datum: 6. 8. 2012									
Místo: Londýn, Velká Británie									
Výsledek: 126 : 97 (USA)									
Konfrontace									
Domáci: USA					Hosté: Argentina				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	52	44	96		PMK	44	46	90	
SK	14	21	35	40	SK	17	14	31	55
SS	4	6	10	40	SS	5	6	11	45
SD	20	19	39	51	SD	10	17	27	37
DO	6	3	9	67	DO	1	1	2	50
RÚS	44	49	93	47	RÚS	33	38	71	46
TH	16	4	20	80	TH	21	7	28	75
AÚS	60	53	113	53	AÚS	54	45	99	55
DO + do			19		DO + do			7	
ZPŘ		3	10	30	ZPŘ		10	17	59
ZPP		5	10	50	ZPP		1	17	6
ZBL		0	10	0	ZBL		2	17	12
ZJ		2	10	20	ZJ		4	17	23
Celkem		10			Celkem		17		
ZPMK		10	96	10	ZPMK		17	90	19
PÚ	43	40	83	52	PÚ	41	45	86	48
RP	9	4	13	69	RP	3	1	4	75
OD			26		OD			22	
CEÚ	52	44	96	55	CEÚ	44	46	90	49
RÚO	43		90	48	RÚO	32		96	33
KDE	95		186	51	KDE	76		186	41

Argentinci zakončovali v tomto utkání nejčastěji z krátké vzdálenosti, to znamená střelbou z vymezeného území pod košem nebo střelbou z pohybu. V tomto ukazateli předčili hráče USA o 3 úspěšné střely, tedy 6 bodů do výsledku. I když Američané vystřelili z této vzdálenosti více střel, ale jejich úspěšnost byla nižší a počet proměněných střel také. Zaměříme-li se v tabulce č. 5 na údaj o střelách ze střední vzdálenosti, zjistíme, že záznam v tomto ukazateli je velmi podobný. Argentinci proměnili o jednu střelu více než Američané. Tento údaj nehrál v tomto utkání vážnou roli. Nejvýznamněji se na konečném výsledku utkání projevilo 20 úspěšných tříbodových pokusů USA, které znamenaly 51 % úspěšnost USA v tomto ukazateli. Takto vysoká úspěšnost střel z dlouhé vzdálenosti může znamenat nedůslednou obranu střelajícího hráče z perimetru a také jisté podcenění útočníků obranou. Tým Argentiny dokázal proměnit 10 střel z 27 z dlouhé vzdálenosti, a proto tento ukazatel hraje výrazně ve prospěch USA, které z něj zaznamenalo o 30 bodů více než soupeř z Argentiny. Dalším pozitivem amerických hráčů se staly útočné doskoky, po kterých následovala bezprostřední střelba. Díky vysoké agresivitě Američanů v útoku a doskakování neúspěšných střel hráčem, který střelil, došlo celkově k 9 střelám a z toho k 6 ihned po doskoku. Proti tomu se v této činnosti dokázali Argentinci prosadit pouze jednou a to ze dvou celkových pokusů. Celkový počet střeleckých pokusů týmu USA byl 93, zatímco hráči Argentiny vystřelili jen 71 krát. S přihlédnutím k hodnotám střeleckých pokusů a za téměř stejné úspěšnosti střelby z pole USA přehrálo soupeře zejména kvůli množství a úspěšnosti tříbodových pokusů.

K nevýraznému rozdílu došlo během tohoto utkání v trestných hodech. Do konečného výsledku z této činnosti zaznamenalo USA 16 bodů a Argentina 21 bodů. Tento údaj by měl větší význam při vyrovnanějším utkání v ostatních ukazatelích týmového herního výkonu. Platnou informací z tohoto záznamu je fakt, že tým USA častěji zaznamenával osobní chyby, přesto se to na týmovém výkonu nijak výrazně záporně neprojevilo. V předchozí části jsme již pojednávali o kvalitní sestavě všech hráčů Amerického družstva a tedy i možnosti bez snížení výkonnosti střídat hráče na hřišti. Absolutní úspěšnost střelby zaznamenali vyšší Argentinci, ale pouze o 2 % a z výrazně nižšího počtu střel. K tomu se do AÚS promítly jedním bodem hodnocené trestné hody Argentiny, snižující výpovědní hodnotu tohoto ukazatele.

Ukazatel, který přímo neznamená bodový přínos družstva, je údaj o ztrátách a útočných doskocích. Nicméně podle těchto údajů zjistíme také kvalitu herního výkonu

družstva. Nejvyspělejší basketbalová družstva zaznamenávají nízký počet ztrát v utkání, jejich hra se vyznačuje přesností a kontrolou nad herními činnostmi. V tomto utkání se velmi výrazně lišila agresivita týmů, kterou se vyznačovali hráči USA zejména při útočném doskoku po neúspěšné střelbě svého družstva. Útočný doskok jim poskytoval výhodu následného bezprostředního zakončení nebo opětovné možnosti kontrolovat míč a založit nový postupný útok. 19 útočných doskoků Američanů svědčí o jejich výborném citu pro míč, anticipaci a neméně také o atletických schopnostech, kterými jsou hráči USA známí. Kvůli této činnosti mělo USA možnost 10 krát znovu hrozit koš soupeře s novým 24 vteřinovým limitem, zatímco Argentina měla tuto možnost pouze 5 krát. USA převyšovalo svojí aktivitou Argentinu nejen v útočných činnostech, ale i v obranných, kdy dokázali donutit Argentince k 17 ztrátám z 90 kontrolovaných míčů. Rozdíl proti USA je viditelný v grafu číslo 5. Američané ztratili míč 10 krát, a to nejčastěji z porušení pravidel o krocích, které se v NBA neposuzuje tak přísně jako v utkáních FIBA. Herní styl Američanů a hráčů NBA je charakteristický silovějším pojetím hry a některé situace tomu nasvědčovaly. Například útočné osobní chyby Američanů při zakončování, které by se v NBA často neposuzovaly jako nedovolené. Zcela nejčastěji soupeř USA z Argentiny přišel o míč po neúspěšné přihrávce končící v zázemí nebo v rukou soupeře.

Výraznému bodovému rozdílu pomohly postupné útoky i ve spojení s rychlými protiútoky. V postupných útocích tým USA zaznamenal 43 proti 41 argentinským úspěšným útokům, ale 20 z nich skončilo úspěšnou střelou za 3 body ve prospěch USA. Z rychlého protiútku tým USA zaznamenal 19 bodů proti 6 bodem Argentiny. Všechny proměněné akce z rychlého protiútku kromě jedné znamenaly hodnotu 2 bodů pro USA. I v tomto utkání rychlé protiútoky podpořily výkon hráčů USA, a to relativně značnými 13 body proti soupeři. Obranné doskoky nehrály významnou roli v tomto utkání, pouze podtrhovaly kvalitní výkon USA, které doskočilo více míčů v útoku i obraně než soupeř, a to z menšího počtu soupeřových střel na koš.

V konečné efektivitě týmového herního výkonu se projevila lepší činnost USA v útoku i v obraně (tabulka 5). Nejen, že hráči USA lépe a efektivněji zakončovali své akce v útoku, ale dokázali si vytvořit za pomoci množství útočných doskoků i vyšší počet možností ohrozit koš soupeře. V součtu s důslednou obranou dokázali ubránit téměř polovinu argentinských možností zaznamenat body z útoku, zatímco Argentinci dokázali ubránit pouze třetinu útoků USA. Kvalitní obrana spolu s výtečným výkonem

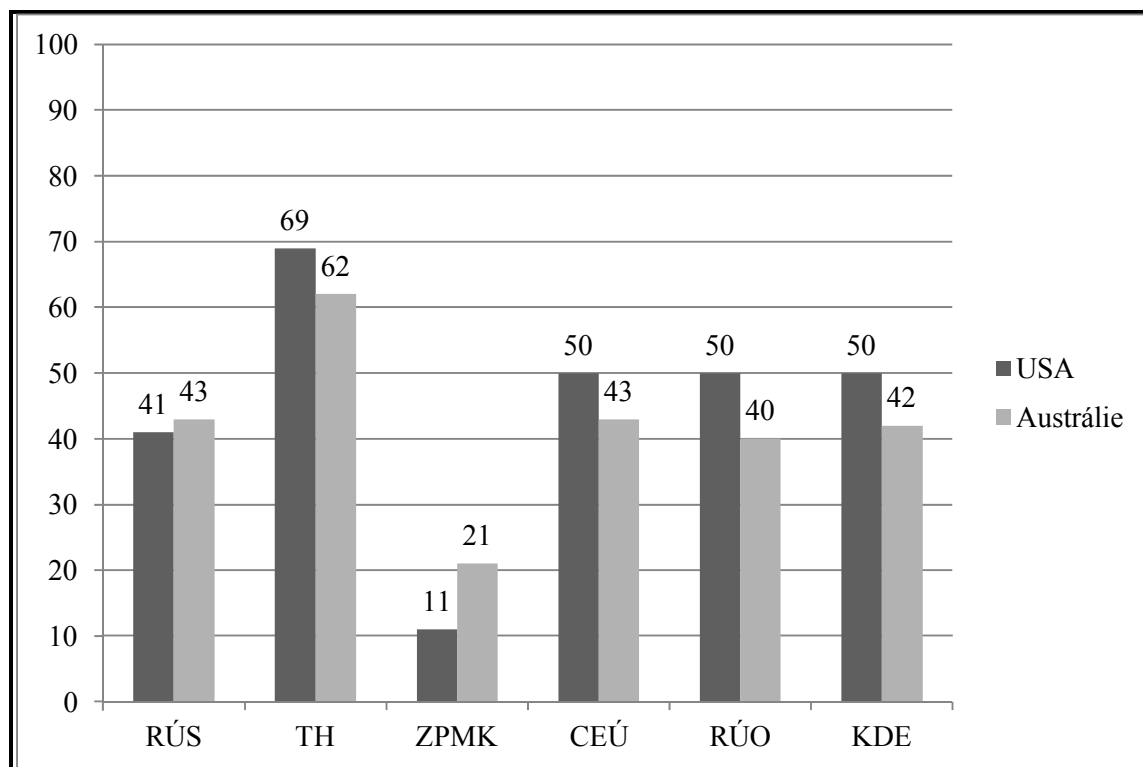
v útočných doskocích a 51 % úspěšností střelby z tříbodového území se nejvíce podílela na výsledku utkání, kdy USA vyhrálo o 29 bodů nad Argentinou.

5.2.5.1 Shrnutí utkání USA x Argentina ze záznamového archu

Zajímavou informací o vývoji utkání nám poskytuje záznamový arch. Z něj je patrný velmi vyrovnaný výkon obou týmů v první a druhé části utkání, kdy rozdíl mezi oběma družstvy byl pouhý bod ve prospěch USA. V této polovině hráči USA proměnili 9 tříbodových pokusů a Argentinci 7. Na této vyrovnanosti se podílely také trestné hody. Hráči Argentiny v této polovině proměnili všechny trestné hody. Ve druhém hracím období se již začínala projevovat převaha USA v útočných doskocích, kdy USA zaznamenalo v tomto období 6 útočných doskoků. Po první polovině byl tedy stav utkání 60 : 59 pro USA. Jakoby jiným utkáním se stalo 3. hrací období. V tomto období dosáhli Američané 42 bodů proti 17 argentinským, tedy rozdíl 25 bodů v jednom období. Největším nebezpečím pro Argentinu v této čtvrtině byla střelba USA z tříbodového území, ze kterého proměnili 7 střel a také počet útočných doskoků, kdy po 4 doskocích ihned zaznamenali body a po dalších 2 rozehráli úspěšný postupný útok. Pouze v jednom případě nezaznamenali po útočném doskoku body. Naopak Argentina zaznamenala velmi nízkou efektivitu z PMK v tomto období, kdy z 22 PMK byli úspěšní pouze 8 krát. Výraznou měrou tomu zapříčinily ztráty, kterých se dopustili Argentinci 6 v tomto období a to 4 ze špatné přihrávky. Poslední hrací období přineslo opět srovnatelný výkon obou družstev. USA zaznamenalo pouze o 3 body více než Argentina. V tomto období již USA snížilo svojí aktivitu a kontrolovalo míč pouze 20 krát, z toho 10 krát zaznamenali body. Zatímco Argentinci se nedopustili ani jedné obranné osobní chyby, Američané faulovali svého soupeře v tomto období 6 krát během obrany. Třetí hrací období nám potvrzuje názor jednoho z komentátorů utkání anglické televizní stanice, že USA je schopno začít „šlapat“ v utkání často až ve druhé polovině, ale že jim zároveň někdy stačí pouze jedno hrací období k výhře v utkání. Toto utkání nám to potvrdilo. V konečném výsledku 126 : 97 se nejvíce projevilo právě silné 3. období USA. Oba bodové záznamy jsou však značně vysoké a svědčí o dynamickém a rychlém průběhu hry, kdy Argentinci na krátké, ale efektivní útoky Američanů museli reagovat často sice delším, ale nutně úspěšným útokem, aby byli schopni udržet nízký bodový rozdíl.

5.2.6 Srovnání THV v utkání USA proti Austrálii

Ze základní skupiny A postoupilo USA do čtvrtfinále z prvního místa s 10 body. Tým USA vyhrál každé utkání v základní skupině. Austrálie zaujala ve skupině B poslední postupové místo a do další části soutěže tedy nastoupila v utkání s USA. Obě skupiny byly tvořeny 6 týmy a první 4 postupovaly do další části. Vítězné družstvo postoupí do semifinále na OH 2012. Austrálie prohrála na těchto hrách 2 utkání z 5. Toto utkání se odehrálo 8. 8. 2012 v londýnské North Greenwich aréně, ve které se odehrála všechna další utkání čtvrtfinále, ale i semifinále a finále. Tato aréna má kapacitu 20 tisíc diváků a je větší než Basketbal aréna, ve které se odehrála utkání v základních skupinách. V této části turnaje znamenala chyba v podobě prohry vyřazení z turnaje, proto se oba týmy koncentrovaly na co nejlepší výkon. Favoritem byl opět tým USA. Navíc Austrálii chyběl důležitý hráč nastupující v základní sestavě Andrew Bogut, střední útočník působící v NBA již několik let. Jediným hráčem nastupujícím v NBA byl z hráčů Austrálie tedy rozehrávač Patrick Mills. Američané ale také nepřijeli v kompletní sestavě, jakou původně nominoval trenér Krzyzewski. Kvůli zraněním chyběli Dwight Howard, Dwyane Wade, Derrick Rose a Chris Bosh.

Graf č. 6 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání USA x Austrálie v %

Tabulka č. 6 : Ukazatele týmového herního výkonu USA x Austrálie

Utkání: USA x Austrálie									
Soutěž: LOH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: čtvrtfinále									
Datum: 8. 8. 2012									
Místo: Londýn, Velká Británie									
Výsledek: 119 : 86 (USA)									
Konfrontace									
Domáci: USA					Hosté: Austrálie				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	52	51	103		PMK	40	52	92	
SK	14	16	30	47	SK	14	19	33	42
SS	2	7	9	22	SS	3	9	12	25
SD	19	29	48	40	SD	10	13	23	43
DO	4	4	8	50	DO	5	2	7	71
RÚS	39	56	95	41	RÚS	32	43	75	43
TH	22	10	32	69	TH	13	8	21	62
AÚS	61	66	127	48	AÚS	45	51	96	47
DO + do			15		DO + do			8	
ZPŘ		4	11	36	ZPŘ		8	19	42
ZPP		5	11	46	ZPP		1	19	5
ZBL		0	11	0	ZBL		0	19	0
ZJ		2	11	18	ZJ		10	19	53
Celkem		11			Celkem		19		
ZPMK		11	103	11	ZPMK		19	92	21
PÚ	42	50	92	46	PÚ	34	47	81	42
RP	10	1	11	91	RP	6	5	11	55
OD			27		OD			30	
CEÚ	52	51	103	50	CEÚ	40	52	92	43
RÚO	46		92	50	RÚO	41		103	40
KDE	98		195	50	KDE	81		195	42

Tým USA vystřelil o 20 střel z pole více než soupeř z Austrálie, a z toho 9 střel z pole bylo v hodnotě tří bodů. Úspěšnost střelby z krátké vzdálenosti byla u obou týmů podobná a oba týmy proměnily 14 střel z krátké vzdálenosti. Střelba ze střední vzdálenosti v žádném z dosavadních utkání neznamena výrazné pozitivum pro nastoupený tým. Ve všech dosavadních utkáních byla nejnižší četností a v tomto utkání byla charakteristická i velmi nízkou úspěšností pro oba týmy. Opět se výrazným rozdílem projevily střely z dlouhé vzdálenosti, které se v prozatímním americkém pojetí staly jejich silným aspektem. I když USA zaznamenaly nižší úspěšnost, a to 40 % proti 43 % australských střel za 3 body, dokázali Američané proměnit 19 střel za 3 body proti australským 10. Vysokým rozdílem se projevil počet střel z dlouhé vzdálenosti, kdy američtí hráči vystřelili 48 krát a Australané pouze 23 krát z třibodového území. Silná sebedůvěra a schopnost doskakovat střelbu byla pro Američany charakteristická. V následné bezprostřední střelbě po útočném doskoku vedli Australané nad Američany o jeden proměněný koš. V grafu č. 6 převyšuje výkon Austrálie výkon Američanů pouze v ukazateli relativní úspěšnosti střelby. Ale pouze v procentuální hodnotě, nikoli v bodové hodnotě, ve které díky vyššímu množství zaznamenaly USA z tohoto ukazatele více bodů do výsledku.

V průběhu tohoto utkání dostali hráči americké reprezentace často možnost střilet z čáry trestného hodu a to celkem 32 krát, zatímco hráči Austrálie pouze 21 krát. Z videozáznamu bylo patrné, že hráčům Austrálie činilo problém bránit rychlé a technicky vyspělé hráče USA a často se dopouštěli osobních chyb v obraně. Navíc trenér Austrálie musel kvůli množství osobních chyb střídat hráče základní sestavy. Úspěšnost amerických hráčů v trestných hodech je na této úrovni spíše průměrná. V absolutní úspěšnosti střelby se projevily právě trestné hody a díky nim družstvo USA zaznamenalo o 1 % vyšší úspěšnost než soupeř, a to 48 %. Američané vystřelili vysoký celkový počet střel v tomto utkání.

Útočné doskoky se začínaly stávat na tomto turnaji silnou součástí amerického týmového herního výkonu. Američané doskočili v tomto utkání 15 neúspěšných střel a z toho 7 krát měli možnost úspěšně zakončit po novém postupném útoku. Zbylé situace vyhodnotili jednotliví doskakující hráči tak, že bylo správné ohrozit koš bezprostředně střelbou po doskoku. Australané pouze jednou doskočili míč, po kterém následoval nový postupný útok. V ostatních případech hráči Austrálie považovali za správné ihned vystřelit po útočném doskoku na koš soupeře. Technickou vyspělost USA podporují

nízké počty celkových ztrát. Může to také svědčit i o jisté jednoduchosti amerického basketbalu, který většinou nebývá založen na vysokém počtu přihrávek a rychlém pohybu míče ze strany na stranu, ale spíše na individuálním přehrávání obránce a následném zakončení nebo přihrávkou na volného spoluhráče na perimetru. Tímto je charakteristické pojetí americké hry, při kterém takto na sebe útočníci navazují více obránců a i přesto dokážou zakončit nebo přenesou míč na volného spoluhráče. Tento způsob hry eliminuje možnost tolika ztrát ze špatné přihrávky. Typický pro herní výkon USA na olympijských hrách byl vyšší počet přestupků, především provinění proti pravidlu o útočných chybách. Domníváme se, že toto porušení pravidel vyplývá z agresivnějšího zakončování amerických hráčů a tolerantnějšího řízení utkání v NBA, zejména při posuzování pravidel o útočných osobních chybách, krocích nebo přenášení míče. Australané zaznamenali 10 ZJ. To jsou nejčastěji ztráty z nezvládnutého driblinku, při kterém driblující hráč ztratí míč nebo mu ho odebere soupeř. Osm ztrát Australanů pramenilo z nepřesných nebo snadno vystihnutečných přihrávek.

V postupných útocích byli také lepší Američané, dokázali proměnit vyšší procento těchto útoků, a to z vyššího počtu příležitostí. Zajímavější informaci nám poskytuje údaj o rychlých protiútocích, kdy oba týmy shodně zaznamenaly 11 rychlých protiútoků. Z toho lze usoudit, že australští hráči se chtěli na herní výkon Američanů přizpůsobit a reagovali také zrychlením své hry. Rychlé protiútoky bývají při správném řešení těchto útoků nejsnadnějším způsobem záznamu bodů, ale je pro ně nutná přesnost, rychlost, agresivita hráčů, a také správné načasování přihrávky. Těmito dispozicemi vyniká více hráčů USA než Austrálie, proto proměnili v body 10 protiútoků, zatímco Australané pouze 6. Pojetí herního děje v NBA podporuje tento rychlý způsob hry, rozdílem proti reprezentacím soupeřů USA na olympijských hrách však je, že bránící týmy v NBA rychlé protiútoky často předvídají a jsou jim již přizpůsobeny. Statistika obranných doskoků byla v tomto utkání srovnatelná pro oba týmy. Za zmínku stojí, že velké množství obranných doskoků Austrálie pramenilo z vysokého množství střel USA, zejména z trestných hodů.

V grafu č. 6 je viditelná stejná úspěšnost 50 % pro všechny tři poslední ukazatele USA. Úspěšnost Australanů se pohybuje mezi 40 – 43 % ve stejných ukazatelích. Konečná efektivita týmového herního výkonu USA pramenila opět z úspěšnějších obranných činností, zatímco v útoku předčili soupeře v počtu střeleckých pokusů, ze kterých však i nižší úspěšnost znamenala vyšší bodový záznam do výsledku. V obraně

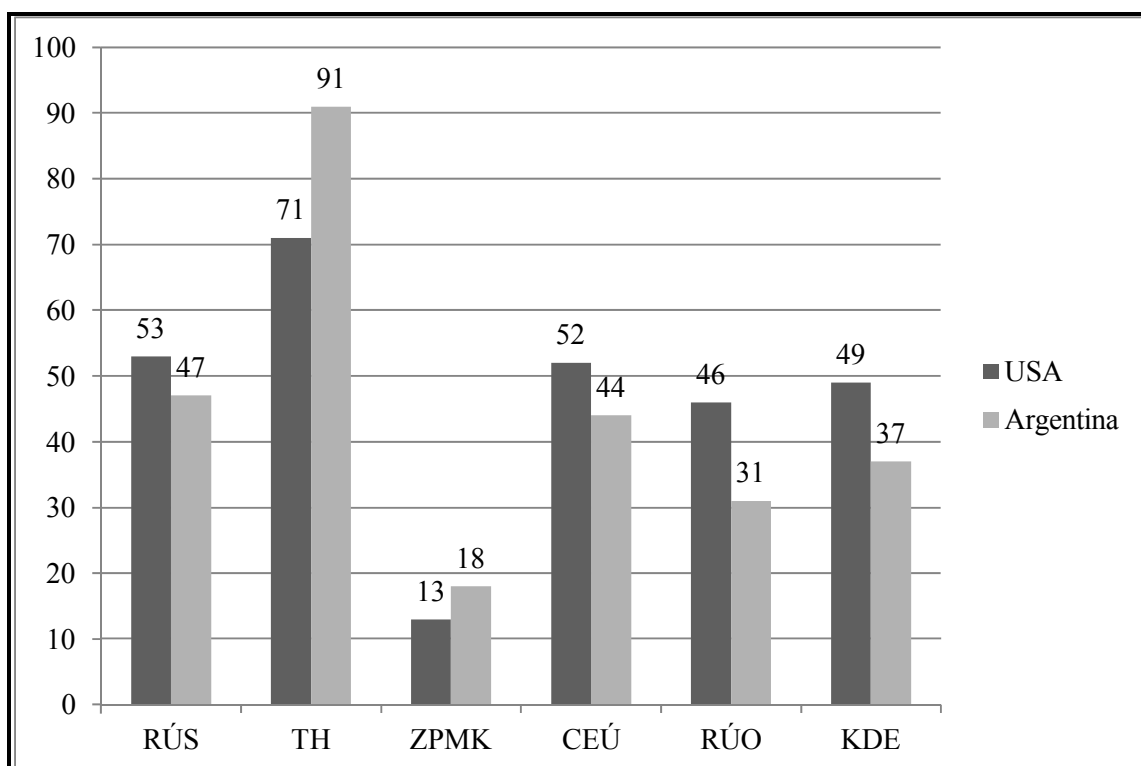
Američané doskočili podobný počet míčů jako Austrálie, ale z nižšího počtu střel a z nižšího počtu PMK provedli hráči Austrálie více chyb končících ztrátou míče.

5.2.6.1 Shrnutí utkání USA x Austrálie ze záznamového archu

První a druhé hrací období znamenalo shodný počet zaznamenaných bodů na obou stranách, a to 28 : 21 ve prospěch USA. Australané se poměrně často dopouštěli zejména v prvním období osobních chyb na soupeři a ten měl tak často možnost trestných hodů, celkem 7 krát v prvním úseku hry. Družstvo USA v celé první polovině utkání provedlo pouze 2 rychlé protiútoky, zbylé rychlé protiútoky realizoval až ve druhé polovině utkání. Mohlo to být zapříčiněno únavou australských hráčů, kteří již nestačili reagovat v obraně. Proti tomu první období bylo pro Australany nejvydařenější v útočných doskocích, kdy doskočili 5 míčů. I druhé hrací období přineslo velký počet kontrolovaných míčů USA a to 26, stejně jako v prvním období. I přes nižší efektivitu zakončení akcí zaznamenali Američané díky tříbodovým střelám stejný počet bodů jako v prvním úseku hry. Bodově nejvyrovnanějším obdobím bylo to třetí. Oba týmy dokázaly zaznamenat shodně 28 bodů. Australané proměnili 5 střel z dlouhé vzdálenosti, ale jejich výkon byl snížen 7 ztrátami v tomto období. V tomto úseku hry měli australští hráči možnost pouze dvou trestných hodů po osobních chybách Američanů při obraně během rychlého protiútku Austrálie. Negativem snižujícím týmový výkon Austrálie bylo množství obranných osobních chyb, po kterých mohli hráči USA střílet 12 krát trestné hody. V tomto období využili Američané tři rychlé protiútoky, stejně jako Australané. Nejvýraznější rozdíl mezi oběma týmy se udál v posledním období. Pravděpodobně to bylo způsobeno únavou hráčů Austrálie nebo množstvím osobních chyb a tedy střídáním základní sestavy, ale Američané zde přehráli Austrálii o 19 bodů. To opět potvrdilo, že USA často výrazně přehrají soupeře během jednoho období v utkání a z toho pramení největší rozdíl ve výsledku. Náhlý odskok od soupeře během jednoho hracího období je pro americkou reprezentaci charakteristický a pro soupeře velmi zdrcující. V posledním období proměnilo USA 8 střel za 3 body a 5 z 6 rychlých protiútoků, zatímco hráči Austrálie zaznamenali pouze 7 úspěšných akcí z 22 PMK. Zajímavostí je, že oba týmy se postavily na čáru trestného hodu pouze po jedné obranné osobní chybě a také, že Američané zakončili 2 rychlé protiútoky úspěšnou střelou z tříbodového území.

5.2.7 Srovnání THV v utkání USA proti Argentině (semifinále)

Druhé semifinálové utkání se uskutečnilo 10. 8. 2012 mezi týmem USA a Argentinou. Tyto týmy nastoupily k vzájemnému utkání již v základní skupině A. Argentina se do této části probojovala během utkání s Brazílií, kterou dokázala porazit 82 : 77. Argentina byla na tomto turnaji druhá v počtu zaznamenaných bodů soupeři. Tento počet činil 88 bodů v průměru. Prvním týmem, který dosahoval průměrně nejvyšších bodových záznamů, byl tým USA, který průměrně zaznamenal 118 bodů na utkání. V tomto utkání se tedy sešly dva nejlépe útočící týmy těchto olympijských her. Pro Argentinu to byla možnost odčinit první utkání, kdy prohrála o 29 bodů nad USA. Z předchozího utkání si trenér Argentiny přenesl zkušenosti a z toho plynoucí nutné změny do následujícího utkání. Do semifinále postoupily 2 týmy z Evropy a zástupce dvou světových stran amerického kontinentu, tedy Severní a Jižní Ameriky. Toto utkání mělo určit soupeře Španělům, kteří porazili v prvním semifinále Rusko 67 : 59 a stejně jako na OH 2008 v Pekingu budou i zde bojovat o zlaté medaile.

Graf č. 7 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání USA x Argentina v %

Tabulka č. 7 : Ukazatele týmového herního výkonu USA x Argentina

Utkání: USA x Argentina									
Soutěž: LOH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: semifinále									
Datum: 10. 8. 2012									
Místo: Londýn, Velká Británie									
Výsledek: 109 : 83 (USA)									
Konfrontace									
Domáci: USA					Hosté: Argentina				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	45	42	87		PMK	35	45	80	
SK	17	4	21	81	SK	17	11	28	61
SS	5	7	12	42	SS	3	8	11	27
SD	18	24	42	43	SD	11	14	25	44
DO	3	3	6	50	DO	0	2	2	0
RÚS	43	38	81	53	RÚS	31	35	66	47
TH	5	2	7	71	TH	10	1	11	91
AÚS	48	40	88	55	AÚS	41	36	77	53
DO + do			13		DO + do			5	
ZPŘ		2	11	18	ZPŘ		5	14	36
ZPP		5	11	46	ZPP		5	14	36
ZBL		1	11	9	ZBL		3	14	21
ZJ		3	11	27	ZJ		1	14	7
Celkem		11			Celkem		14		
ZPMK		11	87	13	ZPMK		14	80	18
PÚ	43	42	85	51	PÚ	33	44	77	43
RP	2	0	2	100	RP	2	1	3	67
OD			23		OD			16	
CEÚ	45	42	87	52	CEÚ	35	45	80	44
RÚO	37		80	46	RÚO	27		87	31
KDE	82		167	49	KDE	62		167	37

Tým USA v tomto utkání vystřelil 81 střel z pole a dokázal z nich proměnit 53 %. To je velmi dobrá úspěšnost střelby z pole, která zahrnuje i třibodové pokusy, které obvykle mívají nižší úspěšnost. Argentina z 66 střel proměnila 31 střel, a tedy efektivita střelby byla 47 %. USA proměnilo o 12 střel z pole více než soupeř. Nejvyšší úspěšnost zaznamenali hráči USA z krátké vzdálenosti, při které neproměnili pouze 4 pokusy z 21. Úspěšnost 81 % svědčí o výborném zakončení týmu USA a nedostatečné obraně ze strany Argentinců. Hráči Argentiny zaznamenali nižší úspěšnost střelby z krátké vzdálenosti, ale převýšili soupeře v počtu těchto střel, a tak bodový záznam z této střelby byl vyrovnaný. Střelba ze střední vzdálenosti ani v tomto utkání nepřinesla žádný výrazný rozdíl, pouze 4 body ve prospěch USA. Nejvíce se na výsledku podílely střely z třibodového území. Z této vzdálenosti zaznamenaly oba týmy téměř totožnou úspěšnost, důležitou odchylkou však je počet vystřelených pokusů obou týmů. Hráči USA proměnili 18 ze 42 střel, zatímco hráči Argentiny 11 střel z 25 třibodových pokusů. 7 proměněných střel činí 21 bodů ve prospěch USA do konečného záznamu. V útočných doskocích, po kterých ihned následovala střelba, opět předčili američtí hráči Argentinu, a to o 3 úspěšné střely po doskoku. I v tomto utkání Američané vykazovali vyšší úspěšnost v této činnosti, i když v předchozím utkání těchto týmů byl tento údaj ještě rozdílnější. Zajímavostí je, že Argentinci zaznamenali v ukazatelích střelby velmi podobný záznam jako v předchozím utkání s USA. Podle nás možnost tolikrát vystřelit byla umožněna týmu USA kvůli jejich aktivitě v obraně a také útoku, kdy jim k tomu pomohlo množství obranných a útočných doskoků. Proti prvnímu vzájemnému utkání těchto týmů na tomto turnaji se odlišoval i záznam v trestných hodech. V tomto utkání docházelo velmi málo k osobním chybám, po kterých faulovaný hráč měl možnost střílet trestné hody. Oba týmy se snažily vyvarovat osobních chyb a udržet všechny hráče v utkání. Američané měli možnost pouze 7 trestných hodů a Argentinci 11. Rozdíl v bodové hodnotě úspěšných trestných hodů činil 5 bodů. Přestože Argentinci zaznamenali vysokou úspěšnost z této činnosti, neměla na utkání rozhodující vliv. Pouze se zvýšila úspěšnost v absolutní úspěšnosti všech střel, jak vidíme v tabulce č. 7.

Stejně jako v prvním utkání mezi oběma týmy, nedokázali ani během tohoto utkání argentínští hráči zabránit vysokému počtu útočných doskoků USA. Podařilo se jim pouze o pár útočných doskoků snížit počet doskoků z prvního vzájemného utkání, ale i Argentinci doskočili méně míčů v útoku. Při výrazně vyšším výškovém průměru argentinských hráčů nad americkými je tento údaj pro argentinskou obranu

upozorněním, přihlédneme-li i k faktu, že USA mělo na hřišti téměř celou dobu utkání pouze jednoho klasického středního útočníka, zatímco Argentinci většinou hráli utkání na hřišti se dvěma hráči na této pozici. Vypovídá to o skvělé schopnosti téměř všech amerických hráčů doskakovat míč v útoku i v obraně. Většina odražených míčů byla stejně jako v ostatních utkáních Američanů doskočena z náběhu ke koši. Američané tedy doskakovali míč v útoku nejen z připravených pozic středovými útočníky pod košem, ale i křídelnými útočníky, kteří nabíhali v době odrazu míče do místa, kam předpokládali let odraženého míče. Tato dovednost se stala velmi silným aspektem hry americké reprezentace na těchto OH. V dosavadním průběhu turnaje byl ukazatel ztrát mezi oběma týmy nejvyrovnanějším. Američtí hráči dosáhli skoro již charakteristického počtu ztrát pro svůj tým, a to 11, zatímco Argentinci omezili ztráty z předchozího utkání s USA a dopustili se 14 ztrát. V tomto utkání ztráty tedy nebyly tak velkou mírou odpovědné za prohru Argentiny nad USA. Přesto se také na výsledku projeví, protože ztráty jsou vztaženy k počtu míčů pod kontrolou, kterých měl tým USA více, a tedy více možností ztratit míč.

Výrazně odlišné údaje nám poskytuje tabulka č. 7 v hodnotách rychlých protiútoků proti předchozím utkáním týmů s USA. V tomto utkání měl tým USA pouze 2 krát možnost zaznamenat body z rychlého protiútku, zatímco Argentinci 3 krát. Oba týmy proměnily shodně 2 rychlé protiútoky. Hráči USA svou tradiční výhodu rychlého protiútku v tomto utkání nedokázali uplatnit. Přesto převyšovali soupeře v mnoha jiných činnostech a to vypovídá o mnohostrannosti amerických hráčů, kteří dokážou velmi dobře a úspěšně střílet, doskakovat a bránit. V postupných útocích zaznamenali prostřednictvím těchto dovedností o 10 úspěšných akcí více než Argentina. O dobré obraně vypovídá i graf č. 7, kde je viditelný nejvýraznější rozdíl mezi oběma týmy v relativní úspěšnosti obrany. Tento rozdíl je v tomto případě tvořen více počty obranných doskoků než ztrátami. Američané v převážné většině případů nedovolili soupeři po neúspěšné střele získat míč, aby tak nemohli pokračovat v dalším ohrožení koše. Američané doskočili 23 míčů z 36 neúspěšných střel Argentinců, ve kterých je zahrnuto 10 trestných hodů. Trestné hody se nedoskakují všechny, ale zpravidla až poslední pokusy z počtu nařízeného rozhodčím. Při technických nebo nesportovních chybách se nedoskakuje po střelbě trestných hodů vůbec. Hráči Argentiny proměnili kromě jednoho trestného hodu všechny, proto většina obranných doskoků USA byla po střelbě z pole, tedy bez výhodnější pozice určené pravidly. V grafu č. 3 je zřejmý lepší

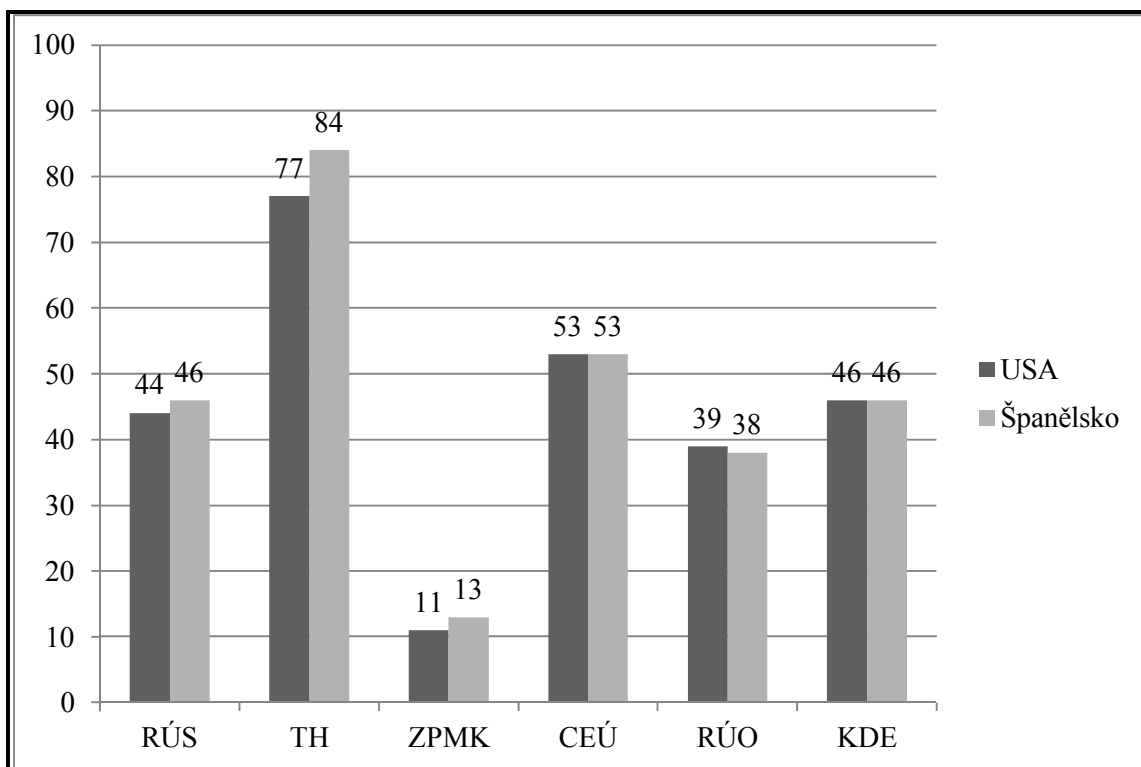
THV pro tým USA, který převyšoval soupeře zejména ve střelbě za 3 body, útočných a obranných doskocích. Na základě toho je opět vyšší KDE týmu USA než jeho soupeře z Argentiny, a to o 12 %.

5.2.7.1 Shrnutí utkání USA x Argentina ze záznamového archu

I toto utkání se rozhodlo v druhé polovině, stejně jako mnoho předchozích utkání s kvalitním soupeřem nastupujícím proti USA. Z celkového 26 bodového rozdílu zaznamenali Američané 19 bodový náskok v druhé polovině utkání. Po první polovině vedl tým USA nevelkým náskokem 7 bodů. Nejvyrovnanějším hracím obdobím bylo druhé období, ve kterém hráči USA sice zaznamenali 11 úspěšných střel za 2 body, ale nedokázali proměnit ani jednu střelu z dlouhé vzdálenosti, zatímco Argentinci proměnili 5 tříbodových pokusů. V prvním hracím období narušily vyrovnaný výkon argentinských hráčů 4 ztráty míče. Každá ztráta pramenila z jiného důvodu, tedy z přihrávky, porušení pravidel, bloku a ztráty driblujícího hráče. Ještě poslední období přineslo vynucené ztráty Argentiny činností soupeře, a to 2 krát po bloku, 2 krát ze špatné přihrávky a jednou kvůli přestupku. Ve třetím období dokázali hráči USA doskočit 7 míčů v útoku a Argentinci pouze 2. I pro množství doskočených míčů v útoku získali Američané možnost 24 krát ohrozit koš soupeře a z toho byli 11 krát úspěšní. Argentinci si vytvořili pouze 19 možností ohrozit koš soupeře a pouze v 7 případech úspěšně. Třetí období bylo nejrozdílnějším v počtu PMK a hlavně v úspěšnosti obou týmů. Nejúspěšnějším obdobím USA pro střelbu za 3 body bylo poslední období, ve kterém USA proměnilo 9 z 12 pokusů a Argentina pouze 3 z 8. V efektivitě kontrolovaných míčů tak nenastal výrazný rozdíl, ale body ze střel z dlouhé vzdálenosti zapříčinily 9 bodový rozdíl mezi soupeři v tomto období. V tomto utkání USA zvítězilo nad Argentinou v každém hracím období. Z videozáznamu je patrné, že američtí hráči velmi často nevyužívali 24 vteřinového limitu pro zakončení a většinou se dostali k zakončení již zhruba v polovině tohoto limitu. Naopak hráči Argentiny rozvážněji volili zakončení a snažili se během celého 24 vteřinového limitu vytvořit vhodnou pozici k zakončení.

5.2.8 Srovnání THV v utkání USA proti Španělsku

K finálovému utkání na letních olympijských hrách 2012 v Londýně nastoupil tým USA proti Španělsku. Družstvo USA nebylo poraženo na OH ani MS od roku 2008. Na OH 2008 v Pekingu získaly USA zlaté medaile po osmi v řadě vyhraných utkáních. Za dva roky poté v roce 2010 získaly titul mistrů světa po 9 vítězných utkáních v řadě a do finálového utkání na OH 2012 tak vstupovaly po sérii nejméně 24 vítězných utkání na nejvyšší mezinárodní úrovni. Sestava reprezentačního týmu USA se v průběhu těchto 4 let neporazitelnosti výrazně obměňovala. Zejména na MS 2010 v Turecku nenastoupilo mnoho vrcholných světových hráčů z NBA, kteří se účastnili OH 2008 v Pekingu. V Londýně se mnoho těchto hráčů z Pekingu vrátilo do reprezentace USA, ale přesto někteří nemohli kvůli zraněním nastoupit. Z 18 letních olympijských her konaných od roku 1936, při kterých se zařadil mezi olympijské sporty basketbal mužů, získal tým USA 14 krát zlaté medaile, jednu stříbrné medaile a 2 krát bronzové medaile, přitom v roce 1980 se nezúčastnili OH v Moskvě kvůli bojkotu těchto olympijských her všech sportovních reprezentantů USA. Na posledních olympijských hrách se Američané střetli stejně jako v tomto finále se Španělskem, které v uplynulých letech nezaznamenávalo tak stabilní výkonnost, jako na těchto posledních dvou OH v roce 2008 a 2012. V Turecku 2010 na MS Španělsko nepostoupilo přes tým Srbska ve čtvrtfinále a obsadilo tak až 6. místo. Na tomto mistrovství Španělům chyběli někteří hráči z předchozích olympijských her, kteří se ale vrátili do reprezentačního výběru Španělska pro OH 2012. Mezi těmito hráči byl nejdůležitějším oslabením pro Španěly hráč z NBA Pau Gasol. Na soupisce španělských hráčů bylo mnoho hráčů, kteří působili nebo v současnosti působí v NBA. Kromě bratrů Gasolů nastoupili v základní sestavě Juan Carlos Navarro, Rudy Fernandez a José Calderon. Španělsko má kvalitní náhradníky i na své lavičce. Velmi platným náhradníkem byl Serge Ibaka, střední útočník působící v NBA a jeden z nejlépe doskakujících a blokujících hráčů v zámořské soutěži. Naopak citelnou ztrátou v sestavě byla neúčast elitního rozehrávače Ricky Rubia, který byl zraněn. Družstvo Španělska mělo výrazně vyšší věkový průměr hráčů, než měli hráči USA, ze kterých pouze Kobe Bryantovi bylo více než 30 let, a USA tak patřily k nejmladším týmům na OH 2012. V sestavě hráčů Španělska byli starší 30 let například Pau Gasol, Juan Carlos Navarro a Felipe Reyes. Trenérem španělské reprezentace byl Ital Sergio Scariolo.

Graf č. 8 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání USA x Španělsko v %

Tabulka č. 8 : Ukazatele týmového herního výkonu USA x Španělsko

Utkání: USA x Španělsko									
Soutěž: LOH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: finále									
Datum: 12. 8. 2012									
Místo: Londýn, Velká Británie									
Výsledek: 107:100 (USA)									
Konfrontace									
Domáci: USA					Hosté: Španělsko				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	47	42	89		PMK	47	41	88	
SK	12	13	25	48	SK	22	16	38	58
SS	3	6	9	33	SS	3	10	13	23
SD	15	23	38	39	SD	7	11	18	39
DO	4	2	6	67	DO	1	2	3	33
RÚS	34	44	78	44	RÚS	33	39	72	46
TH	24	7	31	77	TH	27	5	32	84
AÚS	58	51	109	53	AÚS	60	44	104	58
DO + do			13		DO + do			9	
ZPŘ		7	10	70	ZPŘ		3	11	27
ZPP		1	10	10	ZPP		2	11	18
ZBL		0	10	0	ZBL		0	11	0
ZJ		2	10	20	ZJ		6	11	55
Celkem		10			Celkem		11		
ZPMK		10	89	11	ZPMK		11	88	13
PÚ	45	40	85	53	PÚ	43	41	84	51
RP	2	2	4	50	RP	4	0	4	100
OD			23		OD			24	
CEÚ	47	42	89	53	CEÚ	47	41	88	53
RÚO	34		88	39	RÚO	34		89	38
KDE	81		177	46	KDE	81		177	46

V utkání se Španělskem jsme očekávali vyrovnanější týmový herní výkon než v předchozích utkáních. Španělé jsou velmi dobře technicky a takticky vybaveným týmem a pozitivem pro ně byly velké zkušenosti většiny hráčů. Relativní úspěšnost střelby dosáhla v tomto utkání velmi podobných hodnot u obou týmů. Hráči Španělska převyšovali tým USA počtem i úspěšností střel z krátké vzdálenosti, tedy za 2 body. V tomto ukazateli si vytvořili převahu 20 bodů. Výrazně do tohoto údaje přispěl Juan Carlos Navarro, který proměnil mnoho svých tzv. „jednonožek“, tedy střel jednou rukou z pohybu ve výskoku po odrazu z jedné nohy ve větší vzdálenosti od koše. Ve střelbě ze střední vzdálenosti oba týmy dosáhly nízké úspěšnosti. Proměnily shodně pouze 3 tyto střely. Američané ale vystřelili o 4 pokusy méně. Největšího rozdílu v záznamu bodů do výsledku se uskutečnilo ve střelbě z dlouhé vzdálenosti. Jako ve většině předchozích utkání zaznamenali američtí hráči velké množství tříbodových pokusů. V tomto případě to bylo konkrétně 38 pokusů a se stejnou 39 % úspěšností, jako mají Španělé. To stačilo k bodovému přírůstku 45 bodů ze 107 celkových, zatímco tým Španělska zaznamenal z této činnosti pouze 21 bodů ze 100 celkových. Střelba z dlouhé vzdálenosti se obtížně brání, protože hráči většinou vyhodnocují za celkově nebezpečnější situace, kdy vniká hráč s míčem ke koši a může zakončit střelbou z krátké vzdálenosti. V takovém případě často k uvolňujícímu se útočnickovi s míčem odstoupí další obránce z nejbližší pozice, ale tím zároveň uvolní prostor nebo útočníka bez míče, kterého měl původně přiděleného. Často v těchto situacích přečíslení v postupném útoku dochází k přihrávce na volného spoluhráče na perimetru, který má možnost vystřelit z dlouhé vzdálenosti téměř bez obrany. Z pohledu útočníka dojde k natažení obránců na hráče s míčem a z pohledu obrany ke zdvojení nebo i ztrojení tohoto útočníka. V těchto případech ale dochází pro útočníky k jednoduchému a efektivnímu zakončení kvůli uvolněným prostoru v obraně. Tým USA měl možnost 38 krát vystřelit z tříbodového území většinou z dobré pozice pro zakončení, zatímco tým Španělska pouze 18 krát. V útoku ještě hrál důležitou roli počet doskoků, po kterých následovala ihned střelba z blízkosti koše. V tomto ukazateli předčili Američané tým Španělska o 3 útočné doskoky a 3 proměněné střely, které se také projeví 6 body rozdílu ve výsledku.

V utkání bylo dosaženo téměř stejného počtu trestných hodů u obou soupeřů. Španělé měli pouze o jednu příležitost trestného hodu více. Přes 30 trestných hodů vystřelených oběma týmy je relativně vysoký počet v této činnosti. V tomto utkání byl rozdíl z trestných hodů pouze 3 body, a proto to není nejdůležitější ukazatel o utkání.

Znamená pouze mírné dostižení španělské reprezentace týmu USA. Oba týmy zaznamenaly velmi dobrou úspěšnost z této činnosti a prokázaly tak velmi dobrou koncentraci, odolnost vůči vnějším rušivým vlivům a také psychickou odolnost při střelbě trestných hodů. Tento údaj je přesněji vyjádřen v tabulce a grafu číslo 8. Pozitivním ukazatelem pro výkon Španělska je, že dokázal zakončovat téměř stejně často jako USA. Ve většině předchozích utkání měl tým USA vždy výraznou převahu v počtu zakončení, kdy i s nižší úspěšností mohl zaznamenat více bodů. Hráči Španělska kvůli množství proměněných střel z krátké vzdálenosti a trestných hodů převýšili USA dokonce o 2 úspěšné střely.

Přes vyšší výškový průměr hráčů Španělska byli američtí hráči schopni doskočit více míčů v útoku. Tento fakt jen potvrzuje jejich velkou ofenzivní sílu. Ve španělském týmu hrají zkušení střední útočníci jako bratři Gasolové, Serge Ibaka nebo Felipe Reyes, kteří jsou specialisty na této pozici i v klubové soutěži a z křídla nikdy neútočí. V americkém týmu se nacházel s takovými zkušenostmi pouze Tyson Chandler, nepočítáme-li Anthonyho Davise, kterému bylo pouhých 19 let a nedisponoval ještě zkušenostmi z NBA. Třináct útočných doskoků je velmi výrazný výkon s přihlédnutím k velké kvalitě a zkušenosti španělských hráčů bránících území v blízkosti koše. Ani 9 španělských útočných doskoků neznačí nízkou agresivitu Španělů pod košem soupeře, přesto Američané byli schopni po útočných doskocích častěji a úspěšněji zakončovat, a to i při osobní chybě obránce. Nejvyrovnanějším ukazatelem se stal ukazatel ztrát míče. Toto utkání vynikalo velkou přesností z řad obou týmů i přesto, že obě obrany byly velmi pozorné a důsledné. Deset amerických ztrát znamená lepší výkon proti Španělům, navíc při takto vypjatém a vyrovnaném utkání. Proti tomu 11 ztrát Španělů znamená nejnižší počet ztrát v utkání USA proti jeho soupeřům. Takto nízký počet ztrát byl zaznamenán i přes agresivní obranu Američanů. Největších nepřesností se USA dopustilo při přihrávání, kdy často přihrávky končily v zázemí nebo v rukou soupeře. Tento případ nastal celkem 7 krát. Zvláštním údajem bylo 6 ztrát Španělů v ukazateli ZJ. Tyto ztráty mohou plynout nejčastěji ze situace, kdy driblující hráč ztratí kontrolu nad míčem a dojde k jeho nedobrovolnému odevzdání soupeřem. Dalším způsobem, jak k této ztrátě může dojít, je vypíchnutí míče obráncem nedriblujícím hráči, například po jeho doskoku. Všechny tyto ztráty jsou však zapříčiněny důslednou a agresivní obranou soupeře, protože k takovýmto chybám u vyspělých týmů na této úrovni často nedochází. Zajímavostí je, že většinu utkání upřednostňovali španělští hráči zónové obrany 3 - 2

nebo 2 - 1 - 2, zatímco USA bránilo celé utkání osobní obranou. V druhé polovině utkání použili hráči Španělska kombinovaného obranného systému, při kterém jeden hráč bránil osobní obranou Kevina Duranta, a další stáli ve čtverci a bránili zónově. V závěru utkání ještě Španělé změnili obranu na systém osobního presinku.

Zatímco v téměř všech předchozích utkání sloužily rychlé protiútoky USA k získání převahy nad soupeřem, v tomto případě tomu tak nebylo. Naopak tým Španělska využil svých 4 úspěšných rychlých protiútoků, aby tak dotáhl lehkou ztrátu, kterou Španělé zaznamenali v postupném útoku. Oba týmy zaznamenaly shodně 4 rychlé protiútoky, tým Španělska ale se 100 % úspěšností (tabulka č. 8). Hráčům Španělska se podařilo eliminovat rychlé protiútoky USA, které v mnohých utkáních výrazně USA pomáhaly k výhře nad soupeřem. Zaměříme-li se na obranné doskoky, zjistíme, že oba týmy zaznamenaly téměř shodný počet. Američané 23 a Španělé 24 obranných doskoků. V této činnosti plnily oba týmy velmi dobře svůj úkol, ale nebýt relativně vysokého počtu útočných doskoků USA, Španělsko by dosáhlo ještě vyššího počtu obranných doskoků a nedovolilo by tak USA zaznamenat další body po útočném doskoku. V americkém týmu se výborným výkonem na doskocích podílel kromě Tysona Chandlera ještě Kevin Love, který sice nevyniká nejlepšími atletickými schopnostmi, ale vyniká skvělým odhadem dráhy letu míče po odrazu a schopností zvolit správnou pozici pro doskok takto odraženého míče.

V grafu č. 8 je zřetelná téměř identická efektivita CEÚ, RÚO a KDE. Výpovědní hodnota těchto ukazatelů je ještě kvůli téměř stejnému počtu míčů pod kontrolou platnější. Pouze v relativní úspěšnosti obrany dosáhli Američané o něco lepšího výsledku, když ubránili stejný počet akcí soupeře, ale z o 1 útok vyššího počtu. Tento údaj je však téměř zanedbatelný. Američané v tomto utkání zvítězili díky vyššímu počtu bodů z úspěšných třibodových pokusů. Konečná efektivita týmového herního výkonu počítá s každou úspěšnou akcí jako s jedním bodem, proto v tomto utkání i přes totožný ukazatel KDE, zvítězilo USA, které zaznamenalo více střel za 3 body, a tudíž při stejné efektivitě střelby dosáhlo lepšího bodového zisku. Z tabulky č. 8 jsou dosažené body obou týmů lehce spočítatelné. Střelbu z krátké a střední vzdálenosti hodnotíme 2 body, střelbu z dlouhé vzdálenosti 3 body a střelbu trestných hodů pouze jedním bodem. V tomto utkání tedy USA zvítězily hlavně kvůli střelbě z třibodového území a také vyššímu množství útočných doskoků, které jim poskytly možnost opět ihned vystřelit na koš nebo rozehrát další postupný útok.

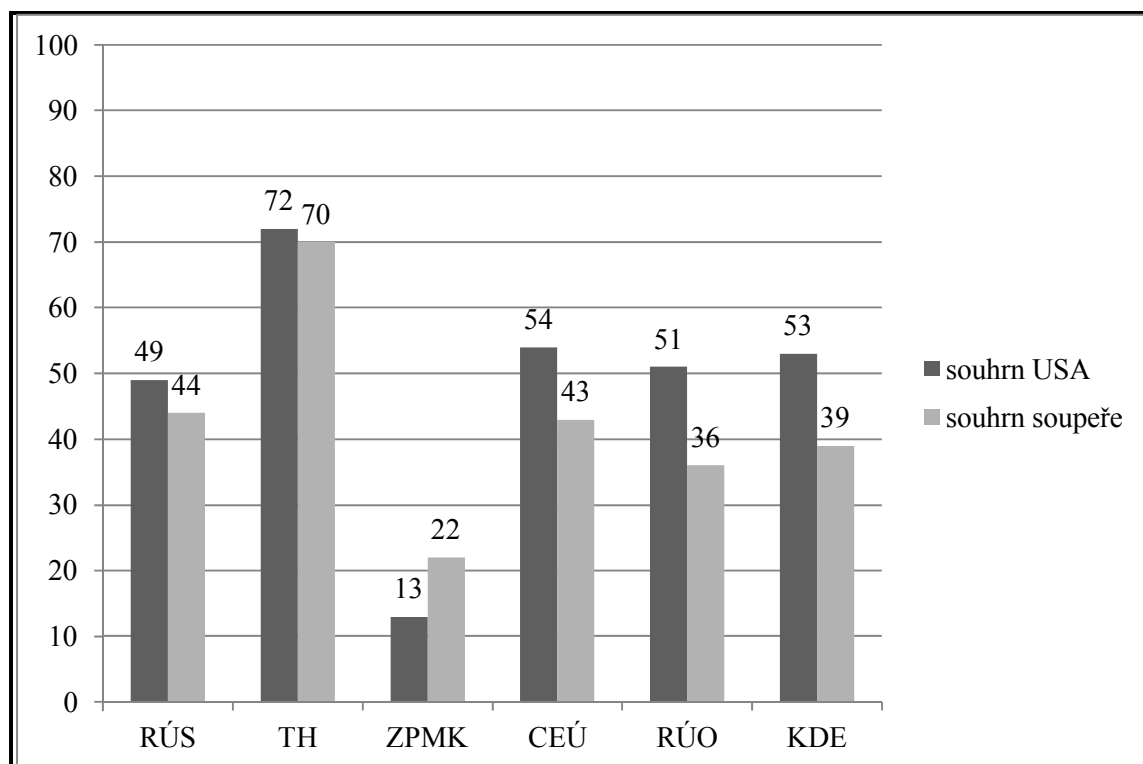
5.2.8.1 Shrnutí utkání USA x Španělsko ze záznamového archu

I když toto utkání nebylo ve výsledném bodovém záznamu nejvyrovnanějším utkáním USA a jeho soupeře na tomto turnaji, myslíme si, že týmovým herním výkonem ho za nejvyrovnanější považovat lze. Oba týmy předvedly kvalitní výkony ve všech ukazatelích. Nejvíce bychom chtěli ocenit ukazatel ztrát míče, který vypovídal o výrazné technické vyspělosti obou soupeřů. Rozdíl v útočných doskocích mohl být způsoben zřejmě lepšími silově dynamickými schopnostmi hráčů USA. Množství vystřelených pokusů z tříbodového území pak svědčí o vysoké sebedůvěře amerických hráčů, ale také o ochotě riskovat.

V prvním hracím období zvítězilo družstvo USA rozdílem 8 bodů a to 35 : 27. V druhém období zvítězili naopak Španělé rozdílem 24 : 31. Třetí období bylo nejvyrovnanější a oba soupeři v něm zaznamenali 24 bodů. Po tomto úseku hry byl průběžný výsledek rozdílný pouze o jeden bod ve prospěch USA, konkrétně 83 : 82. V posledním období dokázala americká reprezentace přehrát Španělsko o 6 bodů a zajistit si tak vítězství. První období bylo charakteristické vysokým počtem proměněných střel z dlouhé vzdálenosti Američanů, kteří proměnili 7 těchto střel. K jejich výkonu v tomto období také přispěly 4 útočné doskoky. Ve stejném období se ale také Španělům podařilo zaznamenat vysoký počet útočných doskoků, a to celkem 5. Ve druhém období předčilo Španělsko tým USA v počtu možností ohrozit koš soupeře a také vyšší úspěšností PMK. Hráči USA proměnili pouze jednu střelu za 3 body, zatímco hráči Španělska 4. K tomu tým Španělska proměnil 11 z 12 trestných hodů v tomto období. USA proměnily také 11, ale ze 13 trestných hodů. Toto období bylo tedy nejvýraznějším v množství trestných hodů, ale také ztrát obou družstev. Herní výkon Američanů v tomto období snižoval vysoký počet ztrát. Během tohoto období jich zaznamenali polovinu z celkového počtu v utkání. Španělsko ztratilo také nejvíce míčů v tomto období. Třetí období jen podtrhlo vyrovnanost obou týmových herních výkonů. O prohře Španělska rozhodlo až poslední hrací období, ve kterém nedokázali španělští hráči úspěšně zakončovat své útoky. Vystřelili pouze 2 pokusy z tříbodového území, ani jeden ale neproměnili. Američané doskočili 4 míče v útoku. Na základě toho mohli častěji ohrožovat koš soupeře během tohoto období.

5.2.9 Srovnání THV z celkového souhrnu 8 utkání USA proti souhrnu 8 utkání soupeře

Toto srovnání jsme uskutečnili na základě hodnot získaných ze všech utkání USA a jeho soupeře na OH 2012 v Londýně. Sečtením všech jednotlivých charakteristik o týmovém herním výkonu ze všech 8 utkání jsme získali souhrn těchto ukazatelů, ze kterých jsou pozorovatelné jednotlivé četnosti všech úspěšných i neúspěšných akcí, ztrát, útočných a obranných doskoků a efektivit obrany a útoku včetně celkové efektivity družstva USA i soupeře. Tento souhrn nabízí srovnání všech odehraných utkání Američanů a jejich soupeře na OH 2012 a poskytuje nám celkovou četnost všech obranných a útočných akcí obou zúčastněných stran. Získané hodnoty nevyovídají o vítězství nebo prohře v jednotlivých utkáních. Domníváme se, že hodnoty v tabulce poslouží k ucelenějšímu obrazu o specifikách americké reprezentace, případně jejího soupeře, a na pojetí elitního amerického mužského basketbalu. V tabulce číslo 9 jsou zřejmé rozdíly v jednotlivých charakteristikách a graf číslo 9 srovnává procentuální vyjádření vybraných ukazatelů všech utkání USA a jeho soupeře na OH 2012.

Graf č. 9 : Nejdůležitější ukazatele souhrnu 8 utkání USA proti 8 utkání soupeře v %

Tabulka č. 9 : Součet ukazatelů THV ze všech utkání USA a jeho soupeře

Utkání: souhrn 8x utkání USA x 8x soupeř (Fra, Tun, Nig, Lit, Arg, Aus, Arg, Špa)									
Soutěž: OH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: souhrn všech utkání celkem									
Datum: 29. 7. 2012 - 12. 8. 2012									
Místo: Londýn, Velká Británie									
Výsledek: 924 : 667									
Konfrontace									
Domáci: 8x USA					Hosté: 8x soupeř				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	405	347	752		PMK	309	404	713	
SK	138	99	237	58	SK	137	120	257	53
SS	34	56	90	38	SS	29	58	87	33
SD	130	172	302	43	SD	62	120	182	34
DO	26	20	46	57	DO	16	16	32	50
RÚS	328	347	675	49	RÚS	244	314	558	44
TH	137	54	191	72	TH	118	51	169	70
AÚS	465	401	866	54	AÚS	362	365	727	50
DO + do			107		DO + do			63	
ZPŘ		37	94	39	ZPŘ		74	158	47
ZPP		32	94	34	ZPP		25	158	16
ZBL		7	94	8	ZBL		12	158	7
ZJ		18	94	19	ZJ		47	158	30
Celkem		94			Celkem		158		
ZPMK		94	752	13	ZPMK		158	713	22
PÚ	338	331	669	51	PÚ	282	392	674	42
RP	67	16	83	81	RP	27	12	39	69
OD			208		OD			173	
CEÚ	405	347	752	54	CEÚ	309	404	713	43
RÚO	366		713	51	RÚO	267		752	36
KDE	771		1465	53	KDE	576		1465	39

Při pohledu na celkový výsledek zaznamenaný oběma skupinami vidíme, že tým USA zaznamenal o 257 bodů více než jeho soupeř, a to z 8 utkání. Tento údaj vyjadřuje výraznou útočnou sílu amerických hráčů. S průměrným výsledkem na jedno utkání přes 115 bodů je tento výsledek srovnatelný s vysokými záznamy bodů v americké NBA. Nutno podotknout, že v této soutěži se herní děj odehrává během 12 minut čistého času v jednom hracím období, zatímco na OH a MS se pod pravidly FIBA odehrává herní výkon v jednom hracím období během 10 minut čistého času. Rozdíl 8 minut je značný. Tým USA byl schopen zaznamenávat takto vysoké počty bodů ve výrazně kratším celkovém hracím období v porovnání s jejich domácí soutěží. Naopak hráči působící v Evropě nejsou na takovéto záznamy tolik zvyklí, protože konečné výsledky v Evropě se pohybují v převážné většině pod hranicí 100 bodů, nebereme-li v úvahu prodloužená utkání. Uvažujeme o dvou důvodech, proč tomu tak mohlo být. Jedním z nich je důsledná a přesná obrana evropských týmů. Tento důvod je ale částečně v protikladu s OH 2012, na kterých i přes důslednou obranu evropských soupeřů Američané zaznamenali vysoký počet dosažených bodů. Možnou námitkou může být neúplná sešranost evropských reprezentačních týmů na olympijských hrách z důvodu kratšího společného působení, zatímco v klubové soutěži se obranným činnostem a zejména její souhře mohou trenéři i hráči věnovat důsledněji. Druhým důvodem může být velmi rychlý přechod hráčů USA na útočnou polovinu a snaha rychle ohrožovat koš soupeře s možností zakončit. Touto činností jsou Američané velmi známí a údaje v předchozích tabulkách i v tabulce č. 9 to naznačují. Tuto naši domněnku potvrzují i výsledková fakta z videozáznamů. V utkáních na OH 2012 je zcela zřejmá agresivní snaha týmu USA rychle napadat koš soupeře, čemu přisvědčují i rychlé protiútoky USA a ve většině případů nevyužitý limit 24 vteřin, kdy hráči USA zakončovali často již v první polovině tohoto limitu. Tým USA se nedrží přesných schémat herních situací, ale více se snaží tyto situace řešit způsobem založeným na „read game“ a „free lance“, která plynou v útoku do stylu hry označovaném americkou terminologií jako „motion offense“, neboli pohyblivý útok, tedy útok založený na volnějším pojetí hry, volnější spolupráci založené na několika základních principech (Velenský, 2008). V dnešní době trenéři poukazují na povinnost hráčů ohrožovat koš soupeře velmi aktivně. Tento jev je patrný zejména v USA. Například situace 1 na 1 je některými trenéry brána jako výhodnější pro útočícího hráče, který by měl být schopen zaznamenat body. Díky tomuto volnějšimu pojetí hry Američanů lze také částečně vysvětlit jejich schopnost plnohodnotně tvořit reprezentační týmy na mezinárodní turnaje i při absenci hráčů

z předchozích turnajů nebo naopak opětovným zařazením hráčů do týmu. Například vezmeme-li si tým USA z MS 2010 a OH 2012, o kterých jsme již pojednávali dříve. Oba týmy byly nadpoloviční většinou tvořeny jinými hráči, někdy zcela novými v reprezentační působnosti, přesto však oba dosahovaly kvalitního herního výkonu a staly se mistry světa a olympijskými vítězi. Velenský (2008) poukazuje na vliv dovednostního potenciálu jednotlivců pro úroveň participace a součinnosti v družstvu. Technicky a takticky vyspělejší hráči mají lepší podmínky pro úspěšné začlenění do družstva a také lépe participují na týmovém herním výkonu.

Po přečtení charakteristik střelby zjistíme, že ve střelbě z krátké a střední vzdálenosti nebyl zaznamenán výrazný rozdíl, který by se významně projevil do výsledku. Velmi výrazného rozdílu hráči dosáhli ve střelbě za 3 body. Tato činnost byla na OH 2012 nejvýraznější charakteristikou amerického družstva a na jejím základě dokázalo ve vyrovnaných utkáních přehrávat soupeře. Rozdíl se neobjevil pouze v úspěšnosti tříbodových pokusů, ale také v celkové četnosti tříbodových pokusů, ve kterých Američané výrazně přehrávali soupeře. Zatímco hráči USA stříleli nejčastěji z dlouhé vzdálenosti za 3 body, a to celkem 302 pokusy, hráči jeho soupeřů více spoléhali na střelbu z krátké vzdálenosti za dva body a z tříbodové vzdálenosti vystřelili pouze 182 pokusů. Rozdíl 68 úspěšných tříbodových pokusů činí 204 bodů ve prospěch USA pouze z této činnosti. K tomu je třeba také přičíst vyšší aktivitu hráčů USA pod košem soupeře, tedy při útočném doskoku. Celkem americké družstvo zaznamenalo 107 útočných doskoků, ze kterých 26 krát zaznamenali body po bezprostřední následné střelbě. Ve 20 případech po následné střele z útočného doskoku neproměnili koš a ve zbylých 61 případech rozehráli nový postupný útok. Ve střelbě trestných hodů nedošlo k velmi významnému rozdílu. Obě procentuální vyjádření odpovídají podle charakteristik z elitních klubových soutěží v Evropě i USA spíše průměrnému výkonu. Konečný rozdíl 19 bodů ve prospěch USA z trestných hodů nebyl nijak výrazným převýšením soupeřova výkonu americkou reprezentací v tomto ukazateli.

Ve výsledku každého z analyzovaných utkání se nejvýraznějším rozdílem jeví ztráty míče. Američané pouze v 94 případech přišli o míč, zatímco jeho soupeři přišli celkově o 158 míčů pod kontrolou. Tento rozdíl ještě zdůrazňuje celková četnost PMK, která je vyšší pro tým USA a kvůli tomu má tedy tým USA i výrazně nižší celkové procento ztrát. Soupeř USA ztrácel míč nejčastěji po nepřesné nebo snadno vystihnutelné přihrávce. To může svědčit o velkém množství přihrávek nebo

nedostatečném přehledu a špatném čtení herní situace soupeřem. Druhou situací, kdy soupeř nejčastěji ztrácel míč, byly ztráty míče po vypíchnutí americkým hráčem nebo nezvládnutí driblinku útočníka s míčem při působení tlaku obránci na něj. Na tomto ukazateli se do značné míry projeví týmy nižší výkonnosti, které nastoupily v základní skupině proti USA a vypovídá to o jejich hůře osvojené dovednosti driblinku. Tým USA ztratil z přihrávek pouze polovinu míčů oproti soupeři. Tento ukazatel zřejmě ovlivnily kognitivní a rozhodovací dovednosti amerických hráčů a také vhodný výběr spoluhráče a čas pro uskutečnění přihrávky, tedy taktický aspekt přihrávání. Zajímavou informací nám poskytuje údaj o ztrátách míče USA po porušení pravidel, přestupku nebo útočné osobní chybě hráče. Relativně vysoké číslo těchto ztrát vztažené k americkému výkonu pramenilo nejvíce z agresivního útoku a zaměření hráčů USA na koš soupeře, a také z nižší tolerance vedení utkání rozhodčími FIBA pro posuzování pravidla o krocích a někdy také přenášení míče.

K lepšímu týmovému hernímu výkonu Američanů přispělo i značné množství rychlých protiútoků. Družstvo USA zaznamenalo více než dvojnásobné převahy v tomto ukazateli. Z 83 rychlých protiútoků dokázali hráči USA proměnit 67 těchto způsobů útoku v bodový zápis, a to je o 40 úspěšných protiútoků více, než zaznamenal soupeř. Tento herní systém většinou končí střelbou z pohybu za dva body nebo osobní chybou obránce a následnými trestnými hody útočníka. Oba způsoby ukončení tohoto způsobu útoku jsou pro bránící družstvo problematické, protože soupeř dosáhne poměrně snadno a rychle bodového zisku popřípadě obránci zaznamenají osobní chyby, které mohou omezovat jejich další činnost a působnost v utkání. Vysoké procento úspěšného zakončení těchto situací střelou z pohybu nebo alespoň jedním proměněným trestným hodem dokládá hodnota 81 % úspěšných zakončení RP v tabulce číslo 9. Je třeba zdůraznit, že rychlý protiútok nemusí být vždy správným způsobem, jak ohrozit koš soupeře. Například soupeř USA na OH 2012 neuspěl ve 12 z 39 rychlých protiútoků. V posledních dvou utkáních USA proti Argentině a Španělsku došlo dohromady pouze k 6 rychlým protiútokům ze strany USA. Podle nás přicházejí v úvahu dva důvody, proč tomu tak bylo. První důvod vyzdvihuje obranu obou soupeřů, které se podařilo tento způsob útoku Američanů eliminovat. Druhým důvodem může být snaha hráčů USA o jiný způsob hry a tedy výběr jiné strategie týmu, kdy se více soustředili na postupné útoky a další s tím spojené činnosti. Rychlé protiútoky vyžadují velmi rychlé a přesné provedení a navíc velmi rychlou dovednost rozhodování,

vyplývající ze zkušeností a častého tréninku. Rozdíl v obranných doskocích připisujeme vyššímu počtu odražených míčů od koše USA, kdy soupeř nedokázal proměnit střelecké pokusy. Proti tomu soupeři neměli tolik možností doskakovat míč v obraně, protože tým USA zaznamenal vyšší úspěšnost při zakončení, tedy větší množství proměněných košů. V současné době se obranný doskok po neúspěšné střelbě soupeře pokládá za povinnost pro obránce a dovolení soupeři doskočit odražený míč v útoku je hrubou chybou vyplývající z nedůsledné obrany bránících hráčů. Doskočení míče v útoku znamená pro obránce delší dobu zapojení intenzivní aktivity centrální nervové soustavy, tedy rychlejší únavu obránců a také působí podpořením sebedůvěry a nabuzením útočících hráčů.

Všechny komentované ukazatele se projevily do konečných ukazatelů úspěšnosti v útoku i obraně a na celkové úspěšnosti týmového herního výkonu. V útoku převažovaly úspěšné činnosti družstva USA nad soupeřem téměř o 100 úspěšných akcí, ze kterých zaznamenali Američané body. Téměř stejnou převahou se vyznačovaly i obranné činnosti, kdy USA dokázalo ubránit agresivní obranou přes polovinu možností soupeře vstřelit koš. Vysoký počet ztrát vypovídá u týmů nižší výkonnosti o některých nezvládnutých dovednostech, zejména dovednostech s míčem a pod tlakem soupeře. U týmů vyšší výkonnosti je tento fakt způsoben spíše velmi důslednou a také agresivní obrannou činností USA. Agresivní obrana se vyznačuje vysokou aktivitou bránících hráčů, kteří působí na útočníky tak, aby se dopustili chyby. Graf číslo 9 dokládá převahu USA ve všech zaznamenaných činnostech a tato převaha je celkově shrnuta v konečné efektivitě týmového herního výkonu. V tomto ukazateli převažuje americký týmový herní výkon nad výkonem soupeře o 14 % z celkových 1465 útočných i obranných činností ze všech 8 utkání USA a jeho soupeře.

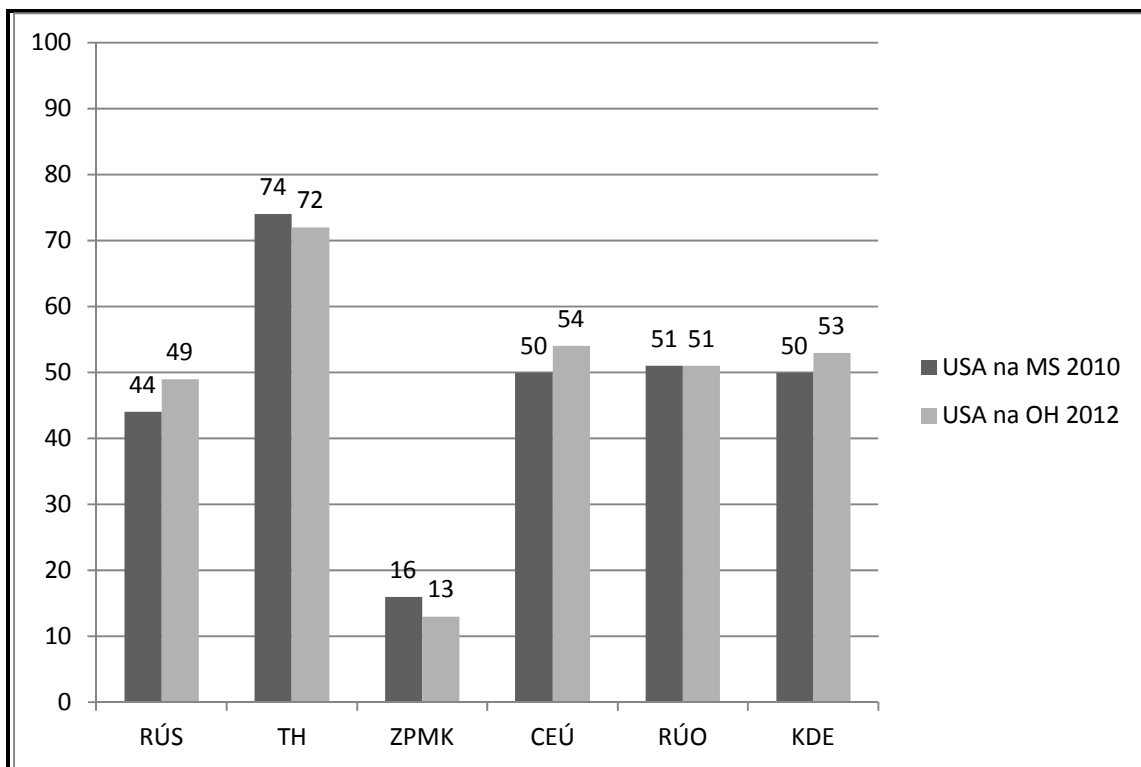
5.3 Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu družstva USA na MS 2010 v Turecku a na OH 2012 v Londýně

Toto srovnání proběhlo na základě údajů zjištěných v předchozí kapitole a dále zpracovaných pro další potřeby, a údajů vybraných z bakalářské práce pod názvem Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu mezi družstvem USA a družstvy jeho soupeřů na mistrovství světa mužů 2010 (Rédli, 2011). Srovnání proběhlo na základě

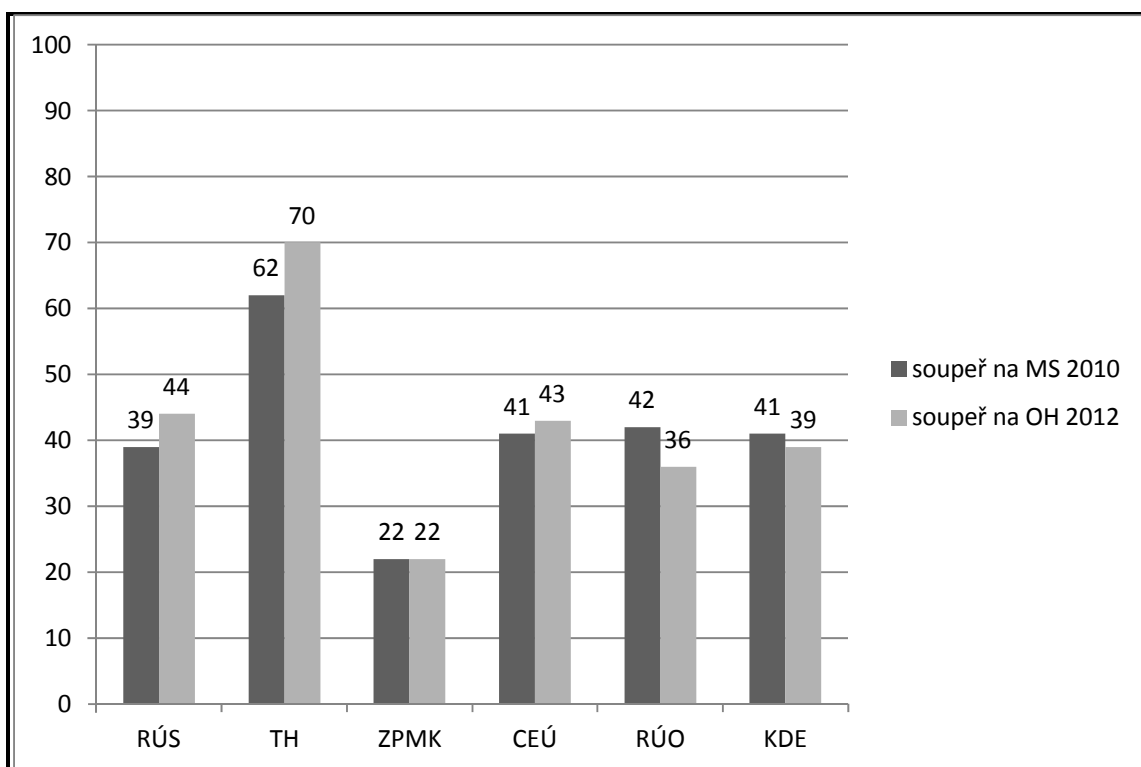
průměrných hodnot ukazatelů americké mužské basketbalové reprezentace z MS 2010 a OH 2012. Na MS 2010 byly průměrné hodnoty získány z 6 utkání, kdy 3 utkání ze základní skupiny nebyla analyzována. Na OH 2012 byla analyzována všechna utkání od základní skupiny po finále. Domníváme se, že tento rozdíl mezi oběma soubory nezakreslí výpovědní hodnotu a interpretaci výsledků. Šest analyzovaných utkání z celkových 9 na MS 2010 zajišťuje dostačující vzorek pro zobecnění herních specifík týmu USA a interpretaci rozdílů mezi herním výkonem USA na MS 2010 a OH 2012.

V tabulce číslo 10 a 11 jsme vypočítali průměrné hodnoty ukazatelů týmového herního výkonu i s hodnotou jedné směrodatné odchylky. V tabulce číslo 10 jsou údaje družstva USA z obou turnajů, nikoli údaje soupeře. Je to z důvodu lepší přehlednosti a následného srovnání herního výkonu USA z roku 2010 a 2012. Údaje o herním výkonu soupeře z MS 2010 a OH 2012 jsme zaznamenali v tabulce číslo 11. Údaje o soupeři jsme také zpracovali a poskytli pro lepší srovnání a představu o herním výkonu USA ve vztahu k soupeřům. Na základě informací v obou zmiňovaných tabulkách jsme srovnávali rozdíly týmového herního výkonu družstva USA na MS 2010 a OH 2012 tedy, jak se výkon obou reprezentací odlišoval nebo podobal. Z tohoto kvantitativního srovnání můžeme sledovat některá specifika amerického mužského reprezentačního basketbalu, případně amerického elitního mužského basketbalu celkově, protože týmový herní výkon USA byl realizován elitními hráči americké NBA. A je nutno říci, že americký trenér s realizačním týmem se nesnažil přetvořit americké specifické projevy herního pojetí, ale naopak z nich těžil a nechal realizovat každého hráče a jejich přednosti v utkání. Jeho cílem bylo pouze sladit participaci a sebranost elitních hráčů tak, aby si v herních podmínkách nepřekáželi a nebránili tak k dosažení kvalitního týmového výkonu.

K oběma tabulkám jsme vytvořili grafy s čísly 10 a 11, které názorněji zobrazují procentuální rozdíl ve vybraných ukazatelích. Údaje v tabulce a grafu číslo 10 znázorňují americký týmový herní výkon v letech 2010 a 2012, zatímco údaje v tabulce číslo 11 představují týmový herní výkon soupeře USA v letech 2010 a 2012.

Graf č. 10 : Nejdůležitější ukazatele THV USA na MS 2010 a na OH 2012 v %

Graf č. 11 : Nejdůležitější ukazatele THV soupeře USA na MS 2010 a na OH 2012 v %

Tabulka č. 10 : Průměrné hodnoty ukazatelů THV USA na MS 2010 a OH 2012

Utkání: průměrné hodnoty ukazatelů USA z MS 2010 (6 utkání) a z OH 2012 (8 utkání)									
Soutěž: MS 2010 Turecko, OH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: od základní části po finále									
Datum: 7. - 9. měsíc 2010, 2012									
Místo: Turecko - Istanbul, Velká Británie - Londýn									
Výsledek: 92±16,6 : 72±5,8 (USA na MS 2010); 115,5±17,6 : 83,4±12,5 (USA na OH 2012)									
Konfrontace									
USA na MS 2010					USA na OH 2012				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	41±6,7	41,5±5,1	82,5±4,9		PMK	50,6±5,7	43,4±8,3	94±6,9	
SK	14,2±3,2	14,5±3,4	28,7±4,9	49	SK	17,3±3,8	12,4±5,7	29,6±4,7	58
SS	4,3±2,1	5,3±0,9	9,7±2,2	45	SS	4,3±1,2	7±2,6	11,3±2,6	38
SD	11,8±4,0	18,7±2,8	30,5±6,2	39	SD	16,3±6,4	21,5±4,1	37,8±7,6	43
DO	2,5±1,3	3,7±2,1	6,2±2,3	41	DO	3,3±1,5	2,5±0,9	5,6±1,8	57
RÚS	32,8±6,5	42,2±3,1	75±8,2	44	RÚS	41±8,1	43,4±8,7	84,4±6,5	49
TH	16,2±4,2	5,8±2,1	22±4,6	74	TH	17,1±7,2	6,8±3,3	23,9±10,0	72
AÚS	49±7,4	48±2,7	97±9,8	51	AÚS	58,1±5,4	50,1±11,1	108,3±12,1	54
DO + do			12,2±3,9		DO + do			13,4±2,9	
ZPŘ		4,3±2,2	12,8±5,5	34	ZPŘ		4,6±1,9	11,8±2,8	39
ZPP		4,3±1,6	12,8±5,5	34	ZPP		4±3,1	11,8±2,8	34
ZBL		1,5±1,0	12,8±5,5	12	ZBL		0,9±0,9	11,8±2,8	8
ZJ		2,7±2,1	12,8±5,5	20	ZJ		2,3±1,0	11,8±2,8	19
Celkem		12,8±5,5			Celkem		11,8±2,8		
ZPMK		12,8±5,5	82,5±4,9	16	ZPMK		11,8±2,8	94±6,9	13
PÚ	32,8±6,6	39,7±5,5	72,5±4,9	45	PÚ	42,3±3,6	41,4±7,6	83,6±6,9	51
RP	8,2±1,7	1,8±1,3	10±2,8	82	RP	8,4±4,3	2±2,2	10,4±4,7	81
OD			23,7±3,0		OD			26±3,9	
CEÚ	41±6,7	41,5±5,1	82,5±4,9	50	CEÚ	50,6±5,7	43,4±8,3	94±6,9	54
RÚO	41,2±3,5		80,8±4,2	51	RÚO	45,8±7,3		89,1±4,6	51
KDE	82,2±7,0		163,3±7,4	50	KDE	96,4±11,5		183,1±11,0	53

Tabulka č. 11 : Průměrné hodnoty ukazatelů THV soupeře USA na MS 2010 a OH 2012

Utkání: průměrné hodnoty ukazatelů soupeřů USA z MS 2010 (6 utkání) a z OH 2012 (8 utkání)									
Soutěž: MS 2010 Turecko, OH 2012 Londýn, basketbal muži									
Část soutěže: od základní části po finále									
Datum: 7. - 9. měsíc 2010, 2012									
Místo: Turecko - Istanbul, Velká Británie - Londýn									
Výsledek: 92±16,6 : 72±5,8 (soupeř na MS 2010) ; 115,5±17,6 : 83,4±12,5 (soupeř na OH 2012)									
Konfrontace									
Soupeř USA na MS 2010					Soupeř USA na OH 2012				
(Chor, Bra, Ang, Rus, Lit, Tur)					(Fra, Tun, Nig, Lit, Arg, Aus, Arg, Špa)				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	33±3,3	47,8±3,8	80,8±4,2		PMK	38,6±5,9	50,5±6,3	89,1±4,6	
SK	11,5±2,4	15±4,3	26,5±4,5	43	SK	17,1±3,6	15±3,0	32,1±2,8	53
SS	5,3±2,7	3,3±2,2	8,7±2,3	62	SS	3,6±1,9	7,3±2,1	10,9±2,7	33
SD	9,2±1,6	17,3±3,0	26,5±3,5	35	SD	7,8±2,7	15±3,7	22,8±3,7	34
DO	2,7±2,1	3,3±1,4	6±2,1	45	DO	2±1,5	2±1,8	4±1,9	50
RÚS	26,3±3,5	41,3±3,3	67,7±4,1	39	RÚS	30,5±4,4	39,3±5,8	69,8±3,8	44
TH	10,3±4,2	6,3±3,2	16,7±6,2	62	TH	14,8±6,1	6,4±3,7	21,1±7,0	70
AÚS	36,7±3,8	47,7±5,2	84,3±7,7	43	AÚS	45,2±8,5	45,6±8,2	90,9±8,4	50
DO + do			10,7±3,1		DO + do			7,9±2,1	
ZPŘ		7,7±2,7	17,5±3,4	44	ZPŘ		9,3±3,9	19,8±5,0	47
ZPP		3±1,8	17,5±3,4	17	ZPP		3,1±1,6	19,8±5,0	16
ZBL		2±1,4	17,5±3,4	11	ZBL		1,5±1,4	19,8±5,0	7
ZJ		4,8±2,1	17,5±3,4	28	ZJ		5,9±2,5	19,8±5,0	30
Celkem		17,5±3,4			Celkem		19,8±5,0		
ZPMK		17,5±3,4	80,8±4,2	22	ZPMK		19,8±5,0	89,1±4,6	22
PÚ	31,2±3,9	45,7±3,1	76,83±3,3	41	PÚ	35,3±5,5	49±5,8	84,3±4,7	42
RP	1,8±1,1	2,2±1,3	4±1,8	46	RP	3,4±1,4	1,5±1,5	4,9±2,6	69
OD			21,8±4,0		OD			21,6±4,5	
CEÚ	33±3,3	47,8±3,8	80,8±4,2	41	CEÚ	38,6±5,9	50,5±6,3	89,1±4,6	43
RÚO	34,7±6,9		82,5±4,4	42	RÚO	33,4±5,5		94±6,9	36
KDE	67,7±8,2		163,3±7,4	41	KDE	72±9,6		183,1±11,0	39

V této části výsledků jsme se zaměřili výhradně na týmový herní výkon USA. Tento výkon se soustředí na působnost americké reprezentace na MS 2010 a na OH 2012. V roce 2012 byl americký výběr pro olympijské hry tvořen převážně odlišnými hráči. Tabulka číslo 11 a graf číslo 11 slouží pro vztažení herního výkonu USA k jeho soupeřům na obou turnajích.

Při srovnání výsledných průměrných záznamů bodů obou sestav americké reprezentace zjistíme, že tým USA z roku 2012 zaznamenal výrazně vyšší počet dosažených bodů. V roce 2012 zaznamenala americká reprezentace na OH v průměru 115,5 bodu, zatímco v roce 2010 převážně odlišná reprezentace USA dosáhla průměrně 92 bodů. Tento rozdíl je 23,5 bodu na jedno utkání. Svědčí o výrazně útočnějším pojetí amerického herního výkonu během OH 2012. Přihlédneme-li k opozičnímu výkonu soupeře, zjistíme, že na OH 2012 přehrávaly USA průměrně svého soupeře o více než 32 bodů a na MS 2010 v Turecku zaostával soupeř za Američany o 20 bodů. To znamená navýšení převahy americké reprezentace nad soupeřem o více než 12 bodů ve výsledku proti předchozímu turnaji v Turecku. Faktory, které se na tomto údaji zcela jistě projeví, jsou rozdílní soupeři USA na MS 2010 a OH 2012, nižší počet analyzovaných utkání z roku 2010, ale také převážně odlišná sestava hráčů americké reprezentace. Je potřeba říci, že na mistrovství světa 2010 byla analyzována utkání, která zahrnovala pouze jednoho soupeře výrazně nižší výkonnosti a tím byla Angola, zatímco na olympijských hrách 2012 se proti USA postavili dva soupeři výrazně nižší výkonnosti a to Nigerie a Tunis. Tento údaj také přispívá k vysokému průměru dosažených bodů v jednom utkání USA. Například proti Nigerii zaznamenali hráči USA 156 bodů a tento výkon se stal olympijským rekordem v počtu bodů získaných v jednom utkání proti soupeři. Výrazně tak zvyšuje výkonnostní průměr týmu USA na OH 2012. Jediným společným soupeřem pro oba reprezentační celky USA v letech 2010 a 2012 byl tým Litvy, který v roce 2010 prohrál s USA o 15 bodů a v roce 2012 pouze o 5 bodů. Tento pětibodový rozdíl na OH 2012 byl také nejnižším rozdílem ve výsledku mezi USA a soupeřem ze všech utkání. Vyrovnanějším výsledkem v konečném záznamu bodů na MS 2010 se vyznačilo utkání USA s Brazílií, kdy Američané dokázali přehrát vyrovnaný tým Brazílie rozdílem pouhých 2 bodů. Podle nás měl tým USA na obou mezinárodních turnajích kvalitní soupeře, zejména v nadstavbové části turnaje. Proti MS 2010 se na OH 2012 střetávalo USA častěji s neevropskými družstvy.

V počtu míčů pod kontrolou zaznamenal tým z roku 2012 značně vyšší četnost a to 94 PMK, zatímco tým z roku 2010 kontroloval průměrně míč pouze 82,5 krát během utkání. Po přečtení stejného ukazatele soupeřů v tabulce číslo 11 je patrné, že i soupeř USA navýšil proti MS 2010 počet kontrolovaných míčů a to znatelně o téměř 9 míčů. Tedy o 9 možností více ohrozit koš soupeře a zaznamenat body. Srovnáme-li počet úspěšně zakončených držných míčů pod kontrolou soupeře z roku 2012 a USA z roku 2010, vyjde nám rozdíl pouhých 2,5 úspěšně zakončených akcí. Z toho lze usuzovat, že soupeři z OH 2012 by byli vyrovnanějšími protivníky pro americkou reprezentaci na MS 2010. Toto srovnání může být zavádějící, protože nevíme, jak by se s výkonem soupeřů z OH 2012 vyrovnala reprezentace USA 2010. Tyto údaje nám ale jistě poskytují informaci, že basketbal ze strany soupeřů USA i samotných USA se na OH 2012 výrazně zrychlil. Tento výrok lze také podložit hodnotami zaznamenaných bodů v každém utkání zvlášť na MS 2010 a OH 2012, kdy na OH 2012 USA zaznamenaly ve všech utkáních, kromě dvou, 100 bodový záznam. Pouze v utkání s Francií zaznamenaly USA 98 bodů a v utkání s Litvou 99 bodů. Proti tomu na MS 2010 USA zaznamenaly z 6 analyzovaných utkání pouze dvě, kde dosáhly více než 100 bodů.

Ve střelbě z pole převažuje výkon USA 2012 nad výkonem USA 2010. Nevýznamného rozdílu ve prospěch USA 2010 se zaznamenalo pouze ve střelbě ze střední vzdálenosti, kdy v procentuálním vyjádření převyšoval tým z roku 2010 reprezentaci z roku 2012. Tento rozdíl byl pouze v celkové četnosti těchto střel, nikoli v úspěšných střelách, které byly pro oba celky totožné. Pouze tým z roku 2012 neproměnil o necelé 2 střely ze střední vzdálenosti více, tedy promarnil možnost získat body. Celková četnost střel z krátké vzdálenosti byla pro oba celky téměř vyrovnaná, výrazným rozdílem se stala úspěšnost této střelby. Tým z roku 2010 proměnil 14,2 střeleckých pokusů a tým z roku 2012 vstřelil průměrně 17,3 těchto pokusů. Rozdíl 6 bodů ve prospěch týmu USA z roku 2012 se projevil na výsledné převaze v zápisu bodů. V tabulce číslo 10 je viditelná podobnost použití střelby z krátké vzdálenosti u obou celků, tedy nejčastěji střelby z pohybu, bezprostředně po útočném doskoku nebo po přihrávce unikajícího hráče s míčem na některého ze spoluhráčů v blízkosti koše. Tým USA 2012 se vyznačoval vyšší přesností těchto střel. Výrazným způsobem přehrával tým USA na OH 2012 svého soupeře střelbou z dlouhé vzdálenosti, tedy za 3 body. Tato činnost byla podle našeho názoru na základě zjištěných údajů nejvýraznější příčinou porážek vyrovnaného soupeře a vysokého týmového herního výkonu USA. Již

v roce 2010 zaznamenala americká reprezentace velmi dobrého výkonu v této činnosti, kdy proměnila 39 % všech tříbodových pokusů z pole. O dva roky později přetvořená americká reprezentace dokázala proměnit 43 % střel z dlouhé vzdálenosti, a to z celkové vyšší četnosti. Zatímco USA na MS 2010 zaznamenávaly z této činnosti průměrně zhruba 36 bodů na utkání, o dva roky později reprezentace USA zaznamenávala ze stejné činnosti zhruba 48 bodů na utkání. Tento údaj se nejvíce projevil na rozdílném výkonu USA mezi lety 2010 a 2012. V tabulce číslo 11 dokumentuje rozdíl ve výsledném záznamu bodů mezi oběma turnaji i fakt, že v roce 2012 úspěšnost i četnost tříbodových pokusů Američanů proti roku 2010 stoupla a naopak úspěšnost a četnost tříbodových pokusů soupeře v roce 2012 klesla. Kvůli tomu se projevil tak výrazný bodový rozdíl mezi USA a jeho soupeři z roku 2012 proti ne tolik výraznému rozdílu v roce 2010. Ukazatel, který vypovídá o bezprostřední střelbě po útočném doskoku, také dosáhl vyšších hodnot v procentuálním vyjádření v roce 2012. Nicméně tento údaj se nevýrazně zapsal do rozdílných výkonů obou reprezentací. Je pravdou, že tým z roku 2010 střílel z této situace o něco častěji, ale tým z roku 2012 zase střílel přesněji, a tedy zaznamenal i o nevýznamný bodový zisk z této činnosti více. Soupeř se v této činnosti proti roku 2010 zhoršil o 2 střely a dokázal zaznamenat průměrně pouze 4 bezprostřední střelecké pokusy po útočném doskoku. Proti tomu soupeř v roce 2010 zaznamenal téměř stejnou výkonnost v tomto ukazateli jako USA na MS 2010. Relativní úspěšnost střelby, která vypovídá o všech střeleckých pokusech z pole, zaznamenala značný nárůst četnosti i úspěšnosti na OH 2012 ve srovnání s MS 2010. Tento nárůst byl zapříčiněn nejvíce úspěšností střel z krátké vzdálenosti a četností i úspěšností střel z tříbodového území. Na OH 2012 americký tým vystřelil průměrně o 9,4 střel z pole více než na MS 2010. Při každé proměněné střele by tento rozdíl znamenal od 18 do 27 bodů. Výrazně lepší střelecký záznam, a tedy zlepšení herního výkonu v činnosti střelby z pole ve srovnání s MS 2010 dokumentuje ukazatel úspěšné střelby z pole. V tomto ukazateli převyšovala reprezentace z roku 2012 výkon jejího předchůdce z roku 2010 o 8,2 proměněné střely. Z tabulky číslo 10 lze přesně zjistit, kolik střel mělo hodnotu 2 nebo 3 bodů. Tým USA se zlepšil v této činnosti o 5 %. Ve srovnání se soupeřem obou amerických výběrů je toto zlepšení výrazné. Soupeři USA zaznamenali v tomto ukazateli pouze mírné zlepšení v roce 2012. Navýšili počet střel z pole o 2,1 střel a zakončovali z těchto situací efektivněji, kdy proměnili téměř o 4 střelecké pokusy z pole více než před dvěma lety. Přesto na obou turnajích značně zaostávali za týmem USA a v roce 2012 dokonce dvojciferným rozdílem v četnosti střel a také s nižší úspěšností.

Velmi podobného, a můžeme říci stabilního výkonu, zaznamenal tým USA na MS 2010 a OH 2012 v trestných hodech. Úspěšnost trestných hodů znázorňuje graf číslo 11 a jak je vidět, je velmi podobná pro obě reprezentace. Na OH 2012 lehce tato úspěšnost klesla, ale naopak nevýrazně narostl počet proměněných trestných hodů. Platnou informaci nám nabízí směrodatné odchylky u ukazatelů střelby trestných hodů. Tyto odchylky vypovídají o menší variabilitě, tedy vlastně rozptylu trestných hodů v roce 2010. Znamená to, že v roce 2010 byl výkon v četnosti a zejména úspěšnosti trestných hodů USA stabilnější. Četnost trestných hodů je zcela ovlivněna činností soupeře, tedy nejčastěji jeho osobními a někdy také technickými, nesportovními nebo diskvalifikujícími chybami. Vyšší aktivita útočníků ale znesnadňuje obranné činnosti soupeře, který se kvůli tomu může dopouštět osobních chyb v obraně. Stabilita výkonu je pro nás důležitější v úspěšnosti trestných hodů, kdy záleží výhradně na střilejícím hráči, jestli promění nebo nepromění koš. Během této střelby nedochází k aktivní obraně střilejícího hráče a jedinými rušivými vlivy jsou audiovizuální podněty z okolí. Úspěšnost nebo neúspěšnost střilejících hráčů závisí na technice jejich střelby, ale více na jejich psychické odolnosti a dovednosti relaxovat během těchto situací. Relaxaci považujeme dovedností z důvodu možného tréninku a rozvoje této vlastnosti a míníme jí možnost odpoutat se od rušivých vlivů v utkání během situací náročných na koncentraci (Cousy a Powel, 1970). Ve střelbě trestných hodů zaostávali soupeři za USA více na MS 2010 než na OH 2012, kde zaznamenávali průměrně pouze o 2,3 bodu na utkání méně než USA. Na MS 2010 byl tento rozdíl téměř 6 bodu na utkání. Absolutní úspěšnost střelby je lehce zkreslená trestnými hody, které navyšují procentuální vyjádření tohoto ukazatele. V konečném součtu bodů nemají ale takový vliv na výsledek, protože jsou při úspěchu hodnoceny jedním bodem.

Po útočném doskoku mohou nastat dvě situace. První jsme již popisovali v předchozím textu a jedná se o bezprostřední následnou střelbu na koš soupeře. Druhá situace znamená rozehraní nového postupného útoku. Během takto rozehraného nového postupného útoku musí doskakující hráč přihrát některému ze svých spoluhráčů nebo sám se pohybem s míčem odpoutat od obránců a dále řešit herní situaci. Obě tyto situace po útočném doskoku představují nebezpečí pro bránící družstvo a vyžadují velmi fyzicky náročnou aktivitu, a také vysokou aktivitu centrálního nervového systému, který je rychle unavitelný. Z tohoto důvodu je pro útočníky doskok na polovině soupeře velmi platným a zároveň pro obránce naopak velmi nepříjemným.

Oba záznamy této činnosti produkované týmem USA na MS 2010 a OH 2012 jsou kvalitním výkonem. Navíc na OH 2012 dokázali hráči USA doskočit ještě o 1,2 míče v průměru více. USA v tomto roce navíc dokázaly výkony kolem průměru zaznamenávat stabilněji než v roce 2010, tedy nedocházelo k takovým výkyvům v útočných doskocích během jednotlivých utkání. Tento fakt přispěl k převaze nad vyrovnaným soupeřem na OH 2012. Na olympijských hrách 2012 soupeři výrazně zaostávali v počtu útočných doskoků za týmem USA. Na mistrovství světa 2010 byl tento rozdíl pouze 1,5 doskoku v průměru. V roce 2012 to bylo rozdílem 5,5 útočného doskoku. Snížení výkonnosti soupeřů USA v tomto ukazateli v roce 2012 je ale v rámci výkonu soupeře nesrovnatelné, protože nemůžeme srovnávat výkonnost rozdílných soupeřů. Slouží nám pouze k relativnímu srovnání vzhledem k americkému výkonu.

Dalším ukazatelem, ve kterém dosáhli lepšího výkonu hráči USA na OH 2012, je ukazatel ztrát míče. Ztráty míče jsou negativním ukazatelem činnosti útočících hráčů, protože znamenají ztrátu možnosti zaznamenat body a poskytují tuto možnost soupeři. Někdy tak bodový rozdíl mezi oběma soupeři zapříčiněný ztrátou může znamenat například 6 bodů. K takovéto situaci může dojít, když hráč přihrává do připravené střelecké pozice spoluhráči, který stojí v tříbodovém území, ale soupeř přihrávku vystihne a odebere útočníkům míč během letu přihrávky. Po takovéto situaci může soupeř, který získal míč, úspěšně zakončit tříbodovou střelou. Ztráty míče se tedy důležitou mírou podílejí na herním výkonu družstva a nepřímo také na bodovém výsledku utkání. Americký tým na OH 2012 zaznamenal nižší počet ztrát než tým na MS 2010, a tedy o něco lepší výkon v tomto ukazateli. Jednalo se o jednu ztrátu průměrně na každé utkání. Rozdíl v procentuálním vyjádření ztrát vzhledem k počtu míčů pod kontrolou dokumentuje podstatně vyšší počet držených míčů družstva USA na OH 2012. Tento rozdíl byl dvojciferný a znamenal hodnotu 11,5 držených míčů ve prospěch reprezentace z roku 2012. Zatímco USA ztratily na MS 2010 16 % kontrolovaných míčů, na OH 2012 hráči USA ztratili o 3 % míčů pod kontrolou méně, a to z celkové vyšší četnosti PMK. Vezmeme-li každé utkání jednotlivě, pouze v prvním utkání s Francií se USA na OH 2012 dopustily vyššího počtu ztrát, kdy ztratily 19 míčů. Ve všech dalších utkáních nepřesáhl tým USA hodnotu 12 ztrát. Tento údaj se vyznačuje vysokou stabilitou výkonnosti USA na OH 2012 ve ztrátách, kde pouze v prvním utkání výrazně překročily svůj velmi nízký, tedy výkonnostně kvalitní průměr. Vzhledem k tomu se výkon v počtu ztracených míčů soupeřů USA na OH 2012 ve

srovnání s MS 2010 výrazně neodlišoval. Obě skupiny soupeřů zaznamenaly 22 % ztrát, ale počet ztrát soupeřů v roce 2012 stoupl. Tento nárůst je však doprovázen nárůstem počtu míčů pod kontrolou. Téměř 20 ztrát v průměru zaznamenaných soupeři na OH 2012 ale vyjadřovalo významně horší výkonnost v této činnosti, než dosáhly USA. Tento údaj může značit nižší přesnost přihrávek a hůře osvojené technické a taktické dovednosti soupeřů nebo vyšší agresivitu obrany USA vytvářenou na OH 2012. Při srovnání ukazatelů THV v předchozích jednotlivých utkáních ale vidíme, že takto relativně vysoký průměrný počet ztrát míče nezaznamenal soupeř jen kvůli soupeřům s nižší výkonností, ale že se vysokých počtů ztrát dopustili i někteří soupeři vyšší výkonností. Ztráty amerického výběru se v obou letech v jednotlivých situacích téměř shodovaly. Velmi nevýrazným rozdílem se snížil v roce 2012 počet odejmutých míčů USA po bloku soupeře, i když tento ukazatel nehraje v celkových ztrátách důležitou roli. Na obou turnajích docházelo nejvíce ke ztrátám USA z nepřesných přihrávek, porušení pravidel, přestupků nebo útočných osobních chyb. Znatelněji si americký výběr z roku 2012 dával pozor na ztráty po útočné osobní chybě. Soupeři zcela nejčastěji ztráceli míč z nepřesných nebo lehce odhadnutelných přihrávek, a potom z nezvládnutého driblinku, kdy došlo k odebrání míče obráncem útočnickovi po vypíchnutí míče. Obě tyto situace ztrát soupeře proti roku 2010 vzrostly. Z ukazatele ztrát po porušení pravidel, přestupku či útočné osobní chybě je viditelný rozdíl v řízení utkání a posuzování rozhodčími mezi soutěžemi FIBA a NBA. Hráči soupeřů převážně hrající pod záštitou FIBA se méně dopouštěli těchto ztrát během MS 2010 i OH 2012 než hráči USA.

Rychlé protiútoky týmu USA na MS 2010 a OH 2012 vykazovaly téměř identickou hodnotu v četnosti i úspěšnosti. Tento tradiční aspekt herního pojetí USA, kvůli kterému často získává převahu nad soupeřem, byl vyrovnaný. Na obou turnajích hráči USA zaznamenali zhruba 10 rychlých protiútoků v průměru a z toho 8 úspěšně zakončených. Vysoká úspěšnost zakončení tímto způsobem vypovídá o relativně snadné možnosti získat body z takto vedeného útoku. Obrana takto vedeného dynamického a velmi rychlého přechodu z obranné poloviny na útočnou je velmi obtížná a vyžaduje sehranost a rychlé jednání všech hráčů bránícího družstva. Relativně snadná možnost zakončení je během rychlého protiútku poskytnuta pouze hráčům s velmi dobře technicky a takticky osvojenými dovednostmi a zejména s vysokou úrovní kognitivních a rozhodovacích procesů. Soupeři na MS 2010 a OH 2012 značně zaostávali nad týmem

USA v rychlých protiútocích, a to o více než polovinu těchto akcí. Přesto se využití rychlého protiútoky soupeři zvýšilo o téměř jeden protiútok v průměru. Navíc vzrostla i úspěšnost zakončení rychlého protiútoky soupeřů. Do jisté míry lze v tomto ukazateli vidět snahu o zrychlení hry z pohledu soupeřů, o čem svědčí i vyšší PMK a záznamy bodů na OH 2012. Navýšením počtu postupných útoků, a zejména jeho úspěšností, převyšoval americký výběr na OH 2012 své předchůdce z MS 2010. 42,3 úspěšně zakončených postupných útoků znamenajících 51 % efektivitu, je výrazným rozdílem proti 32,8 úspěšným postupným útokům značícím 45 % úspěšnost. Tento údaj vystihuje schopnost Američanů zpomalit herní dění a úspěšně si vytvářet vhodné situace k zakončení i z postupného útoku, které byli na OH 2012 ze strany USA úspěšné z více než poloviny. Ve všech analyzovaných videozáznamech byl ale pozorovatelný převážně kratší čas, než je limit 24 vteřin, k zakončování USA. Často američtí hráči stihli úspěšně zakončit již v polovině tohoto limitu. Přes polovinu úspěšně zakončených postupných útoků USA na OH 2012, navíc v takto krátkém čase, svědčí o vysokém stupni zvládnutí technických a taktických dovedností hráčů USA. V úvaze s rychlostí přenosu hry z jedné poloviny na druhou a četností kontrolovaných míčů sledujeme i kondiční schopnosti hráčů USA za vynikající. Soupeři zaznamenali na OH 2012 také podstatně vyšší počet míčů pod kontrolou než na MS 2010, ale jejich úspěšnost se zvýšila jen nevýrazně. Myslíme si, že tento fakt byl mimo jiné způsoben i větší únavou hráčů soupeře, protože zatímco tým USA byl na obou turnajích schopen střídat velmi vyrovnaně hráče z lavičky, soupeři neměli dost kvalitních a vyrovnaných náhradníků pro udržení výkonnosti základní sestavy.

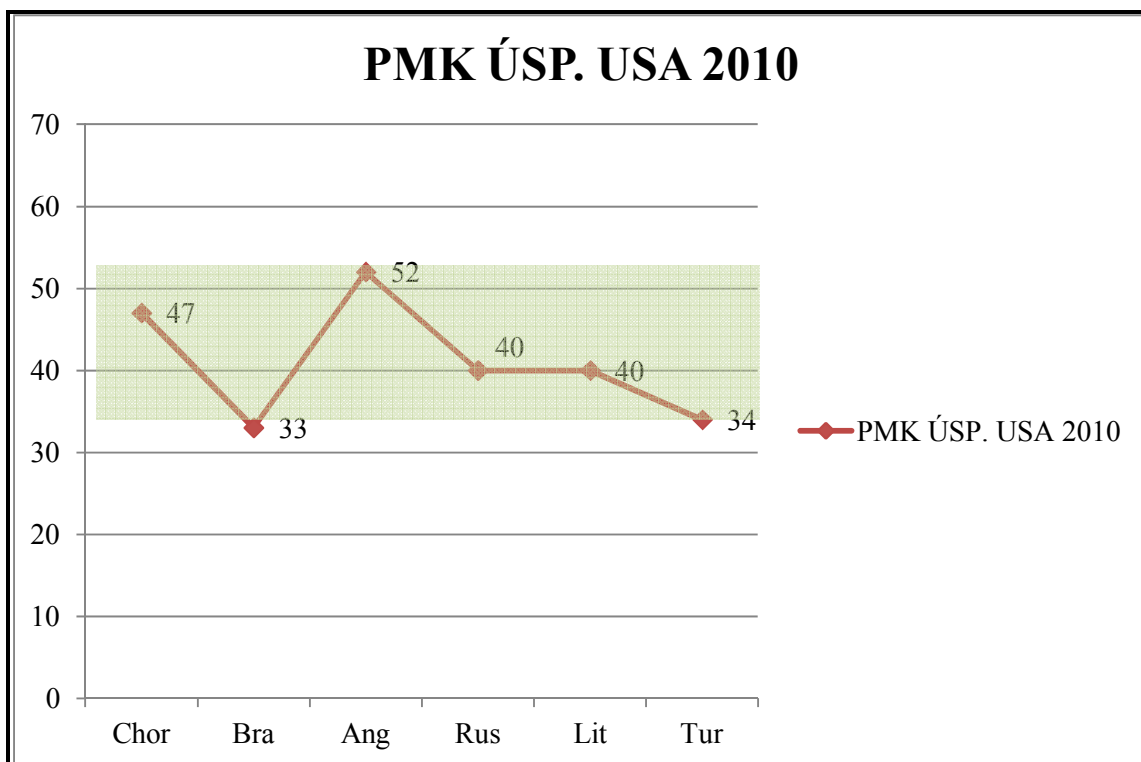
Obranné doskoky zaznamenaly pouze nevýrazný rozdíl, když USA na OH 2012 doskočily průměrně o 2,3 míče více než na MS 2010. Na vyšším záznamu obranných doskoků z OH 2012 neměla vliv četnost neúspěšných střel soupeřů, protože jejich průměrný počet byl nižší než na MS 2010. Lze tedy uvažovat, že i když hodnoty obranného doskoku nebyly výrazně odlišné mezi oběma turnaji, důsledněji doskakovali hráči USA v roce 2012, protože ze 45,6 neproměněných střel doskočili 26 míčů, zatímco v roce 2010 hráči USA doskočili pouze 23,7 míče ze 47,7 neproměněných střel (odražených míčů). Soupeři v roce 2010 a 2012 doskočili takřka stejný počet míčů. Pouze na OH 2012 soupeři zaznamenali horší výkon kvůli lehce vyššímu počtu neúspěšných střel USA, tedy více možnostem doskočit míč v obraně.

Poslední tři ukazatele oznamují, že tým USA na olympijských hrách v roce 2012 zaznamenal lepší týmový herní výkon proti svým soupeřům, než tým USA na mistrovství světa v roce 2010. Stejného procentuálního výsledku dosáhly oba americké výběry v ukazateli o relativní úspěšnosti obrany, který je vztažen k výkonu soupeře. Oba americké týmy zaznamenaly vzhledem k soupeři 51 % úspěšnost při bránění útočných akcí. Tento výkon je proti soupeřům výrazným rozdílem, kdy soupeři USA na MS 2010 bránili se 42 % úspěšností a soupeři o dva roky později s 36 % úspěšností. Američané v roce 2012 dokázali udržet vysokou úspěšnost obranných akcí, i když se útočná snaha soupeře zvýšila průměrně o více než 8 držených míčů. Je ale třeba říci, že na tomto údaji se určitou mírou projevila utkání s Tuniskem a zejména s Nigerií, tedy se soupeři nižší výkonnosti. Kvůli těmto utkáním klesl průměrný ukazatel úspěšnosti obrany soupeřů pro množství ztrát a neúspěšné zakončení útočných akcí. Navíc v utkání s těmito africkými soupeři hráči Nigerie a Tuniska zaznamenali nízký počet doskoků, který se také projevil na RÚO. Vysokého počtu ztrát, které se projeví na nízké úspěšnosti obrany soupeřů, se dopustili i hráči Francie a Litvy na OH 2012. Celková úspěšnost útočných akcí USA zaznamenala výrazný nárůst na OH 2012 proti MS 2010. Tento 4 % rozdíl je navíc umocněn vyšší četností všech útočných akcí USA na OH 2012. Na tomto turnaji USA zaznamenalo o 9,6 úspěšně zakončených situací drženého míče více než na MS 2010. To může znamenat konečný bodový rozdíl v rozmezí 9 bodů (v případě, že by každá akce byla zakončena jedním proměněným trestným hodem po osobní chybě obránce) až 27 bodů (v případě, že by USA zakončily každou akci úspěšnou třibodovou střelou) a více (kdyby byl hráč USA při úspěšné třibodové střele faulován a proměnil by trestný hod). Konečná efektivita týmového herního výkonu spojuje obranné i útočné činnosti USA vzhledem k soupeřům. V tomto ukazateli také převyšoval výkon týmu z roku 2012 výkon svých předchůdců z roku 2010. Výrazný rozdíl reprezentace USA na OH 2012 proti jeho soupeřům v konečném výsledku bodů umocňuje i nižší ukazatel KDE soupeřů, než zaznamenali odlišní soupeři proti USA na MS 2010. Porovnáme-li celkově výkon USA na MS 2010 a na OH 2012, zjistíme, že USA na OH 2012 podaly lepší týmový herní výkon než jeho předchůdci před dvěma lety na MS 2010. Většina ukazatelů hodnotící týmový herní výkon USA na OH 2012 převažuje svými hodnotami a úspěšností ukazatele z MS 2010. Sportovní hry a jejich výkon v utkání se ale vždy hodnotí ve vztahu k soupeři, který mohl na obou turnajích předvádět rozdílný herní výkon. Nejedná se o výkon uzavřený, ale otevřený, v neustále se měnících a vyvíjejících podmínkách herních situací a jejich řešení. Proto může být

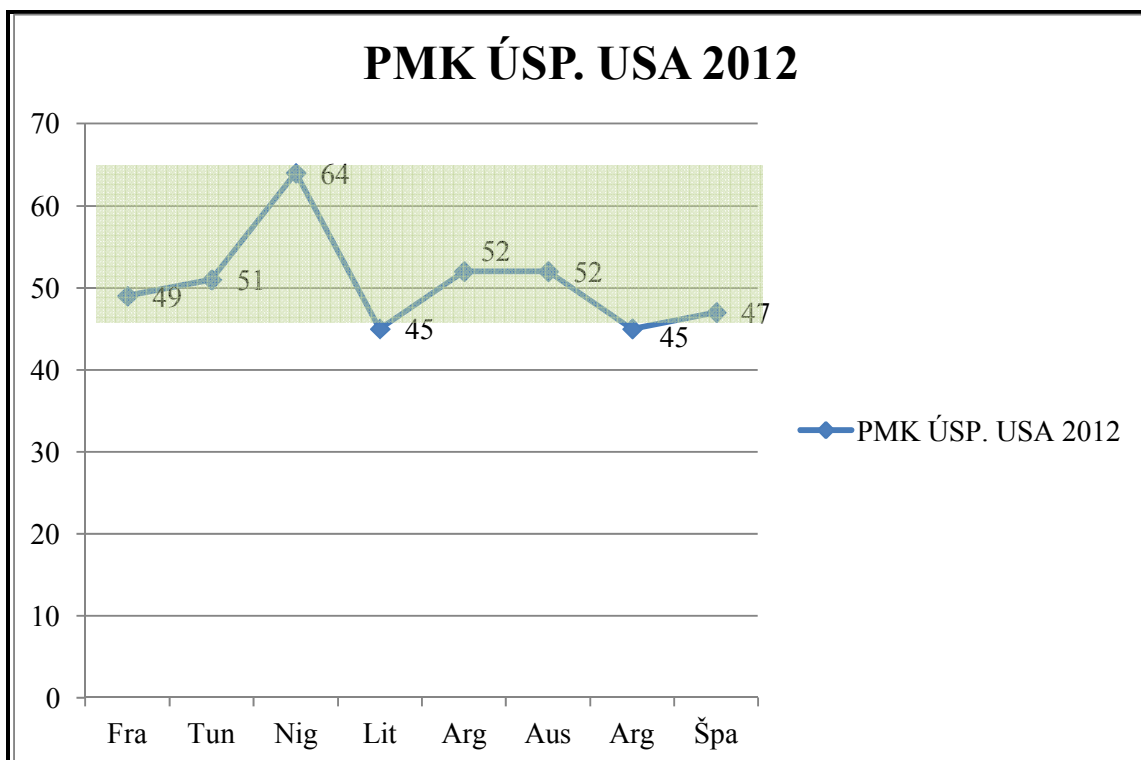
srovnání THV USA na MS 2010 a OH 2012 zavádějící kvůli odlišnému seznamu soupeřů, kteří nastoupili proti USA. Nicméně tento fakt k basketbalu jako sportovní hře patří, protože se zde neporovnává samotný sportovní výkon, ale herní výkon vůči soupeři v podmínkách utkání. Například v plavání je porovnávání sportovního výkonu objektivnější, protože se srovnávají dosažené časy v relativně stálých podmínkách a tento výkon není realizován proti odporu soupeře. Ale i v tomto sportu můžou výkony ovlivňovat různé faktory, které se projeví na výkonnosti plavce, například špatné psychické rozpoložení. Proto se v této práci zaměřujeme na popis a srovnání výkonu USA, během kterého někdy poskytujeme možné faktory způsobené soupeřem, které mohly pojednávaný ukazatel týmu USA ovlivnit.

5.3.1 Spojnicové grafy ukazatelů a kritériální pásma stability THV USA na MS 2010 a OH 2012

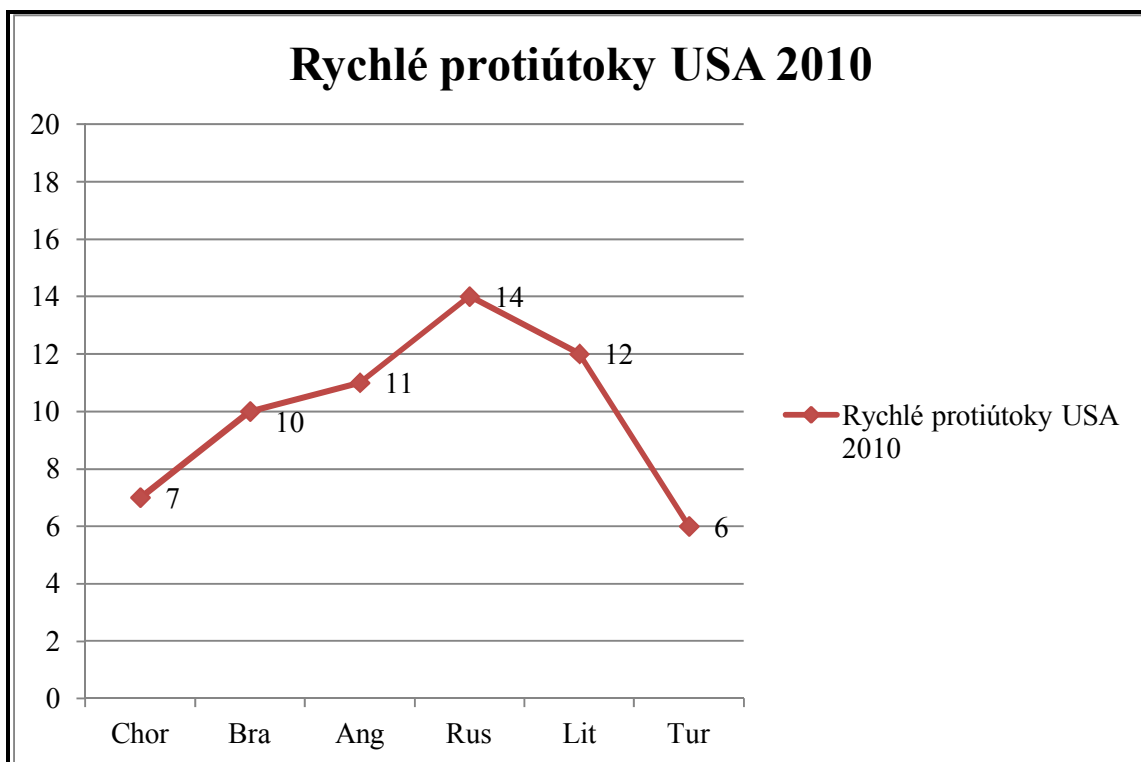
Pro názornost jsme vytvořili spojnicové grafy stejných ukazatelů týmového herního výkonu USA na MS 2010 a OH 2012. Tyto grafy znázorňují vybrané ukazatele v jednotlivých utkáních proti soupeřům. Podávají informaci o kolísání nebo stabilitě amerických výkonů během obou turnajů. Některé grafy mají znázorněno pole rozptylu jednotlivých výkonů během turnaje. Toto pole se v odborné terminologii nazývá kritériální pásmo stability a určuje stálost příslušných výkonů. Čím je pole, tedy rozsah mezi nejlepším a nejhorším výkonem užší, tím je tento výkon stabilnější a vykazuje tak informaci o vysokém stupni osvojení. Úzké pásmo znamená týmy s vysokou výkonností. Samozřejmě, že tento fakt je ovlivněn výkonností soupeře. Přesto například jako špičkové hráče bereme pouze ty, kteří dokážou podávat vysoké výkony pravidelně v každém utkání a jejich výsledné individuální charakteristiky jsou stabilní, mají úzké pásmo stability. Podobně to platí i v případě týmového herního výkonu. Následující grafy již nebude doplňovat komentář. Sledujeme, ve kterých činnostech měl tým USA rozdílnou výkonnost při srovnání MS 2010 a OH 2012 a které výkony vykazují pravidelnost. Nejlépe je zřejmě tato pravidelnost viditelná na hodnotách ztrát USA na OH 2012, kde kromě prvního utkání podávaly stabilně vysoké výkony.

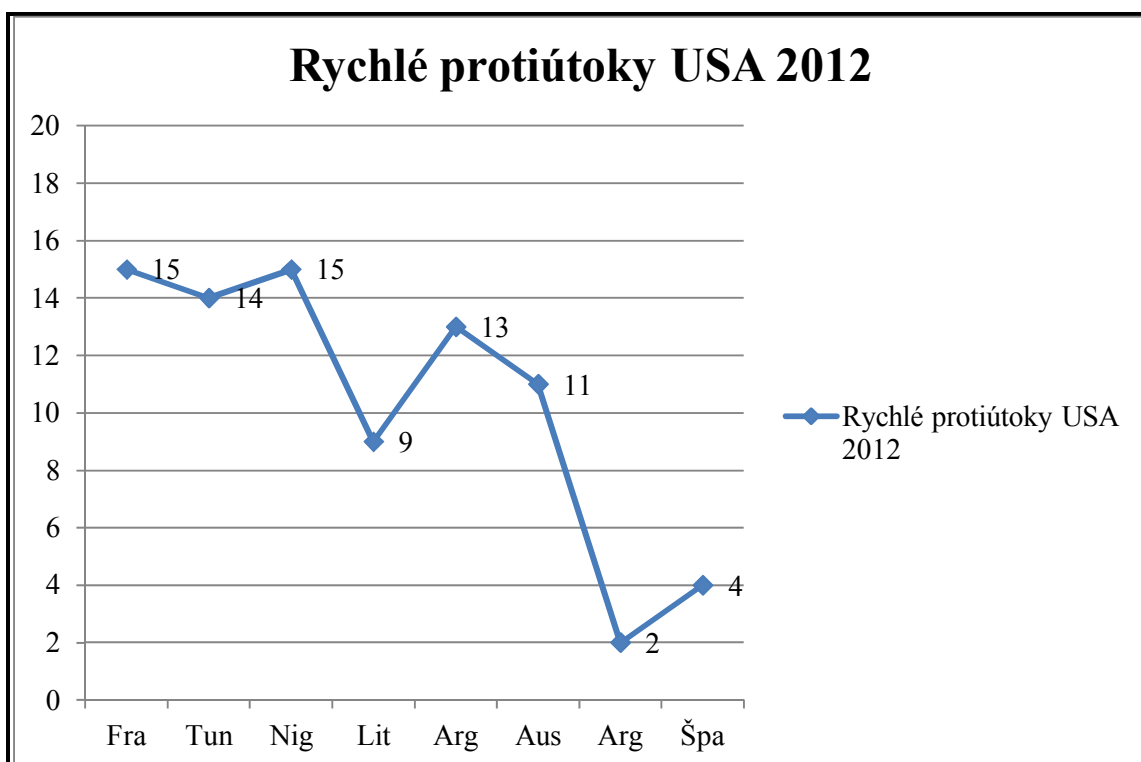
Graf č. 12 : Počet úspěšně proměněných míčů pod kontrolou USA v jednotlivých utkáních na MS 2010 s vyznačením pásma pro hodnocení stability výkonů

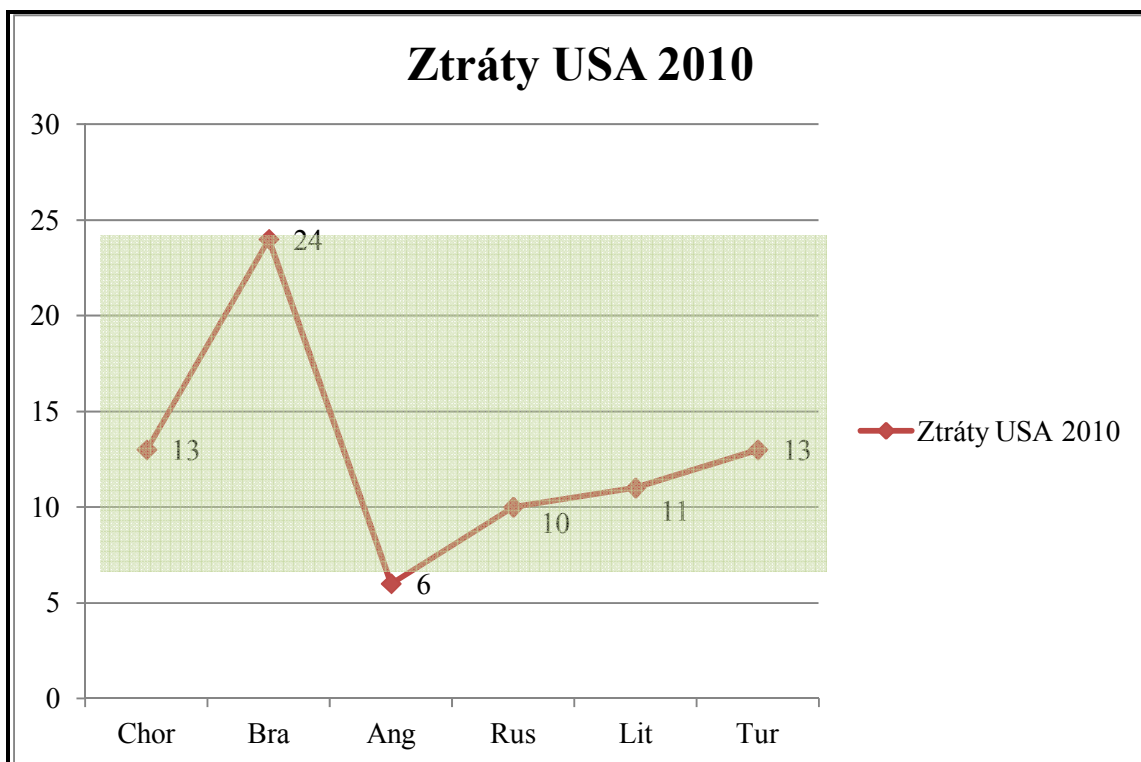
Graf č. 13 : Počet úspěšně proměněných míčů pod kontrolou USA v jednotlivých utkáních na OH 2012 s vyznačením pásma pro hodnocení stability výkonů

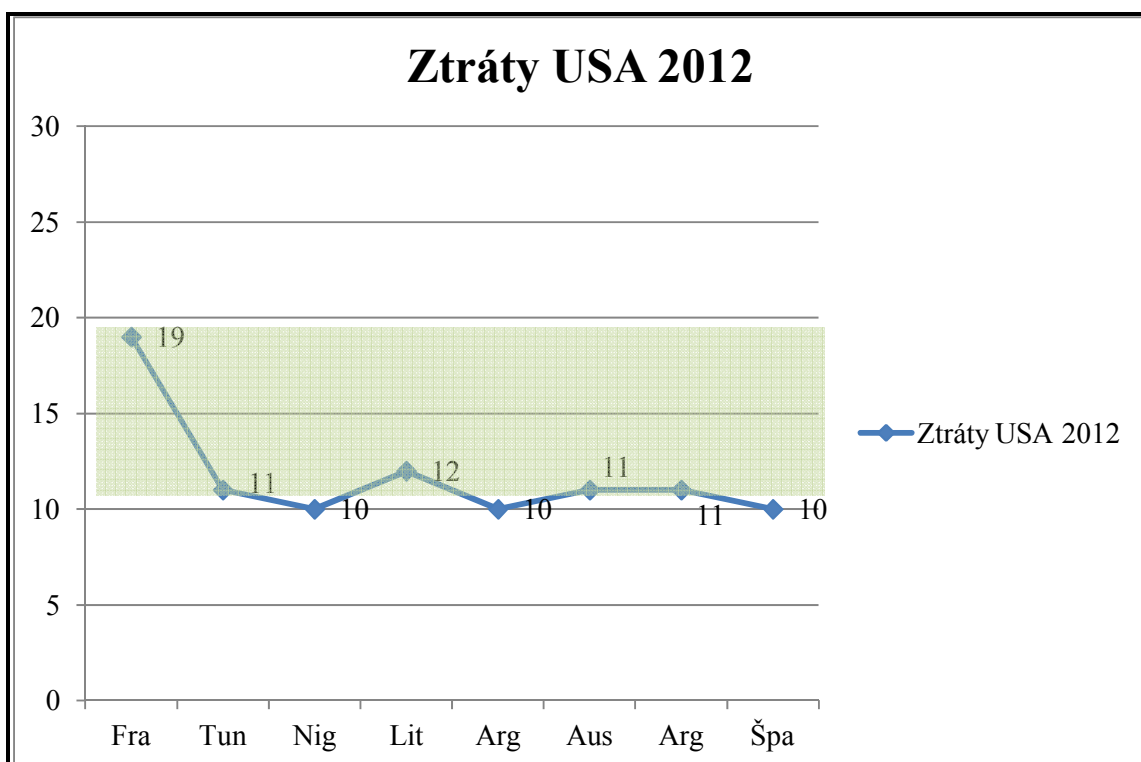
Graf č. 14 : Celkový počet rychlých protiútoků týmu USA v jednotlivých utkáních na MS 2010

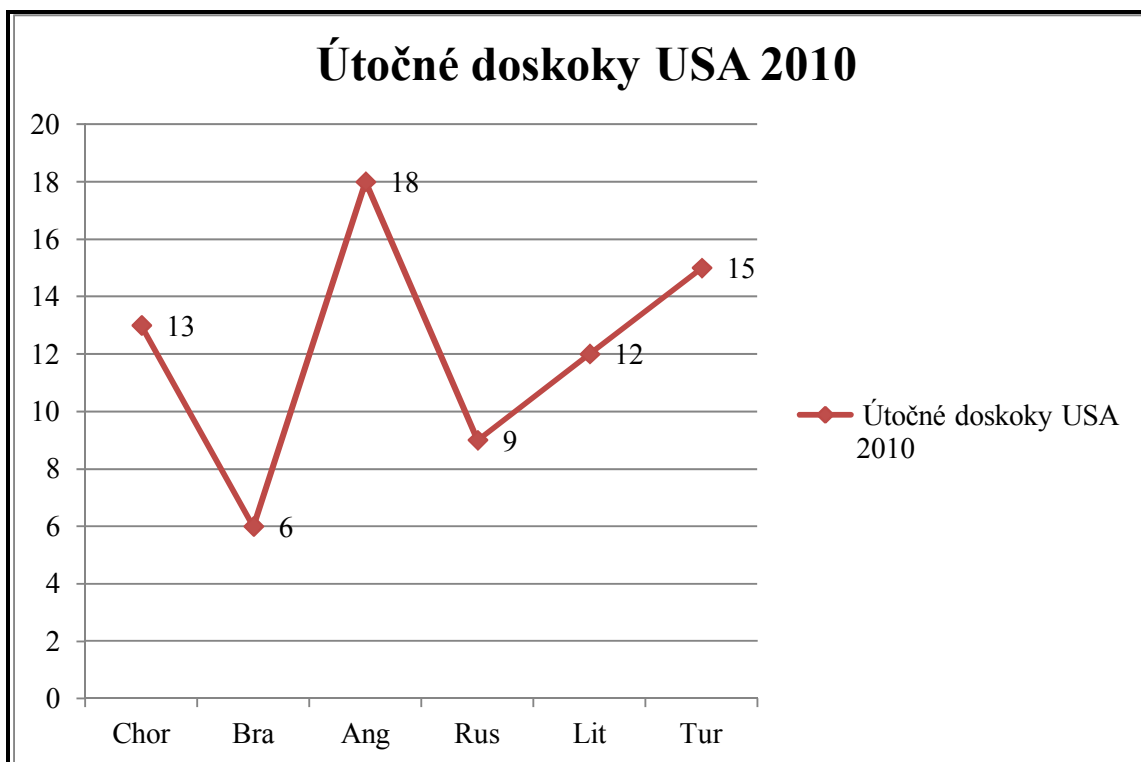
Graf č. 15 : Celkový počet rychlých protiútoků týmu USA v jednotlivých utkáních na OH 2012

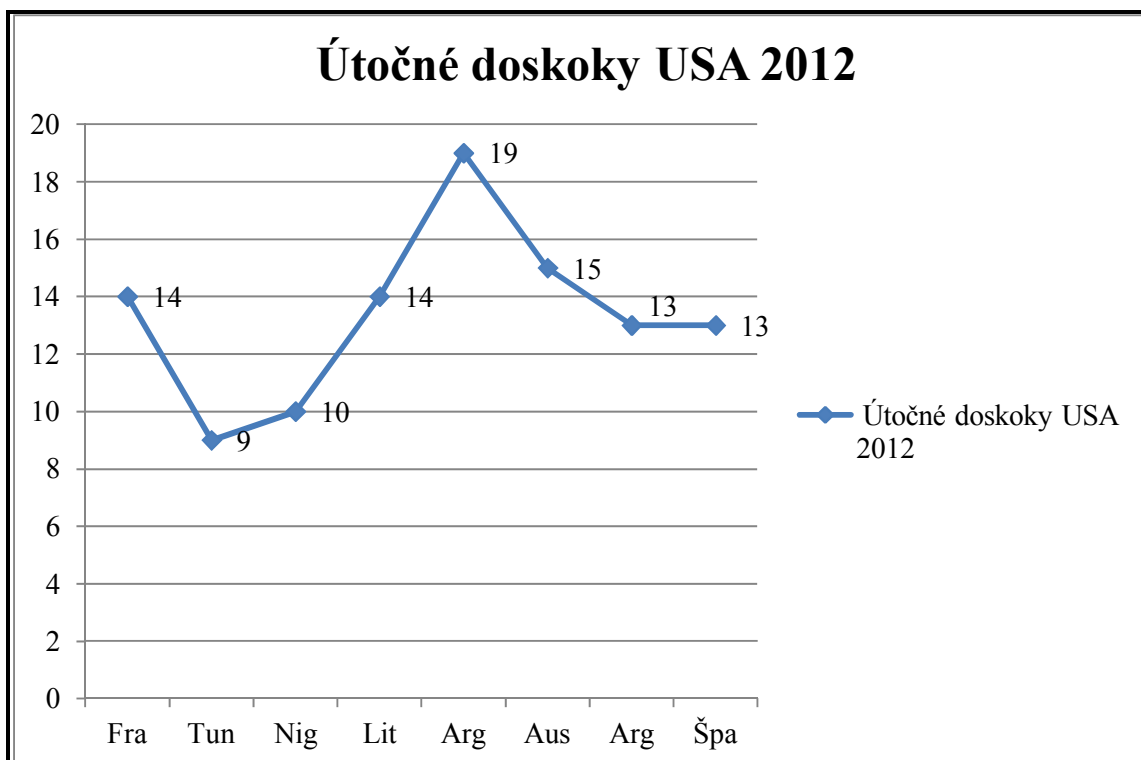
Graf č. 16 : Celkový počet ztrát míče týmu USA v jednotlivých utkáních na MS 2010 s vyznačením pásma pro hodnocení stability výkonů

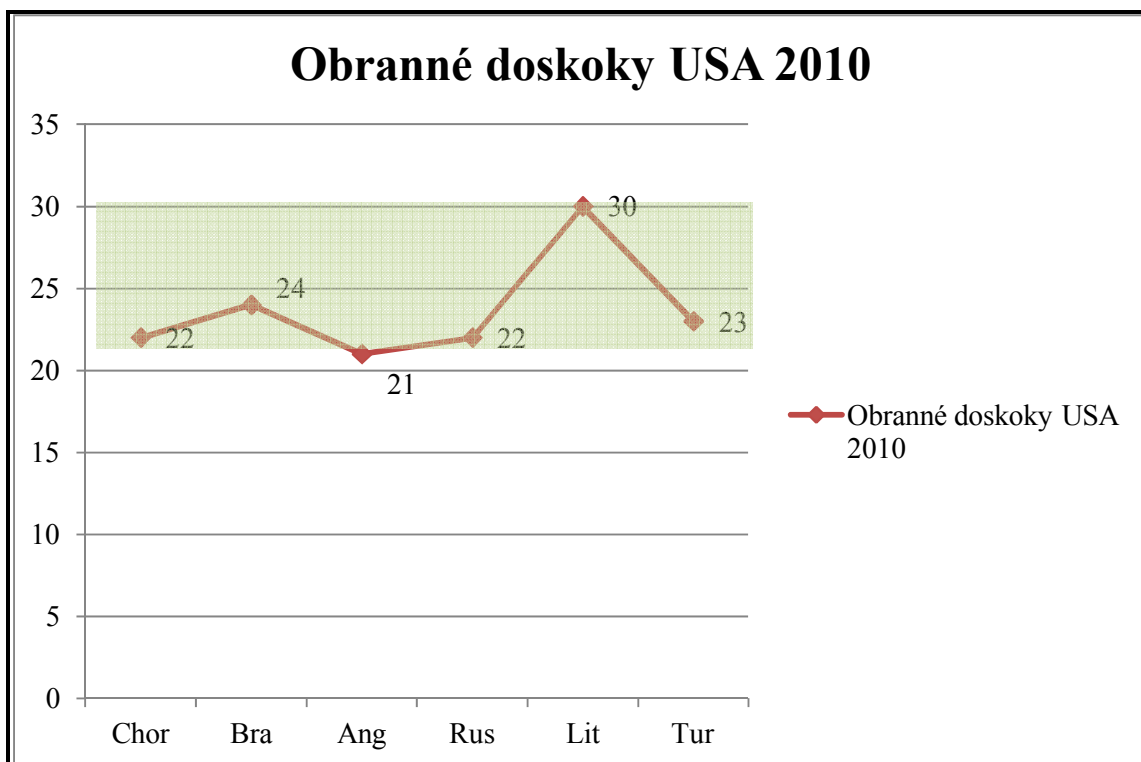
Graf č. 17 : Celkový počet ztrát míče týmu USA v jednotlivých utkáních na OH 2012 s vyznačením pásma pro hodnocení stability výkonů

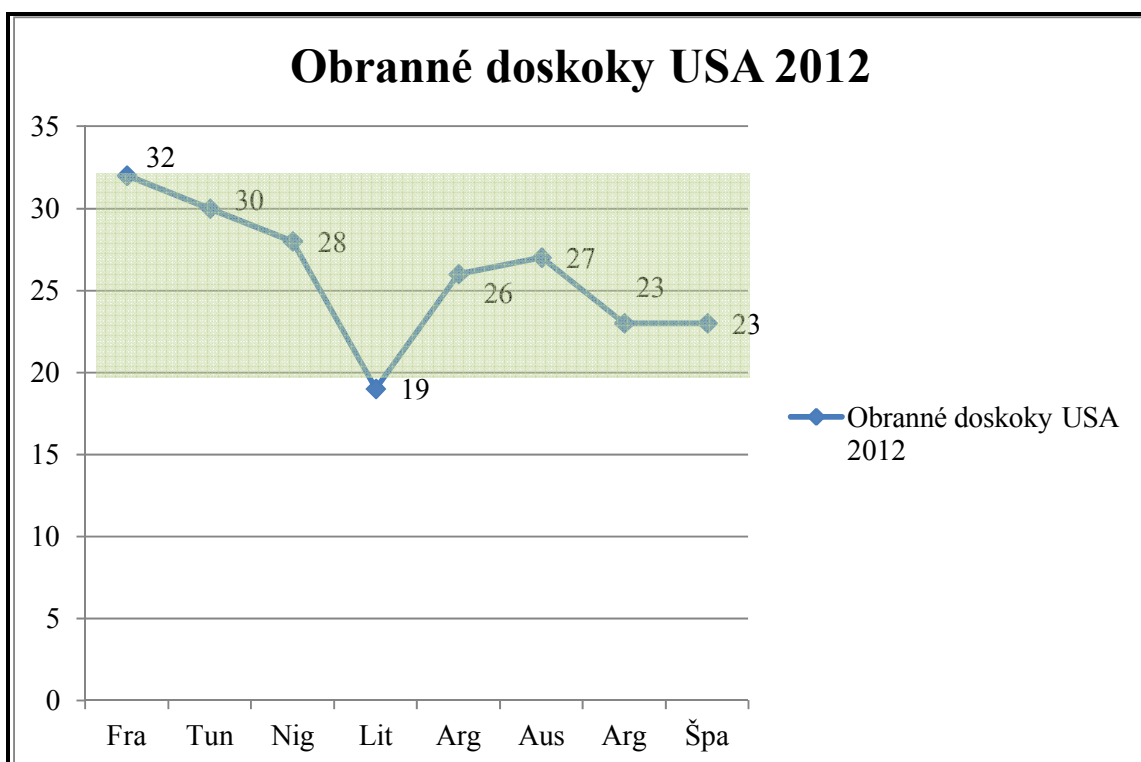
Graf č. 18 : Celkový počet útočných doskoků (do + DO) týmu USA v jednotlivých utkáních na MS 2010

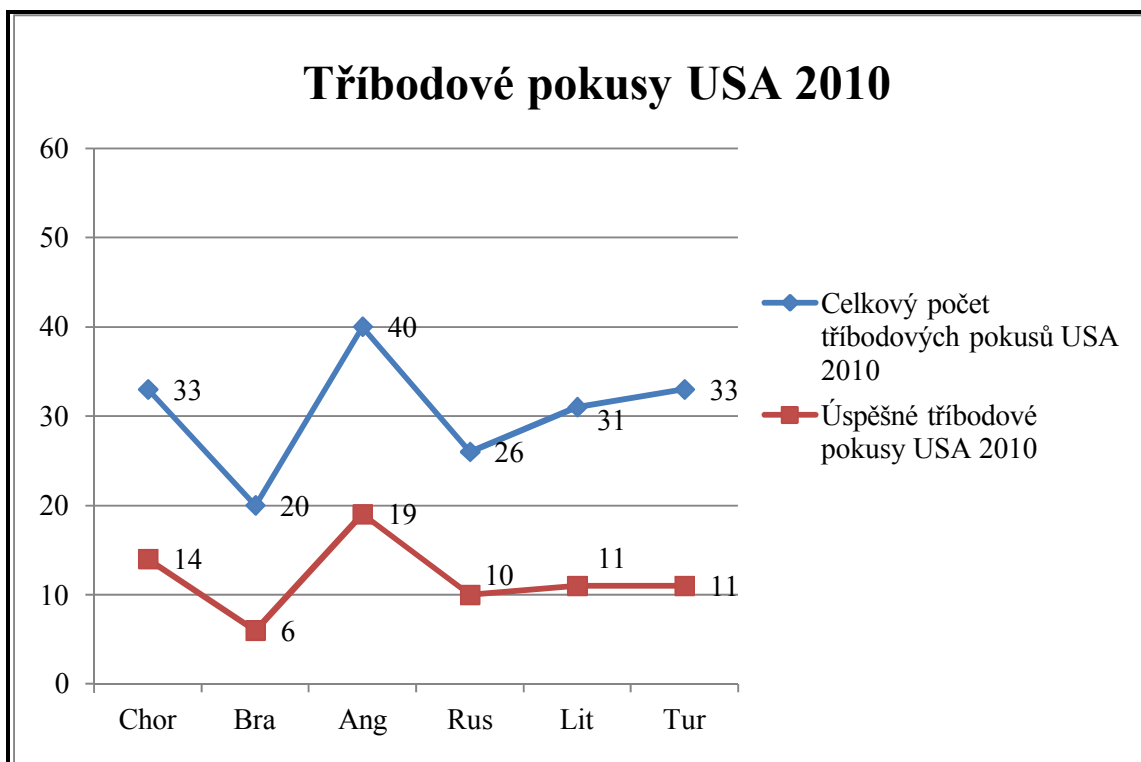
Graf č. 19 : Celkový počet útočných doskoků (do + DO) týmu USA v jednotlivých utkáních na OH 2012

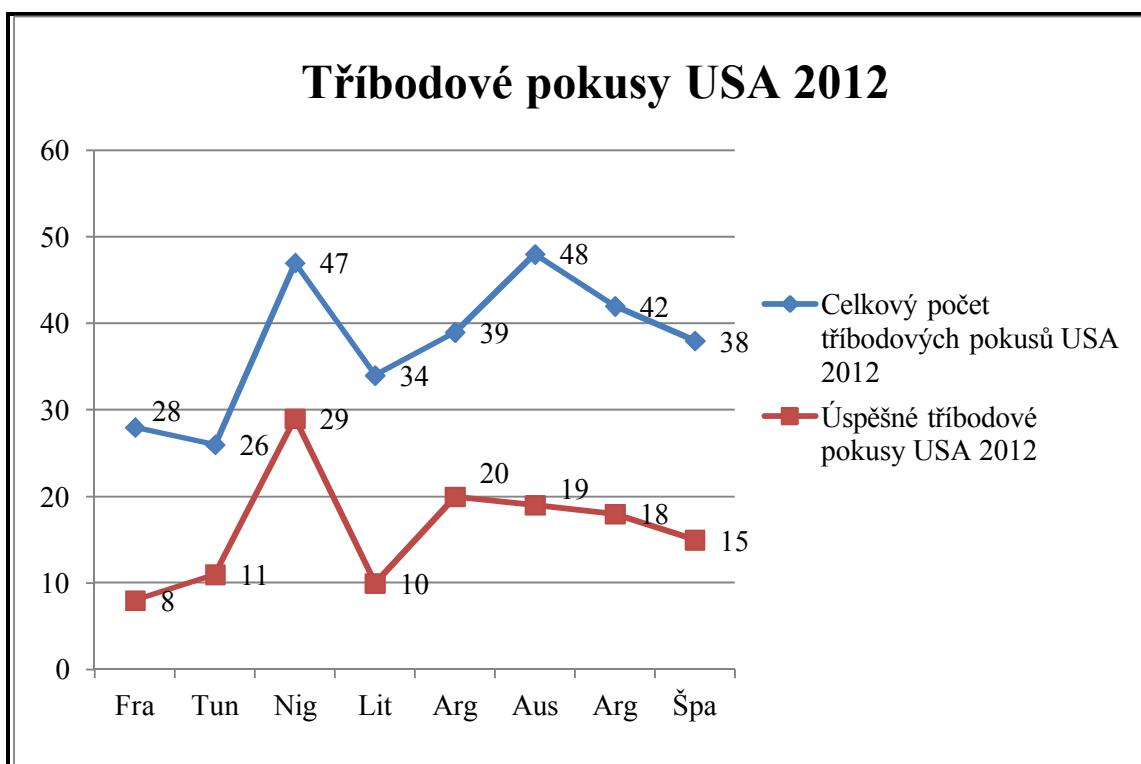
Graf č. 20 : Celkový počet obranných doskoků týmu USA na MS 2010 s vyznačením pásma pro hodnocení stability výkonů

Graf č. 21 : Celkový počet obranných doskoků týmu USA na MS 2010 s vyznačením pásma pro hodnocení stability výkonů

Graf č. 22 : Tříbodové pokusy USA v jednotlivých utkáních na MS 2010

Graf č. 23 : Tříbodové pokusy USA v jednotlivých utkáních na OH 2012

6. DISKUZE

Působnost týmu USA na MS 2010 a OH 2012 poskytla odpovědi na určité otázky, které nás zajímaly, z nich některé byly položeny v kapitole cílů práce. Otázka, která nebyla formulována přímo ve výzkumných otázkách, nicméně její zodpovězení poskytuje vhled do součinnosti hráčů USA, se zajímá o kohezi, kooperaci, participaci a kompetici hráčů USA na OH 2010. Tyto pojmy znamenají vlastně míru semknutosti, spolupráce, začlenění do týmu, součinnosti a motivace (ve smyslu pozitivní rivality) uvnitř týmu USA a soutěživosti ve vztahu k soupeři. Zajímalo nás, jak je možné, že tým USA na OH 2012 působil velmi vyrovnaným a zejména disciplinovaným dojmem a také kvůli těmto vlastnostem dokázal obhájit prvenství z OH 2008 v Pekingu. Odpovědi na tuto otázku se zdá být schopnost trenéra USA Mika Krzyzewskiho správně začlenit a motivovat hráče. I přesto, že tento tým byl z více než 60 % odlišným než na MS 2010, a tedy někteří hráči spolu působili na tomto turnaji poprvé, dokázali zaznamenat vysokou výkonnost ve všech utkáních, která vedla k zisku zlaté medaile. Některé reprezentační týmy, jako například Litva nebo Španělsko, spolu odehrály již několik velkých turnajů v převážně stejném složení, zatímco sestava USA se v posledních 8 letech z větší části značně obměňovala. Myslíme si, že důvodem úspěchu a nenarušení vysoké výkonnosti týmu USA byla správná motivace hráčů, kteří považují olympijské hry za velmi prestižní záležitost. V minulosti (OH 2004, Atény) se již stalo, že sestava USA tvořená elitními vrcholnými hráči z NBA nezaznamenala očekávaný úspěch. Tento neúspěch byl zapříčiněn špatnou kohezí a kooperací těchto hráčů a naopak výrazným kompetičním charakterem uvnitř družstva, kdy hráči preferovali své osobní cíle před těmi týmovými. Součinnost hráčů na OH 2012 v Londýně byla o poznání lepší a pojetí hry méně sobečtější. Každý hráč byl ochoten přihrát spoluhráčům ve výhodnějším postavení místo nejisté možnosti zakončit nebo dokonce ztratit míč. Za tímto faktem vidíme působení trenéra USA, který každému hráči přesně vymezil působnost a herní roli. O schopnostech trenéra Krzyzewskiho správně začlenit nové a mladé hráče do reprezentačního týmu vypovídá i nižší věkový průměr hráčů USA, kde pouze Kobe Bryantovi bylo přes 30 let. Sobeckost nebo rivalita, které někdy popírají stanovené úkoly hráčů a narušují tak herní výkon, bývají více připisovány právě mladším hráčům. Naopak pro povzbuzení motivace a optimální míru kompetice uvnitř týmu přispělo střídání všech hráčů USA, kteří mohli být kdykoli vystřídání náhradníky. Hráč USA,

který nevytvářel na hřišti uspokojivý herní výkon v očích trenéra, byl střídán jiným hráčem. Velkým pozitivem družstva USA na OH 2012 bylo, že umožňovalo obměňovat všechny hráče ze sestavy během utkání, a to velmi vyrovnaně. Toto střídání hráčů působilo jako stimul pro motivaci a z ní vycházející snahu hráčů zasloužit si místo na hrací ploše během utkání.

S kooperací a participací hráčů týmu USA souvisí také pojetí hry týmu USA, pramenící z pojetí hry NBA. Z analyzovaných utkání jsme pozorovali charakter hry Američanů, kteří přehrávali soupeře pomocí herních činností jednotlivce postupně přecházejících do základních herních kombinací a systémů. Zejména do kombinace „hod' a běž“, kombinace vyplývající z útočných činností jednotlivce a kombinace založené na početní převaze útočících hráčů. Tyto kombinace jsou relativně jednoduchými řešeními herních situací, kdy dochází k početní převaze útočníků nad obránci. Nejvíce se do těchto situací dostávali hráči USA po úniku hráče s míčem směrem ke koši a následným přihráním míče volnému spoluhráči, od kterého odstoupil obránce na pomoc jinému obránci kryjícímu vnikajícího hráče s míčem. Tento spoluhráč ve výhodnější pozici poté ihned střelil z krátké vzdálenosti, popřípadě přihrávka od spoluhráče směřovala až do oblasti tříbodového území jinému hráči dál od koše. Přihrávka do tříbodového území byla na OH 2012 jako řešení této situace velmi častým způsobem, jak dokládá počet tříbodových pokusů ve všech utkáních. Důvod, proč toto na první pohled jednoduché pojetí hry souvisí s participací a kooperací hráčů, je tedy zřejmý. Hráči nemusí umět nazpaměť složité herní systémy a jejich činnost v utkání není ve většině případů omezena přesnými vzorci pohybů a úkolů. Naopak hráči se snaží řešit herní situace na základě činností jednotlivce, tedy individuálních akcí, které někdy byly spojovány se součinností útočících spoluhráčů v základní herní útočné kombinace a jednoduché „volné“ útočné systémy dobře známé všem hráčům. Z tohoto důvodu bylo začlenění nových hráčů do týmu USA o něco jednodušší. Vysoký týmový herní výkon USA vycházel z vysokého herního výkonu jednotlivců, tedy z činností jednotlivců a jejich součinnosti založené na koncepci „read game“. Za důkaz tohoto považujeme jistý jev vyzorovaný z jednotlivých utkání. Zatímco hráčům soupeře během téměř všech oddychových časů či přestávek trenéři kreslili na tabulky různé herní systémy a jejich schémata, hráčům USA jejich trenér často pouze zdůrazňoval základní principy herního výkonu, diagnostikoval slabá místa ve vlastním herním projevu a v herním projevu soupeře a často také nechal samotné hráče vyjádřit

jejich pocity a postřehy z probíhajícího utkání. Neviděli jsme téměř nikdy, že trenér USA kreslil hráčům nějaká přesně daná schémata hry, která mají na hřišti aplikovat po přerušení. S tímto způsobem se ztotožňujeme i my a chápeme tedy, že týmový herní výkon není nic jiného, než výkon jednotlivců ve vzájemném působení se spoluhráči (Velenský, 2008). Toto charakteristické pojetí hry USA pramenící z NBA, tedy elitního amerického mužského basketbalu, se výrazně projevilo v utkáních mezi USA a jeho soupeři na OH 2012. Soupeři vycházeli z pojetí hry FIBA, které je větším podílem stavěno na herních systémech a složitější součinnosti mezi spoluhráči. Nicméně i toto pojetí může být účinné, jak se projevilo v utkáních s Litvou a Španělskem. Nesmí ale být „slepě“ následováno v každém případě a jeho základní podmínkou úspěšnosti jsou opět činnosti jednotlivce. Absenci kvalitního herního výkonu jednotlivců nemůže nahradit herní systém, který je stejně realizován na základě činností jednotlivce. Z toho plyne, že kvalitního herního výkonu dosaženého zejména uplatněním herních systémů, může být dospěno pouze v případě, že tento systém je podložen kvalitními individuálními dovednostmi a schopnostmi jednotlivců. To nám dokázali předvést Litevci a Španělé. Nemůžeme zaznamenat vysoký herní výkon v herních systémech, jestliže například neumíme přihrávat. Přihrávání a další činnosti jednotlivce vztahového typu, respektive jejich úspěšnost, záleží na technickém provedení a na spolupráci se spoluhráčem. Začlenění hráčů do týmu, který používá složité herní systémy, je vždy obtížnější než začlenění do týmu stavějícím na volnější součinnosti.

Tým USA na OH 2012 byl ve všech analyzovaných ukazatelích efektivnější než jeho soupeři. Tato efektivita hrála nejvýraznější roli ve střelbě za tři body, ze které zaznamenali hráči USA významný počet bodů. Dalšími ukazateli, které se projevily značně na výsledku, byli ukazatele útočných doskoků a ztrát. Útočné doskoky vždy znamenají nebezpečí pro obránce v podobě vstřelení koše, a ztráty mohou znamenat značný rozdíl v získaných bodech. Když například hráč při rychlém protiútku ztratí míč po bloku soupeře a následuje postupný útok, ve kterém soupeř zaznamená střelu za tři body, činí tento rozdíl 5 bodů. Trestné hodiny na OH 2012 nehrály rozhodující roli v žádném utkání, protože bylo dosaženo velkého bodového rozdílu, případně ve vyrovnanějším utkání to nebyla příčina prohry soupeře USA. Ve vyrovnanějších utkáních byla efektivita trestných hodů ve prospěch soupeře a neměla za následek prohru soupeře. Za touto prohrou soupeře stály jiné činnosti, jako například ztráty míče či četnost a úspěšnost střelby spolu s útočnými doskoky. Nejvíce se výkon družstva

USA mezi lety 2010 a 2012 lišil v četnosti a úspěšnosti střelby z dlouhé vzdálenosti. Rozdíl v herním výkonu byl ještě podpořen menším rozdílem v četnosti úspěšných střel z krátké vzdálenosti, snížením ztrát týmu USA v roce 2012 a navýšením počtu obranných doskoků v průměru na jedno utkání v roce 2012. Oba týmy shodně dokázaly ubránit 51 % soupeřových útoků, ale tým na OH 2012 vynikal větší útočnou agresivitou, a tedy vyšším počtem střel a útočných doskoků. O vyšší útočné snaze USA v roce 2012 vypovídá i ukazatel PMK, který výrazně vzrostl. Ostatní ukazatele USA na OH 2012 jsou srovnatelné s ukazateli zaznamenanými na MS 2010 a příliš se ve svých důsledcích neliší.

Nejvyšším pozitivem týmu USA na obou turnajích se staly rychlé protiútoky a jejich efektivita, množství míčů doskočených v útoku, nízký počet ztrát ve vztahu k soupeři a úspěšnost střelby z pole. Tato úspěšnost byla ještě výrazně navýšena na OH 2012, kde tým USA přehrával své soupeře nejvíce právě kvůli časté a úspěšné střelbě, a to z tříbodového území. Tedy nejen rychlost, která je charakteristická pro americké pojetí hry, stála za vítězstvím týmu USA na OH 2012, ale také přesnost přihrávek a zejména přesnost střelby z pole. V posledních dvou utkáních zaznamenali hráči USA dohromady pouze 6 rychlých protiútoků, ale přesto dokázali soupeře porazit i bez pomoci tohoto způsobu útoku. Družstvo USA tak dokázalo, že jeho způsob hry dokáže být značně různorodý a neodkazuje se pouze na své charakteristické přednosti. Hráči týmu USA oplývají velmi širokým a vysoce zvládnutým spektrem dovedností. Taktické znalosti řešení situací a mentální úroveň hráčů USA jsou taktéž na nejvyšším stupni.

7. ZÁVĚR

Z výsledků naší práce jsme zjistili informace, které jsou odpovědí na otázky položené ve vztahu k týmovému hernímu výkonu USA a k pojetí amerického elitního mužského basketbalu. Z práce jsme zjistili, že tým USA zaznamenával pravidelně (stabilně) vyšší výkonnost v každém utkání během OH 2012 v Londýně než soupeř. Podobný průběh mělo i MS 2010 v Turecku, kde převážně odlišný tým USA získal také zlaté medaile. Soupeři USA na OH 2012 nejvíce zaostávali za Američany v úspěšnosti střelby z pole, nižší agresivitě v útoku, kterou dokumentovala efektivita zakončení a množství útočných doskoků, a výrazně vyšším podílem ztrát míče během jednotlivých utkání. Tyto údaje podporovalo ještě celkové množství držených míčů pod kontrolou, které ve většině případů znamenaly útočnou akci družstva USA. Kvůli nízkým počtům ztrát míče týmu USA znamenalo velké množství těchto míčů pod kontrolou většinou hrozbu v podobě koše pro soupeře. Při srovnání týmového herního výkonu USA na OH 2012 a USA na MS 2010 jsme zjistili ještě kvalitnějšího záznamu pro tým z Londýna 2012. Tento tým se vyznačoval vyšší agresivitou, zejména v útoku, o které svědčilo výrazně vyšší množství střel z pole. Tato střelba byla navíc doprovázena ještě vyšší efektivitou. Jako velké pozitivum bereme přesnost amerických výběrů na obou turnajích. Tato přesnost je dokumentována nízkým počtem ztrát míče v utkáních, kdy tým z roku 2012 zaznamenal ještě nižší počet ztrát, a to z vyššího počtu míčů pod kontrolou. Důležitým ukazatelem podtrhujícím přesnost amerických výběrů je i vysoká úspěšnost zakončení kontrolovaných míčů, která i přes vysokou rychlost herního děje a rychlé zakončování USA neměla klesající tendenci. I v tomto ukazateli byl tým v roce 2012 úspěšnější než tým USA v roce 2010. Nejvýraznějším rozdílem proti oběma turnajům, který se podepsal na výsledku nejvýznamněji, byla četnost a úspěšnost tříbodových pokusů USA na OH 2012. V tomto ukazateli vysoce převyšovaly jak své soupeře, tak i tým USA z MS 2010.

Druhá otázka se týkala charakteristických znaků herního projevu družstva USA, potažmo amerického elitního mužského basketbalu (NBA). Všichni hráči, zúčastnění na obou turnajích, figurovali v zámořské NBA, proto jsme usuzovali, že herní pojetí ze strany USA během MS 2010 a OH 2012 bude jistým způsobem reprezentovat, nebo spíše projevovat znaky této soutěže. V tomto předpokladu jsme se nemýlili. Družstvo USA (již společně na OH 2012 i MS 2010) charakterizovaly některé znaky, které jsou

charakteristické i pro elitní americký mužský profesionální basketbal. V tomto případě nebereme v potaz vysokoškolskou soutěž NCAA, která není oficiálně profesionální a svým pojetím se od NBA značně liší. Tento rozdíl spočívá zejména v progresivitě přístupu v tréninku a v rozmanitosti herních kombinací a systémů během utkání NCAA. NBA je proti tomu založena převážně na individuálních dovednostech jednotlivců, čemu nasvědčoval i výkon reprezentačního družstva na obou turnajích. Pojetí hry vychází právě z těchto dovedností a schopností jednotlivců, kteří jsou schopni rychle a vhodně řešit probíhající herní situaci. Za tímto faktem stojí výborný dovednostní potenciál hráčů USA, velmi dobré kognitivní a rozhodovací procesy a kondiční schopnosti Američanů, kterým je v basketbalu v USA přikládán silný vliv podílející se na výkonu. Zejména rozhodovací procesy pak cíleně rozvíjí psychologie sportu, která je v USA hojně využívána i v basketbalu. Tento rozvoj často není stimulován sportovním psychologem, ale spíše trenérem, který hráčům poskytuje rady a řešení na základě zkušeností. Kondiční schopnosti hráčů pak dovolují hráčům amerického výběru realizovat hru ve velmi dynamickém a rychlém sledu herního děje a to aniž by se snížila úspěšnost či přesnost jednotlivých činností. Navíc kondiční schopnosti dovolují jednotlivcům přeběhnout, přeskočit, odstavit, přetlačit nebo například zblokovat soupeře. Samozřejmě, že tyto činnosti jsou závislé i na jiných aspektech jako je technika, taktika nebo anticipace, avšak kondiční schopnosti tyto činnosti značně podmiňují. Všemi těmito předpoklady vynikali převážně právě hráči výběrů USA, a proto byli a jsou hráči a z nich sestavené reprezentační týmy USA (až na výpadky) podle našeho názoru ve světovém basketbalu nejlepší.

Zajímavým námětem pro zjištění dalších informací by bylo sledování týmového herního výkonu mezi týmy NBA a Eurology, jako zástupce současných dvou nejlepších klubových soutěží světa. Toto srovnání by poskytlo další zajímavé informace o úspěšnosti zmiňovaných pojetí hry. Rušivým vlivem tohoto sledování by ale byl fakt, že nejlepší světoví hráči odcházejí často (i z Eurology) do NBA, která je považována za vrchol klubového profesionálního basketbalu.

Seznam použité literatury

1. BARTOŇ, L. ...George odpovídá. *Basket*, 2013b, roč. 6, č. 1, s. 24 - 26. ISSN 1802-6729
2. BARTOŇ, L. ...Ricky odpovídá. *Basket*, 2013a, roč. 6, č. 3, s. 24 - 25. ISSN 1802-6729
3. BENÁČEK, P. Jen jeden život. *Basket*, 2011, roč. 4., č. 2, s. 28. ISSN 1802 – 6729.
4. BRITTENHAM, G. *Complete conditioning for basketball*. USA: Champaign, IL: Human Kinetics, 1996. ISBN 0-87322-881-2.
5. BUCETA, J. M. a kol. *Basketball for young players: guidelines for coaches*. München, Germany: International Basketball Federation, 2000. ISBN 84-8155-591-6.
6. BUCETA, J. M. a kol. *Guide to small basketball facilities*. 1. vyd. Itálie, 2000. ISBN 84 – 8155 – 591 – 6.
7. CARTER, C., SACHARE. A. *The sporting news NBA guide 1992 – 1993*. 1. Vyd. USA : Sporting news, 1992. ISBN 10 – 0892044365.
8. COUSY, B., POWER, F. *Basketball; concepts and techniques*. 2. vyd. USA, Boston: Allyn and Bacon, 1970.
9. CROKE, E., PORETZ, A. *One on one: Basketball*. 1. vyd. USA: New York: Stadia Sports Publishing, 1971.
10. DOBRÝ, L., SEMIGINOVSKÝ, B. *Sportovní hry – výkon a trénink*. 1. vyd. Praha : Olympia, 1988.
11. DOBRÝ, L., VELENSKÝ, E. *Košiková – teorie a didaktika*. 2. vyd. Praha : SPN, 1987.
12. DOVALIL, J. a kol. *Výkon a trénink ve sportu*. 3. Vyd. Praha : Olympia, 2009. ISBN 978 – 80 – 7376 – 130 – 1.
13. FORAN, B., POUND, R. *Condition the NBA way*. USA: New York: Cadell and Davies, 1994. ISBN 1-56977-886-8.
14. GACÍK, J. *Kronika československého a slovenského basketbalu*. 1. vyd. Žilina, Slovensko: Basket Slovakia agency, 2000. ISBN 80-968498-9-1.
15. GANDOLFI, G., COUZENS, G. S. *Hoops : The official National Basketball players*. 1. vyd. USA : McGraff - Hill, 1987. ISBN 0 – 07 – 013276 – 3.

16. GIFFORD, C. *Basketball*. 1. vyd. USA : Human Kinetics, 2009. ISBN 978 – 0 – 7614 – 4455 – 8.
17. GREGOR, M. Máme na finále. *Basket*, 2011, roč. 4., č. 3, s. 20. ISSN 1802 – 6729.
18. HAMTÁK, P. Český INSEP: Přišel čas? *Basket*, 2013, roč. 6, č. 2, s. 42 - 47. ISSN 1802-6729
19. HOLLANDER, Z., SACHARE, A. *The Official NBA basketball encyclopedia*. 1. vyd. USA: New York: Villard Books, 1989. ISBN 0-394-58039-7.
20. JANOUC, P. Bizarní případ. *Basket*, 2013a, roč. 6, č. 4, s. 20 - 23. ISSN 1802-6729
21. JANOUC, P. Il magio dočaroval. *Basket*, 2013c, roč. 6, č. 2, s. 12 - 15. ISSN 1802-6729
22. JANOUC, P. Soumrak střelců. *Basket*, 2013b, roč. 6, č. 3, s. 32 - 35. ISSN 1802-6729
23. JANOUC, P. Zabouchl Jan dveře? *Basket*, 2013d, roč. 6, č. 1, s. 36 - 37. ISSN 1802-6729
24. JAROCH, J. Ten, který škrtnul Jordana. *Basket*, 2013, roč. 6, č. 3, s. 20 - 23. ISSN 1802-6729
25. JEŽDÍK, M. O skutečných profesionálech. *Basket*, 2011, roč. 4., č. 1, s. 58 - 59. ISSN 1802 – 6729.
26. JORDAN, M., STERN, D. J. *The Official NBA enyklopedia*. 3. vyd. USA : Doubleday, 2008.
27. LEGRAND, L., RAT, M. *Basketbal*. Překlad Týč, J. 1. vyd. Bratislava : Mladá léta, 2002. ISBN 80 – 06 – 01161 – 3.
28. MULLIN, CH. *Abeceda basketbalu - průvodce mladého hráče basketbalu*. Překlad. Prech, V. 1. vyd. Praha : Ikar, 1996. ISBN 80 – 85944 – 85 – 5.
29. NATIONAL BASKETBALL CONDITIONING COACHES ASSOCIATION. *NBA power conditioning*. 2. vyd. USA: Champaign. IL: Human Kinetics,1997. ISBN 0-88011-687-0.
30. NEUMANN, H. *Basketballtraining: Taktik - Technik - Kondition*. 2. vyd. Germany: Aufl. Achen: Meyer und Meyer, 1990. ISBN 3-89124-095-3.
31. ORY, P. Collective collaborations. *FIBA assist magazine*, 2009, č. 41, s. 4 – 5.
32. PETERA, P., KOLÁŘ, P. *NBA: historie a současnost*. 1. vyd. Praha: Jan Vašut, 1998. ISBN 80-7236-067-1.

33. PIM, R. L. *Winning basketball : techniques and drills for playing better offensive basketball*. 1. vyd. USA : Warde Publishers, Inc, 2004. ISBN 0 – 07 – 143000 – 8.
34. *Pravidla basketbalu 2010: pravidla a postupy při utkání: platná od 1.10 2010*. Překlad z *Official Basketball Rules 2010*. Robert Vyklický. Praha: Česká basketbalová federace, 2010. ISBN 978-80-254-8102-8.
35. RAMSAY, A. *A Century of basketball and 25 years of the Oceania Confederation*. Australia: Mid Coast Printing, 1991. ISBN 0-646-03574-6.
36. RÉDLI, T. *Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu mezi družstvem USA a družstvy jeho soupeřů na mistrovství světa mužů 2010*. Praha, 2011. 73 s. Bakalářská práce na UK FTVS. Vedoucí bakalářské práce Michael Velenský
37. SCHIMON, P. Síla trojlístku. *Basket*, 2011, roč. 4., č. 5, s. 12 – 13. ISSN 1802 – 6729.
38. SIVILS, K. *Game strategies and tactics for basketball*. 1. Vyd. USA : Dog ear Publishing, 2009. ISBN 978 – 160844 – 045 – 0.
39. SMITH. D. *Basketball – multiple offense and deffense*. 1. vyd. USA : Prentice hall, Inc, 1981. ISBN 0 – 13 – 072090 – 9.
40. STAUTH, C. *The franchise: building a winner with the world champion Detroit Pistons, basketball's bad boys*. 1. vyd. USA: New York: W. Morrow, 1990. ISBN 0-688-09573-9.
41. VELENSKÝ, E. a kol. *Košíková – učební text pro trenéry II. třídy*. 1. vyd. Praha : Olympia, 1978.
42. VELENSKÝ, E. *Košíková: Trénink, technika, taktika*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1976.
43. VELENSKÝ, M. *Pojetí basketbalového učiva pro děti a mládež*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2008. ISBN 978 – 80 – 246 – 1480 – 9.
44. VELENSKÝ, M. *Realizace a význam herně výkonových charakteristik v basketbalu*. UK FTVS Praha, 2009. Nevydaný rukopis
45. VELENSKÝ, M., KARGER, J. *Basketbal*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 1999. ISBN 80 – 7169 – 834 – 2.
46. WALKER, I. *Výzkumné metody a statistika*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. ISBN 978-80-247-3920-5.
47. WISSEL, H. *Basketball : steps to success*. 1. Vyd. USA : Human Kinetics, 1994. ISBN 0 – 87322 – 691 - 7.

48. WOMEN'S BASKETBALL COACHES ASSOCIATION. *WBCA's offensive basketball drills*. USA: Champaign, IL: Human Kinetics, 2000. ISBN 0-7360-0167-0.
49. WOOTEN, M. *Coaching basketball successfully*. 1. vyd. USA : Human Kinetics, 2003. ISBN 0 – 7360 – 4790 – 5.

Přílohy

I. Příklad záznamového archu z utkání USA x Litva

Příloha I: Příklad záznamového archu z utkání USA x Litva

Utěání : USA x Litva		Soutěž: OH 2012 Londýn muži		Část soutěže: základní skupina												
Datum: 4.8.2012		Místo: Londýn, Velká Británie		Výsledek: 99 : 94 (USA)												
Údaje (družstvo) A - USA		Údaje (družstvo) B - Litva														
PÚ	D	K	S	D+TH//	D	D+DO+DO+TH	PÚ	K	PŘ	K+0	S	BL	K	S	D	
S	PŘ	D	TH//	K	S	D	J	K+do	PŘ	K	S	D	K	S	PŘ	S
K	D+do	PŘ	S+do	TH/	D	D	D	D	K	S+TH//	PP	TH//	K	PP	TH//	K
D+do	PŘ	D	PŘ	D+do	K	S	PŘ	K	K+1	K	D	PP	S	D	S	K
S+do	PŘ	D+DO	D	K	K	TH	K	D	J	K	K	K	S+DO	S	TH/	S
K	PŘ	D	TH	D	K+do	PŘ	PŘ	K	D	D	PŘ	S	S	PŘ	PŘ	PŘ
D	S	K+TH/	D	PP	TH//	TH/	D	J	PŘ	D	J	PŘ	K	PŘ	PŘ	K
K	S	D	PŘ	TH/	K	D+DO+TH//	J	K	S+TH//	S	PŘ	PŘ	TH/	D	PŘ	PŘ
S	K	K	BL	S	K+do	S	K+1	K	K	D	D	K	D	PŘ	K	K
D	S	D	D	D+do	D	K	J	K	D+do	PŘ	K	S	K			
K	PP	J														
RP	K	K+1	K	D	K	K	RP	K	K	K	K+DO					
K																
OD	I	I	I	I	I	I	OD	I	I	I	I	I	I	I	I	I
I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I
I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I	I
Zpracování		Zpracování		Zpracování												
Ukazatel	Úsp.	Neúsp.	Celkem	Ukazatel	Úsp.	Neúsp.	Celkem									
SK	20	9	29	SK	23	10	33									
SS	4	12	16	SS	5	9	14									
SD	10	24	34	SD	7	9	16									
DO	1	3	4	DO	3	0	3									
TH	19	12	31	TH	11	4	15									
do			10	do			2									
ZMPP		2	2	ZMPP		2	2									
ZMPŘ		8	8	ZMPŘ		16	16									
ZMBL		1	1	ZMBL		1	1									
ZMJ		1	1	ZMJ		6	6									
PMK	45	54	99	PMK	44	47	91									
PÚ	37	53	90	PÚ	40	47	87									
RP	8	1	9	RP	4	0	4									